

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ

ΧΡΟΝΙΚΑ

ΤΥΧΟΣ 128 ΙΟΥΛΙΟΣ - ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ 2004

Κυριακή 5 Δεκεμβρίου
του 2004

Εκλογές για την ανάδειξη μελών
της Συνέλευσης των Αντιπροσώπων
και μελών των Τοπικών Διοικήσεων

ΠΛΗΡΩΜΕΝΟ
ΤΕΛΟΣ

Αριθμ. Σύμβασης
22.200-200-0000091

ΕΛΤΑ
Hellenic Post

ΔΙΜΗΝΙΑΙΑ ΕΚΔΟΣΗ
ΤΟΥ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΥ
ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟΥ ΕΛΛΑΔΑΣ

Γ' ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 36, 104 32 ΑΘΗΝΑ ΤΗΛ. 210 · 5202.250-260-270

Στηρίζουμε
την εθνική προσπάθεια
και μεταφέρουμε
το μήνυμα των αγώνων
σε όλο τον κόσμο

ΕΛΤΑ
Μέγας Εθνικός Χορηγός
των Ολυμπιακών Αγώνων ΑΘΗΝΑ 2004

Αθόρυβα... αηλά αποτελεσματικά

Από τις πρώτες ημέρες αφότου αναλάβαμε (πριν από 2 1/2 περίπου χρόνια) ως Κεντρική Διοίκηση του Οικονομικού Επιμελητηρίου της Ελλάδας, δουλέψαμε με πολλή υπομονή πάνω στα ζητήματα που απασχολούν τον Κλάδο.

Αγαπητοί Συνάδελφοι

Τις πρώτες αποφάσεις που πήραμε ήταν η προώθηση επίλυσης βασικών ζητημάτων που αφορούσαν στον επιστημονικό κλάδο των Οικονομολόγων. Ετσι, λοιπόν, όλοι μαζί δουλέψαμε με μεθοδικότητα, αποφασιστικότητα, επιμονή και υπομονή για την προώθηση λύσης όλων εκείνων των ζητημάτων, που αφορούσαν στην εξέλιξη και την αναγνώριση των επαγγελματιών στο χώρο της οικονομικής επιστήμης.

Μακριά από υπερβολές για πανηγυρισμούς κάθε φορά που θεσμοθετείτο αίτημά μας, προχωρούσαμε βήμα – βήμα για την ολοκλήρωσή του, προκειμένου να έχουμε την καλύτερη και χρησιμότερη εφαρμογή.

Παρά τις αναμφισβήτητα επιτυχείς ενέργειες για το καλό των μελών μας και της κοινωνίας γενικότερα, δεχτήκαμε πολλές φορές και άδικες κριτικές για τις ενημερωτικές μας ανακοινώσεις που περιείχοντο στις στήλες του ενημερωτικού μας περιοδικού («Οικονομικά Χρονικά»).

Σήμερα θα αναφερθούμε σε ένα ιδιαίτερο για τη γνώση των νέων μας στην οικονομική επιστήμη, στο επάγγελμα του οικονομολόγου καθηγητή στη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση.

Για την ολοκλήρωση του θεσμικού πλαισίου των προσλήψεων οικονομολόγων στη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση πραγματοποιήσαμε σειρά επαφών με τον αρμόδιο τότε υφυπουργό Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων κ. Νικόλαο Γκεσούλη και υπήρξαν θετικά αποτελέσματα.

Με τη διάταξη του Νόμου 3194/2003 (παρ. 7 του άρθρου 8), λύθηκε ένα χρονίζον πρόβλημα και, κατά την άποψή μας, άδικο για τον κλάδο μας. Ετσι, στο εξής, για τους οικονομολόγους του κλάδου ΠΕ09 (οικονομολόγοι εκπαιδευτικοί) δεν είναι απαραίτητη η κατοχή του πτυχίου παιδαγωγικής επάρκειας της ΠΑΤΕΣ / ΣΕΛΕΤΕ, προκειμένου να συμμετέχουν στους διαγωνισμούς του ΑΣΕΠ για το διορισμό τους ως καθηγητών Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης ή σε θέσεις αναπληρωτών και ωρομισθίων εκπαιδευτικών.

Θεωρούμε ότι η οριστική λύση του χρονίζοντος αυτού θέματος με την αναφερόμενη παραπάνω θεσμική ρύθμιση αποτελεί ένα σημαντικό επίτευγμα για τους οικονομολόγους εκπαιδευτικούς - μέλη του ΟΕΕ.

Για τις επιτυχείς αυτές ενέργειες παραπέμπουμε στις στήλες της έγκριτης ημερήσιας πολιτικής εφημερίδας το «ΕΘΝΟΣ», στη σελίδα 14 της 7ης Σεπτεμβρίου 2004.

Οι γρίφοι των διατάξεων στους νόμους 1566/1985 και 2834/2000, όπως αναφέρεται στο ρεπορτάζ, λύθηκαν σημαντικά με τις διατάξεις του Ν. 3194/2003

Αισθανόμαστε ικανοποίηση για το αποτέλεσμα αυτό. Ομως, επισημαίνουμε ότι δεν επαναπαυόμαστε. Θα συνεχίσουμε να καταβάλλουμε κάθε προσπάθεια για την πληρέστερη νομοθετική ρύθμισή του, καθώς και για την ολοκλήρωση όλων εκείνων των εκκρεμών ζητημάτων, που βρίσκονται στο στάδιο υλοποίησης.

Χαρίλαος Αλαμάνος
Πρόεδρος του Οικονομικού
Επιμελητηρίου της Ελλάδας

ΠΕΡΙεχόμενα

ΣΕΛ.

- Αθόρυβα ... αλλά αποτελεσματικά,
Χαρίλαος Αλαμάνος, πρόεδρος του ΟΕΕ 1
- Προκήρυξη εκλογών 3

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

- Ο τουρισμός ως στρατηγική ανάπτυξης
στις σύγχρονες συνθήκες 4
- Εγκριση Καταστατικού Επαγγελματικού Ταμείου
Ασφάλισης Οικονομολόγων 6

ΕΛΕΥΘΕΡΟ ΒΗΜΑ

- Ανεργία και οικονομική ανάπτυξη στην Εύβοια,
Αντώνης Νάνος 8
- Η ανάπτυξη δε συγκροτείται με την
πολυπολιτισμικότητα, Πάνος Τριγάζης 12
- Ηπια προσαρμογή;;; Στέλιος Παππάς 15
- Ινστιτούτο Εκπαίδευσης και Επιμόρφωσης
των μελών του ΟΕΕ, Παν. Αλεβιζάκης 16
- Η πρόκληση, Νίκος Καραθανασόπουλος 17
- Συνεργασία Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων
των Βαλκανίων (Μοχλός Ανάπτυξης),
Δημήτριος Πετρόπουλος 18
- Οι τομές του Balanced Scorecard στην Οργανωσιακή
Ανάπτυξη, Παύλος Παρασκευαΐδης 20
- Η ναυτιλία μας σήμερα έχει ανάγκη, υιοθέτησης,
από την πολιτεία, άμεσων μέτρων για το ανθρώπινο
δυναμικό, Διονύσης Κονιτόπουλος 23
- MARITIME FORECASTING & MARKET
RESEARCH, Δήμητρα Κοντραφούρη 25
- Οργανισμοί Λιμένων ΑΕ το σύστημα Διοίκησης
Επίδοσης (BALANCED SCORECARD),
Νίκος Δενιόζος 27
- Περιβάλλον και οικολογική κρίση,
Τρύφων Κοροντζής 29
- Επενδύσεις κοινωνικής και περιβαλλοντικής
ευαισθησίας και εταιρική κοινωνική ευθύνη
των επιχειρήσεων, Χρήστος Νούνης 32
- Η περιβαλλοντική φορολόγηση στην Ελλάδα,
Μιχάλης Πολέμης 34

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΣ ΕΛΕΓΧΟΣ - Μέρος Τέταρτο

- Παντελής Παπαστάθης 37

ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ 40

ΠΑΡΑΤΑΞΕΙΣ

- ΠΑΣΚΟ-Σ 43
- ΔΗΚΙΟ 44
- ΑΚΙΟΕ 45
- ΣΕΠ-Ο 46
- ΔΠΚ-Ο 47
- ΠΑΔΕΦΟ 48

ΑΙΤΗΣΗ ΕΓΓΡΑΦΗΣ ΜΕΛΟΥΣ

- ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΟΥ ΤΑΜΕΙΟΥ
ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΟΛΟΓΩΝ 49

ΕΚΔΟΤΗΣ:

Χαρίλαος Αλαμάνος, Πρόεδρος ΚΔ
του ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΥ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟΥ

ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑ - ΕΚΔΟΣΗ:

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΕΛΛΑΔΑΣ

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΕΚΔΟΣΕΩΝ ΟΕΕ:

Σπίρος Α. Μυρίντζος

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΕΚΔΟΣΗΣ:

Ελευθέριος Φραιδάκης, αντιπρόεδρος του ΟΕΕ

Γιάννης Καπελέρης, μέλος ΚΔ του ΟΕΕ

Παρασκευάς Γιαννόπουλος, μέλος ΚΔ του ΟΕΕ

Νίκος Καραθανασόπουλος, μέλος ΚΔ του ΟΕΕ

Σπίρος Μυρίντζος, υπεύθυνος εκδόσεων του ΟΕΕ

Διαφημίσεις: Μυρίντζος Σπίρος

τηλ. 2105202.252

ΕΚΔΟΤΙΚΗ ΠΑΡΑΓΩΓΗ:

«ΤΥΠΟΕΚΔΟΤΙΚΗ Α.Ε.»

Λεώκης 134, Κρουονέρι Αττικής, Τ.Κ. 145 68 Τηλ. 2106297.601

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΕΛΛΑΔΑΣ

Γ' Σεπτεμβρίου 36, 104 32 ΑΘΗΝΑ

Τηλ.: 2105202.250-260-270, Fax: 2105229.167

e-mail: ekdil_epik@oe-e.gr

ECONOMIC CHAMBER OF GREECE

36, September 3rd, Str. 10432 ATHENS

Tel.: 2105202.250-260-270, Fax: 2105229.167

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΑ ΤΜΗΜΑΤΑ:

1. ΘΡΑΚΗΣ, Μ.Μ. Βασιλείου 3, όροφος 4ος, 69100 Κομοτηνή, τηλ.: 25310.23035, fax.: 25310.82992, e-mail: oee1pt@otenet.gr
2. ΑΝ. ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ, Μεραρχίας 14, 62 100 Σέρρες, τηλ. 23210.67970
Γραφείο Καβάλας: Υδρας 5, 65302 Καβάλα
3. ΚΕΝΤΡ. ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ, Αριστοτέλους 26, Τ.Κ. 54623, Θεσ/νίκη, τηλ.: 2310275.727-8 www.oee-ptkm.gr
4. Κ.Δ. ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ, Μαλακούση 10, 59 100 Βέροια, τηλ.: 2331029111, fax: 23310.72033
5. ΔΥΤ. ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ, Κωστή Παλαμά 6, 50 100 Κοζάνη, τηλ.: 2461037462
6. ΗΠΕΙΡΟΥ & ΝΗΣΩΝ, Ν. Ζέρβα 28, 45 332 Γιάννενα, τηλ. 26510.72 194
7. ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ, Παπαναστασίου 21, 41 222 Λάρισα, τηλ.: 2410.531422, 533123
8. ΚΕΝΤΡ. ΣΤΕΡ. ΕΛΛΑΔΑΣ, Διάκου & Αιτωλιών, 35 100 Λαμία, τηλ.: 22310.38882
9. ΑΝ. ΣΤΕΡ. ΕΛΛΑΔΑΣ, Λ. Χαϊνά 75 & 25ης Μαρτίου, 34100 Χαλκίδα, τηλ.: 2221080710 - 60669
10. ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟ ΤΜΗΜΑ Β.Δ. ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ, Ζαΐμη 21, 26223 Πάτρα, τηλ.: 2610.221645 - 273767 - 241183 - 241184, fax: 2610.273767
Γραφείο Αργινίου: Χαριλάου Τρικοίτη 7, 30100 Αργινό, τηλ.: 2641039898
Γραφείο Πύργου: Μανωλοπούλου 42 - 27100 ΠΥΡΓΟΣ, τηλ. 2621030039
11. Ν.Α. ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ, Πλ. Κολοκοτρώνη 8, 22100 Τρίπολη, τηλ.: 2710.233582
12. ΔΩΔΕΚΑΝΗΣΟΥ, Γ. Σεφέρη 80, 85100 Ρόδος, τηλ. 22410.66660
13. ΑΝ. ΑΙΓΑΙΟΥ, Ελ. Βενιζέλου 6, 81 100 Μυτιλήνη, τηλ.: 22510.25634
14. ΑΝ. ΚΡΗΤΗΣ, Εθν. Αντίστασης 105, 71 306 Ηράκλειο, τηλ.: 2810.224595
15. ΔΥΤ. ΚΡΗΤΗΣ, Κριάρη & Μυλωνογιάννη 21, 73100 Χανιά, τηλ.: 28210.94505

2

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ
ΧΡΟΝΙΚΑ
ΙΟΥΛΙΟΣ -
ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ 2004

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ

Προκήρυξη εκλογών

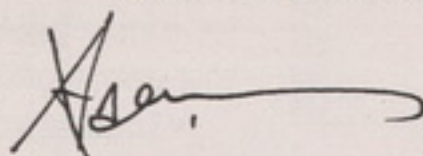
Η Κεντρική Διοίκηση του Οικονομικού Επιμελητηρίου της Ελλάδας (ΟΕΕ), έχοντας υπόψη τις διατάξεις:

- > Του Ν. 1100/80, όπως ισχύει
- > Των ΠΔ 351/83 και 225/86, όπως ισχύουν
- > Την Η/123/7.9.2004 απόφασή της

Προκηρύσσει εκλογές για την ανάδειξη των μελών της Συνέλευσης των Αντιπροσώπων (ΣΤΑ) και των μελών των Τοπικών Διοικήσεων (ΤΔ) των Περιφερειακών Τμημάτων (ΠΤ) του ΟΕΕ.

1. Οι εκλογές θα διενεργηθούν την Κυριακή 5 Δεκεμβρίου 2004, από 08.00 μέχρι 18.00.
2. Δικαίωμα ψήφου και υποβολής αίτησης υποψηφιότητας έχουν τα μέλη του ΟΕΕ, που θα εκπληρώσουν τις ταμειακές τους υποχρεώσεις, συμπεριλαμβανομένης της ετήσιας συνδρομής του έτους 2003, μέχρι την Παρασκευή 29 Οκτωβρίου 2004, καθώς επίσης και όσοι εγγραφούν μέχρι την ημερομηνία αυτή.
3. Οι αιτήσεις υποψηφιότητας θα υποβληθούν στην ΚΔ του ΟΕΕ μέχρι την Παρασκευή 29 Οκτωβρίου 2004 και πρέπει υποχρεωτικά να συνοδεύονται από απόδειξη πληρωμής ή κατάθεσης στην Εθνική Τράπεζα (αριθ. Λογ/μού 546004 - 26) του ατομικού παραβόλου υποψηφιότητας, το οποίο ορίζεται σε δύο (2) ευρώ.
4. Τα μέλη του ΟΕΕ που έχουν δηλώσει ότι διαμένουν στο εξωτερικό ή κατοικούν σε νησιά, στα οποία δεν εδρεύει η Νομαρχία (με εξαίρεση τη Σαλαμίνα), θα ασκήσουν το εκλογικό τους δικαίωμα είτε με αλληλογραφία, είτε αυτοπροσώπως.
5. Τα εκλογικά τμήματα όπου θα ψηφίσουν τα μέλη του ΟΕΕ, ο χώρος όπου θα λειτουργήσουν και κάθε άλλη λεπτομέρεια θα γνωστοποιηθούν με ειδική ανακοίνωση στις εφημερίδες «ΗΜΕΡΗΣΙΑ» και «ΕΘΝΟΣ».
6. Τα αποτελέσματα των εκλογών θα δημοσιευτούν στις εφημερίδες «ΝΑΥΤΕΜΠΟΡΙΚΗ» και «ΕΛΕΥΘΕΡΟΣ ΤΥΠΟΣ». Τα αποτελέσματα των εκλογών για την ανάδειξη των μελών των ΤΔ των ΠΤ του ΟΕΕ θα δημοσιευθούν επιπλέον σε μια ημερήσια ή εβδομαδιαία εφημερίδα των νομών που περιλαμβάνει κάθε ΠΤ.

Ο Πρόεδρος του ΟΕΕ

Χαρίλαος Αλαμάνος

3

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ
ΧΡΟΝΙΚΑ
ΙΟΥΛΟΣ -
ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ 2004

Ο Τουρισμός ως Στρατηγική Ανάπτυξης στις Σύγχρονες Συνθήκες

Από αριστερά, διακρίνονται οι κ.κ. Λουκάς Γεωργιάδης, Νίκος Σηφουνάκης, Ελευθέριος Παπαγεωργόπουλος και ο πρ. του 9ου ΠΤ Αντώνης Νάνος

Εκδήλωση με θέμα τον τουρισμό πραγματοποίησε το Περιφερειακό Τμήμα Ανατολικής Στερεάς Ελλάδας. «Σκοπός μας είναι να καταθέσουμε τις απόψεις μας για τον τουρισμό», υπογράμμισε ο πρόεδρος του Περιφερειακού Τμήματος κ. Αντώνης Νάνος, «που θα προβληματίσουν, θα ευαισθητοποιήσουν τους αρμοδίους. Για τον τουρισμό που δεν εξαντλείται, στο λίγο ή πολύ ήλιο, λίγη ή πολλή θάλασσα, αλλά που μαζί με αυτά επεκτείνεται και σε άλλες μορφές, όπως ο αγροτουρισμός, ο συνεδριακός, ο εκθεσιακός, ο αθλητικός, ο πολιτιστικός τουρισμός». Και συνεχίζοντας το σύντομο χαιρετισμό του τόνισε: «Ο τουρισμός μπορεί και πρέπει να αποτελέσει μοχλό ανάπτυξης για τη χώρα μας. Το Οικονομικό Επιμελητήριο έχει την κοινωνική ευθύνη να βρίσκεται σε εγρήγορση και να συνεπικουρεί, ώστε να δημιουργεί το περιβάλλον εκείνο από το οποίο θα ξεπηδήσουν οι φρέσκες ιδέες, οι καινοτομίες για τα οικονομικά και κοινωνικά αδιέξοδα».

Πολλές οι επισημάνσεις και πλούσια τα συμπεράσματα που προέκυψαν από τις εργασίες του Συνεδρίου. Με επισημάνσεις, όπως αυτή της έλλειψης τουριστικής συνείδησης, που οδηγεί στο φαινόμενο της μη ισόρροπης ανάπτυξης. Φαινόμενο, που, όπως τονίστηκε, στηρίχτηκε σε ένα διπολισμό (Αθήνα - Θεσσαλονίκη), με επακόλουθο την υπερσυγκέντρωση δραστηριοτήτων. Στις ελλείψεις βασικών έργων υποδομών στην Περιφέρεια της Στερεάς Ελλάδος και ιδιαίτερα στο Νομό Εύβοιας. Στη μη αξιοποίηση των συγκριτικών πλεονεκτημάτων της περιοχής, καθώς και στη μη αξιοποίηση του τουριστικού δυναμικού. Στη μη έγκαιρη εισαγωγή των νέων τεχνολογιών και γενικότερα της Κοινωνίας της Πληροφορίας. Στην καθυστερημένη αφομοίωση της διεθνούς τουριστικής αντίληψης.

Κυρίαρχο συμπέρασμα, η αναγκαιότητα αναθεώρησης της στρατηγικής για την εθνική τουριστική ανάπτυξη. Τώρα, όσο ποτέ άλλοτε, προβάλλει η αναγκαιότητα να υιοθετηθεί και να αναδειχθεί ως κεντρικός άξονας της τουριστικής φιλοσοφίας η περιφερειακή τουριστική ανάπτυξη με:

- Τη χάραξη στρατηγικής για τη βελτίωση των κοινωνικών και τουριστικών υποδομών, με επιδίωξη την ένταξη και ταχεία προώθηση προς υλοποίηση των ευρωπαϊκών προγραμμάτων.
- Τη χάραξη στρατηγικής και την προώθηση προγραμμάτων για

την προστασία και ανάδειξη του φυσικού περιβάλλοντος, της αρχαίας κληρονομιάς, του πολιτιστικού - θρησκευτικού ανθρωπογενούς περιβάλλοντος, με στόχο την υιοθέτηση πολιτικών και εκπόνηση σχεδίων για την ανάδειξη και δραστηριοποίηση σε μορφές τουρισμού, όπως ο ιαματικός, ο συνεδριακός, ο θρησκευτικός, ο πολιτιστικός, ο αγροτουρισμός.

Ενδιαφέρον προκάλεσε η πρόταση για την ίδρυση Διαρκούς Συμβουλίου Ευβοϊκού Τουρισμού, που θα έχει την ευθύνη χάραξης της τουριστικής πολιτικής και του αναγκαίου σχεδιασμού.

Στην εκδήλωση, που πραγματοποιήθηκε στην Ερέτρια, μίλησαν ο ευρωβουλευτής κ. Νίκος Σηφουνάκης, ο διοικητής του Οργανισμού Γεωργικών Ασφαλίσεων κ. Λεωτ. Παπαγεωργόπουλος, ο πολιτικός μηχανικός ΕΜΠ και γενικός δ/ντής του ΕΟΤ κ. Κώστας Κατσιγιάννης, ο δημοσιογράφος και πρώην γενικός δ/ντής του ΕΟΤ Απόστολος Κοσώνας, ο πρώην βουλευτής του Ν. Εύβοιας κ. Βαγγέλης Αποστόλου, ο οικονομολόγος και σύμβουλος Τουριστικής Δραστηριότητας κ. Αντρέας Στεφανής και ο πρόεδρος του ΔΣ του ταξιδιωτικού οργανισμού HERONIA ΑΕ κ. Γιάννης Τρέντζος.

Σημειώνουμε ότι τα πρακτικά του Συνεδρίου (εισηγήσεις, τοποθετήσεις, συμπεράσματα) βρίσκονται στο στάδιο εκτύπωσης και σύντομα θα είναι έτοιμα προς διάθεση για κάθε ενδιαφερόμενο.

Από τη δεξίωση που ακολούθησε μετά το τέλος των εργασιών του Συνεδρίου

MBA

Full Time - 12 μήνες
Part Time - 24 μήνες
Executive - 24 μήνες

Bachelor

in Business Studies - 3 χρόνια

Doctorate

in Business Administration - 3 χρόνια

Postgraduate

Diploma in Public Relations - 1 χρόνος

ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΕΙΣ:

- Χρηματοοικονομικά
- Ανθρώπινοι Πόροι
- Μάρκετινγκ
- Πληροφοριακά Συστήματα

ATHENS | | GSM

Ο ΜΟΝΟΣ ΔΡΟΜΟΣ
ΓΙΑ ΣΤΕΛΕΧΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

Σε συνεργασία με το

**Nottingham
Trent University**

το Καλύτερο Βρετανικό Πανεπιστήμιο
για Επιχειρηματικές Σπουδές στα Ελληνικά
(πίνακας κατάταξης Times-Guardian, Ιούνιος 2004)

Με την αποδοχή των:

- Ελληνική Ακαδημία Διοίκησης Επιχειρήσεων
- UK Council for Graduate Education
- European Foundation for Management Development

Πληροφορίες:

Αθήνα: Λέκκα 23-25, Τηλ.: 210 322 3352-3
Θεσσαλονίκη: Μ. Γενναδίου 18, Τηλ.: 2310 227 119

www.agsm.gr

Εργαστήρια Ελευθέρων Σπουδών

interact

5

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ
ΧΡΟΝΙΚΑ
ΙΟΥΝΟΣ -
ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ 2004

Εγκριση Καταστατικού

Επαγγελματικού Ταμείου Ασφάλισης Οικονομολόγων

Την ώρα της υπογραφής του Καταστατικού του Ταμείου από τον υπουργό Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας, κ. Πάνο Παναγιωτόπουλο. Παρουσιάζονται, ακόμη, ο υφ. κ. Νικ. Αγγελόπουλος, ο πρόεδρος του Επαγγελματικού Ταμείου κ. Σουφλιάς, ο αντιπρόεδρος κ. Χρυσάφης και ο γγ του υπουργείου κ. Δημ. Κωστόπουλος

Κατά την ημέρα κατάθεσης του σχεδίου του Καταστατικού στον γγ Κοινωνικής Ασφάλισης του υπ. Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας κ. Δημ. Κωστόπουλο. Από αριστερά του, η γεν. διευθύντρια του υπουργείου κα Δεδούλη και ο κ. Αλεξόπουλος πρώην πρόεδρος του ΟΕΕ και νυν μέλος της Προσωρινής Διοίκησης του Ταμείου. Δεξιά, ο πρόεδρος του Ταμείου κ. Γ. Σουφλιάς, ο αντιπρόεδρος κ. Χρυσάφης, ο κ. Τσώτσης Σπ., υπηρεσιακός παράγοντας του ΟΕΕ.

Τα μέλη της Προσωρινής Διοίκησης του Ταμείου, κατά την ώρα επίδοσης του Καταστατικού

Στην Εφημερίδα της Κυβέρνησης δημοσιεύτηκε η έγκριση του Καταστατικού του Επαγγελματικού Ταμείου Ασφάλισης Οικονομολόγων (Τεύχος Δεύτερο, Αρ. Φύλλου 1.307, 26/08/2004).

Οι συντονισμένες προσπάθειες της Κεντρικής Διοίκησης του Οικονομικού Επιμελητηρίου με την Προσωρινή Διοίκηση του Επαγγελματικού Ταμείου Ασφάλισης Οικονομολόγων και τις αρμόδιες υπηρεσίες της Γενικής Γραμματείας Κοινωνικής Ασφάλισης του υπουργείου Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας απέδωσαν.

Σε σύντομο χρονικό διάστημα, εγκρίθηκε από τον αρμόδιο υπουργό και δημοσιεύτηκε στην Εφημερίδα της Κυβέρνησης το Καταστατικό του Ταμείου.

Το Οικονομικό Επιμελητήριο είναι ο πρώτος φορέας, που, εκμεταλλευόμενο την πρόσφατη νομοθεσία, συνέταξε και προώθησε προς υλοποίηση ολοκληρωμένο Καταστατικό Επαγγελματικού Ταμείου Ασφάλισης, καθιστώντας, μ' αυτόν τον τρόπο, πράξη ένα πάγιο αίτημα των μελών του.

Υπενθυμίζουμε ότι με το παρόν Καταστατικό συνιστώνται στο Ταμείο ο κλάδος Εφάπαξ και ο κλάδος Αλληλοβοηθείας. Από τον κλάδο Εφάπαξ θα χορηγείται εφάπαξ παροχή για την αντιμετώπιση του κινδύνου γήρατος. Από τον κλάδο Αλληλοβοηθείας θα χορηγείται εφάπαξ παροχή για την αντιμετώπιση των κινδύνων της αναπηρίας και του θανάτου.

Ηδη, μετά την έγκριση του Καταστατικού, η Προσωρινή Διοίκηση του Ταμείου κινήθηκε με γρήγορους ρυθμούς για την εκλογή της πρώτης Διοίκησης του Ταμείου.

Συγκάλεσε (στις 2.09.04) γενική συνέλευση των ιδρυτικών μελών, όπου ορίστηκε ομόφωνα, οι εκλογές για την ανάδειξη του 13μελούς Διοικητικού Συμβουλίου του Ταμείου να γίνουν στις 26 Νοεμβρίου αυτού του έτους.

Δικαίωμα κατάθεσης αίτησης υποψηφιότητας για το ΔΣ έχουν όλα τα ιδρυτικά μέλη του Ταμείου και η υποβολή των αιτήσεων υποψηφιότητας ήταν μέχρι την Κυριακή 26 Σεπτεμβρίου.

Τώρα αυτό που απομένει είναι τα μέλη του Οικονομικού Επιμελητηρίου να ανταποκριθούν και να αγκαλιάσουν την ενέργεια αυτή.

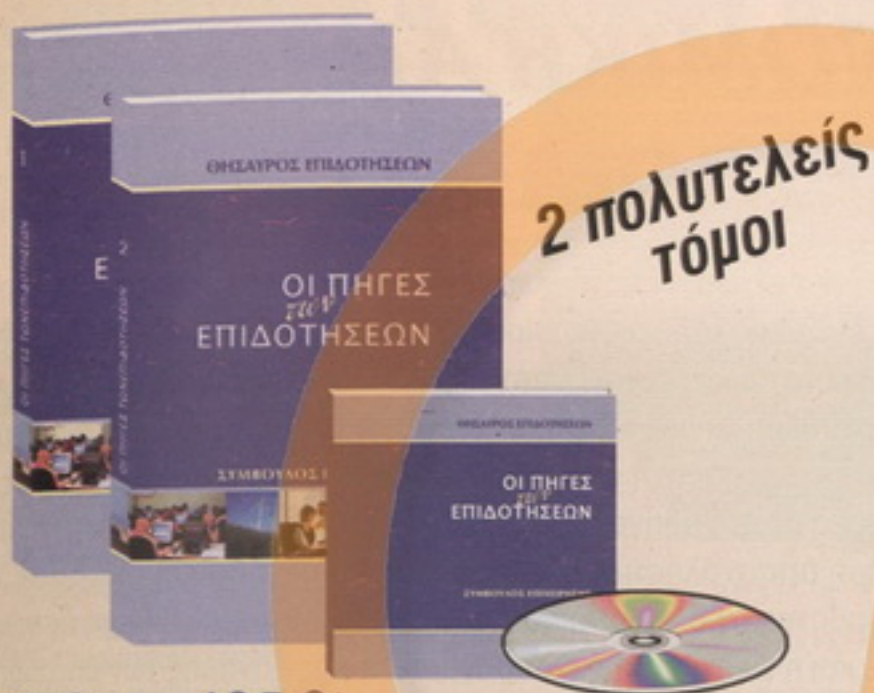
Καλούμε όλους τους συναδέλφους να εγγραφούν σ' αυτό.

Τα μέλη του ΟΕΕ μπορούν να υποβάλουν την αίτηση εγγραφής είτε ηλεκτρονικά (site του ΟΕΕ (www.oe-e.gr) υπάρχει φόρμα αίτησης, την οποία κάθε ενδιαφερόμενος μπορεί να συμπληρώσει και να αποστείλει), είτε με FAX, συμπληρώνοντας και αποστέλλοντας στο ΟΕΕ τη φόρμα αίτησης που υπάρχει στην σελίδα 49 των «Οικονομικών Χρονικών».

ΟΙ ΠΗΓΕΣ ΤΩΝ ΕΠΙΔΟΤΗΣΕΩΝ

Από την Πολυεκδοτική μόλις κυκλοφόρησε η νέα έκδοση

2 τόμοι (85 €)
ή 1 Cd Rom (85 €)

Περιέχονται

- Αναπτυξιακός Νόμος 2601/98 & νέες τροπολογίες
- Γ' ΚΟΙΝΟΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΣΤΗΡΙΞΗΣ (2000-2006)
- 6ο ΠΛΑΙΣΙΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΡΑΣΕΩΝ ΕΡΕΥΝΑΣ, ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ, ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ & ΕΠΙΔΕΙΞΗΣ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ
- ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΟΑΕΔ, ΓΓΕΤ, κλπ.
- ΚΟΙΝΟΤΙΚΕΣ ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΕΣ (LEADER +, INTERREG III, urban, equal)

- Περιφερειακά - επιχειρησιακά προγράμματα
- Αγροτουρισμός-Αγροβιοτεχνία
- Τεχνολογικός & οργανωτικός εκσυγχρονισμός
- **Business Plan** ΜΜΕ μεταποιητικών επιχειρήσεων (μικρών, πολύ μικρών & μεγάλων)
- Ηλεκτρονικοποίηση των λειτουργιών των επιχειρήσεων
- Πρότυπα αγροκτήματα
- Βιολογική γεωργία
- Διάλυση αλιευτικών σκαφών, Μεταφορά σε άλλη χώρα / άλλη προσαρμογή
- Υδατοκαλλιέργειες (γλυκού-υφαλμού & αλμού νερού)
- Πρόγραμμα Νεανική & Γυναίκα επιχειρηματικότητα
- Νέοι αγρότες
- Αναπτυξιακός νόμος 2601/98
- Σχέδια βελτίωσης

ΚΟΥΠΟΝΙ
ΠΑΡΑΓΓΕΛΙΑΣ

Προς: ΠΟΛΥΕΚΔΟΤΙΚΗ
Κομοτηνής 17, Αθήνα Τ.Κ. 11526
Πληροφορίες: 2111030630, 210_7794065
Fax: 210_7794065

Διεύθυνση στο Internet: www.pin.gr/polyekdotiki
e-mail: polyekdo@topweb.gr, www.topweb.gr

Παρακαλώ να μου τα στείλτε με αντικαταβολή

Σημειώστε με αυτά που σας ενδιαφέρουν: 2 τόμοι (85 €) 1 Cd Rom (85 €)

ΕΠΩΝΥΜΟ:.....ΟΝΟΜΑ:.....

ΕΠΑΓΓΕΛΜΑ:.....ΤΗΛ:.....

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ:.....ΠΟΛΗ:.....ΤΚ:.....

ΑΝΕΡΓΙΑ & ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΣΤΗΝ ΕΥΒΟΙΑ

Ο δημόσιος διάλογος για την ανεργία και την οικονομική ανάπτυξη κυριαρχείται από δυσοίωνες αναλύσεις, τη στιγμή που ο κοινός νους βομβαρδίζεται από θεωρίες του τύπου: Η ανεργία είναι αναγκαίο κακό και οι κοινωνικές ανισότητες, η φτώχεια και ο αποκλεισμός αυξάνονται νομοτελειακά, για να πετύχουν πιθανόν μια προοπτική ανάπτυξης στο μέλλον. Μέσα σε αυτό το πλαίσιο, ο διάλογος για την απασχόληση στο νομό μας, ένα νομό προνομιούχο και συνάμα παραμελημένο και αναξιοποίητο, προσλαμβάνει ξεχωριστό νόημα, γιατί καλείται να αντιμετωπίσει την ανεπάρκεια υποδομών και προγραμματισμού σε κεντρικό επίπεδο, με την απροθυμία συνεργασίας και προσαρμογής στα νέα δεδομένα, στοιχείο που θα μπορούσε να λειτουργήσει ως αντίδοτο στο διαπυημένο τραύμα της αποβιομηχάνισης

8

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ
ΧΡΟΝΙΚΑ
ΙΟΥΛΙΟΣ-
ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ 2004

ΑΝΤΩΝΗΣ Π. ΝΑΝΟΣ
Πρόεδρος του Π.Ν.Α.
Αν. Στερεάς Ελλάδας

Είναι γεγονός πως στην εποχή μας οι νέες οικονομικές θεωρίες παρουσιάζουν μια δυστοκία στο να εντοπίσουν το αίτιο και το αιτιατό ανάμεσα στην ανεργία και την οικονομική ανάπτυξη. Δεν μπορεί κανείς να παραβλέψει ότι, για να ενισχυθεί η απασχόληση απαιτείται η τόνωση της επιχειρηματικής δραστηριότητας και η παροχή κινήτρων για επενδύσεις. Με πυξίδα, όμως, τις νεοφιλελεύθερες αρχές οδηγούμαστε σε μια νέα ηγεμονική άποψη, η οποία θέλει την πλήρη απασχόληση και την οικονομική μεγέθυνση θεωρητικά και εμπειρικά ασύμβατες. Η διεθνοποίηση των οικονομιών, η ελεύθερη διακίνηση του κεφαλαίου και η ενίσχυση της διαπραγματευτικής δύναμης των επιχειρήσεων μειώνουν τα περιθώρια στις κυβερνήσεις να ασκούν οικονομική πολιτική και επιτάσσουν ως προτεραιότητα για κάθε οικονομία την προώθηση της ανταγωνιστικότητας. Έτσι, οι εργαζόμενοι καλούνται να επιλέξουν ανάμεσα στην ανεργία ή την κοινωνική ανισότητα. Ωστόσο, η περιρρέουσα ατμόσφαιρα δεν έπαψε να βομβαρδίζεται από τον επαναπροσδιορισμό του αιτήματος της πλήρους απασχόλησης, με τρόπο που να συμπεριλαμβάνει ευρύτερες κοινωνικές κατηγορίες και να προσαρμόζεται στα νέα δεδομένα.

Βρισκόμαστε αντιμέτωποι με μια από τις μεγάλες αντιφάσεις της σύγχρονης οικονομίας. Η κοινωνία της πληροφορίας διευρύνει το φάσμα επιλογής του τόπου, του χρόνου και της οργάνωσης της εργασίας, και επιτρέπει την εισαγωγή της ευελιξίας στην οργάνωση της εργασίας στοιχείο που διευκολύνει το συνδυασμό εργασίας και άλλων υποχρεώσεων και εντάσσει στο εργατικό δυναμικό ομάδες που μέχρι πρότινος ήταν ουσιαστικά αποκλεισμένες, όπως τα νεαρά άτομα και οι γυναίκες. Η ευελιξία αποτελεί όμως μια έννοια αντιφατική και πολυσήμαντη. Σε ό,τι αφορά τη σχέση ανάμεσα στους εργοδότες και τους εργαζόμενους, η ευελιξία των μεν συνεπάγεται αβεβαιότητα για τους δε. Προκειμένου να προσλάβει θετικό νόημα η ευελιξία και να πάψει να αποτελεί χίμαιρα για τους εργοδότες και έξωθεν επιβαλλόμενο καταναγκασμό για τους εργαζόμενους, θα πρέπει οι εργαζόμενοι να έχουν τη δυνατότητα ελεύθερης επιλογής. Παράλληλα, θα πρέπει οι εργαζόμενοι να έχουν επαρκή πληροφόρηση για τις ανά πάσα στιγμή ζητούμενες ειδικότητες και συστηματική στήριξη από το κοινωνικό κράτος σε κάθε φάση του εργασιακού κύκλου ζωής τους. Το αίτημα αυτό φαντάζει επιτακτικό, καθώς διαφαίνεται ο κίνδυνος πόλωσης μέσα στην κοινωνία, λόγω του διαχωρισμού των εργαζομένων σε ειδικευμένους και ανειδίκευτους, σε συμμετέχοντες και μη στην κοινωνία της πληροφορίας και σε εντός και εκτός της αγοράς εργασίας. Ατομα που δεν απασχολούνται και δε διαθέτουν ούτε τα μέσα ούτε την πρόσβαση στην πληροφόρηση και στις τεχνικές δεξιότητες διατρέχουν τον κίνδυνο να αποκλειστούν από τη διεκδίκηση μιας θέσης στη νέα πραγματικότητα.

Ο μόνος τρόπος, με τον οποίο η κοινωνία της πληροφορίας μπορεί να αποφύγει τις κοινωνικές παγίδες της φτώχειας και της περιθωριοποίησης είναι να μετατραπεί σε κοινωνία συνεχούς εκμάθησης, να προχωρήσει στην υιοθέτηση μέτρων για την ανακούφιση των πλέον ευάλωτων κοινωνικών ομάδων που δεν είναι σε θέση να ενταχθούν ομαλά στην κοινωνία της συνεχούς εκμάθησης. Αν δεν υπάρξει δραστήρια και ενεργητική παρέμβαση, για να διασφαλιστούν ίσες

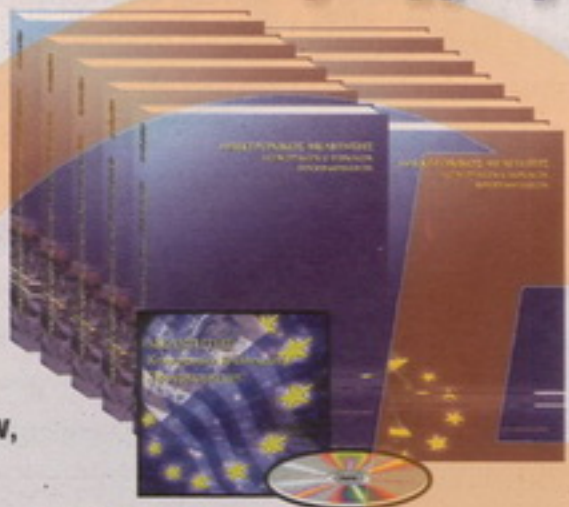
Η ΠΟΛΥΕΚΔΟΤΙΚΗ ΣΑΣ ΠΑΡΟΥΣΙΑΖΕΙ ΤΟΝ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟ & ΕΝΤΥΠΟ ΜΕΛΕΤΗΤΗ ΚΟΙΝΟΤΙΚΩΝ & ΕΘΝΙΚΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ

απόσβεση με την
πρώτη σας μελέτη !!!

DEMO στο
www.diadiktyo.net

Νέα Προγράμματα:

- Ολοκληρωμένα επιχειρηματικά σχέδια μικρών και πολύ μικρών επιχειρήσεων
- Αξιοποίηση βιομηχανικών αποβλήτων
- Περιβαλλοντολογικά σχέδια επιχειρήσεων
- Περιφερειακά επιχειρησιακά προγράμματα
- Αγροτουρισμός-Αγροβιοτεχνία
- Τεχνολογικός & οργανωτικός εκσυγχρονισμός
- Business Plan
- ΜΜΕ μεταποιητικών επιχειρήσεων (μικρών, πολύ μικρών και μεγάλων)
- Ηλεκτρονικοποίηση λειτουργιών των επιχειρήσεων
- Ενίσχυση ανταγωνιστικότητας ΜΜΕ τουριστικού τομέα
- Ποιοτικός εκσυγχρονισμός μικρών καταλυμάτων
- Πρόγραμμα μεταποίησης & εμπορίας πρωτογενούς γεωργικού και δασικού προϊόντος
- Πρότυπα αγροκτήματα
- Επενδύσεις στην κτηνοτροφία
- Βιολογική γεωργία
- Βιολογική κτηνοτροφία
- Επενδύσεις στη φυτική παραγωγή (ΠΕΠ)
- Προώθηση καινοτόμων δράσεων στον αγροτικό χώρο
- Οικοτεχνία
- Πρόγραμμα ενίσχυσης επενδυτικών σχεδίων (κανονισμός 2792/99) αλιείας
- Διάλυση αλιευτικών σκαφών
- Μεταφορά σε άλλη χώρα/άλλη προσαρμογή
- Κατασκευή νέων σκαφών

10 Βιβλία & 1 cd - rom

- Εκσυγχρονισμός υπαρχόντων αλιευτικών σκαφών
- Υδατοκαλλιέργειες (γλυκού - υφάλμυρου & αλμυρού νερού)
- Μεταποίηση & εμπορία αλιευτικών προϊόντων
- Διαγωνισμός Παροχής Οικονομικών Κινήτρων για την πραγματοποίηση επενδύσεων εξοικονόμησης ανανεώσιμων πηγών, (Ενέργεια)
- Νεανική - Γυναικεία επιχειρηματικότητα
- Νέοι αγρότες
- Πρόγραμμα ΑΚΜΩΝ (πρόγραμμα για την ανάπτυξη ερευνητικών κέντρων και εργαστηρίων παροχής υπηρεσιών με τη συμμετοχή χρηστών
- ΠΑΒΕΤ-ΝΕ (Πρόγραμμα Ανάπτυξης Βιομηχανικής Έρευνας για νέες επιχειρήσεις)
- Αναπτυξιακός νόμος 2601/98

ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΑ-
ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΛΟΓΙΚΑ
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ
ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ INTERREG
- MEDIA - THERMI - ALTENAIR
LEONARDO DA VINCI -
ΑΓΡΟΤΟΤΟΥΡΙΣΜΟΣ -
ΑΓΡΟΒΙΟΤΕΧΝΙΑ
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ
- ΤΑ ΔΙΟΡΘΩΤΙΚΑ
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΤΗΣ
ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ ΣΤΗΝ
ΕΛΛΑΔΑ (ΓΕΩΡΓΙΑ Κ.Λ.Π)

- Πιστοποιηθείτε για ISO9000 (2001) κατά ΕΛΟΤ
- Πρόγραμμα διάδοσης και καθιέρωσης της ελληνικής κουζίνας και ενίσχυσης επιχειρήσεων για τη χορήγηση σήματος ΕΟΤ για την ελληνική κουζίνα
- Πρόγραμμα ΠΡΑΞΕ
- Πρόγραμμα ΙΣΤ
- ΕΠΑΝ - ΕΛΕΥΘΘ
- Σχέδια Βελτίωσης

3 ΔΩΡΑ ΕΚΠΛΗΞΗ
α) Περιοδικό Ανάπτυξη
β) Πηγές επιδοτήσεων
2τόμοι
γ) Κωδικός Πρόσβασης
στα Νέα Προγράμματα
(μέσω Internet)

...προσφέρει πληροφορίες για Ευρωπαϊκά,
Πολιτιστικά, Περιβαλλοντολογικά κ.λ.π
προγράμματα...
Ημερησία 6,7/12/2003

Αναπτυξιακός Νομος 2601/98
Κοινοτικές Πρωτοβουλίες
Leader+ INTERREGG III

Απαραίτητο για: Λογιστές, μηχανικούς, γεωπόνους κ.λπ. επιχειρηματίες
Πηγές πληροφόρησης: Υπουργεία, Γεν.Γραμματείες, Οργανισμοί, Περιφέρειες, Υπηρεσίες Ε.Ε. κ.λ.π.

Αποκτήστε τα στην εκπληκτική τιμή των 550 ευρώ (με ευκολίες)

ΕΝΤΕΛΩΣ ΔΩΡΕΑΝ : ΕΝΑ ΕΤΟΣ ΑΝΑΝΕΩΣΗ (ΟΛΕΣ ΟΙ ΝΕΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ) ΜΕΣΩ INTERNET
(www.diadiktyo.net/ependiseis)

Σύμβουλοι επιχειρήσεων εκδόσεις-υπηρεσίες INTERNET ΠΟΛΥΕΚΔΟΤΙΚΗ ΑΘΗΝΩΝ
Κομοτινής 17, Αμπελόκηποι, Τ.Κ. 11526, Αθήνα Τηλ. 2111030630, 2107794065 Fax. 210_7794065
www.pin.gr/polyekdotiki - e-mail : polyekdo@otenet.gr ΑΦΜ : 022004034 - ΔΟΥ : ΙΘ' ΑΘΗΝΩΝ

ευκαιρίες, τα διαθέσιμα συστήματα εκπαίδευσης και κατάρτισης θα οδηγήσουν σε αναπαραγωγή και ίσως σε όξυνση του κοινωνικού κατακερματισμού και των άνισων ευκαιριών.

Στην περιοχή μας, το φαινόμενο είναι ιδιαίτερα αισθητό. Παρά το γεγονός ότι ο νομός μας είναι από πολλές απόψεις προνομιούχος, παρατηρείται μια διαρκής τάση για αποβιομηχάνιση χωρίς αντιστάθμισμα σε άλλους τομείς οικονομικής δραστηριότητας, όπως ο τουρισμός και εν γένει η παροχή υπηρεσιών. Η ανεργία, στο νομό μας, δεν είναι αποτέλεσμα διαρθρωτικών αλλαγών, δεν οφείλεται στην αλλαγή ρότας από τη μεταποίηση στις υπηρεσίες και τη νέα τεχνολογία. Η Εύβοια μαστίζεται από την ανεπάρκεια σχεδιασμού ενός μακρόπνοου αναπτυξιακού προγράμματος με έμφαση στις επενδύσεις μεγάλης προστιθέμενης αξίας. Δυστυχώς, δεν έχουμε δραστηριοποιηθεί σε βαθμό επαρκή, προβάλλοντας το συγκριτικό πλεονέκτημα του νομού μας, δεν έχουμε διαφημίσει τις ιδιαιτερότητες του τόπου μας, που ταυτόχρονα αποτελούν και θέλητρα για Έλληνες και ξένους επενδυτές. Η Εύβοια δε στερείται ειδικευμένου ανθρώπινου δυναμικού. Το εργατικό δυναμικό της είναι νεανικό και καταρτισμένο. Στερείται προγράμματος και σχεδιασμού. Ο νομός μας αγωνίζεται να μπει στην τροχιά της διαρθρωτικής μετάβασης από την παραδοσιακή οικονομία στην παγκοσμιοποιημένη οικονομία της πληροφορίας. Το νεφελώδες τοπίο δημιουργεί αβεβαιότητα στην αγορά εργασίας. Οι λύσεις που καλούμαστε να προτείνουμε πρέπει να λαμβάνουν υπόψη τις ιδιαιτερότητες του νομού μας και το στάδιο της μετάβασης, στο

οποίο η οικονομία μας βρίσκεται. Και στο σημείο αυτό εντοπίζεται η σπουδαιότητα του ρόλου που καλούνται να διαδραματίσουν τα θεσμικά όργανα. Η επιτυχία δεν οριοθετείται από μια προκαθορισμένη συνταγή.

Το ζητούμενο, λοιπόν, δεν είναι η ισοπεδωτική φιλελευθεροποίηση που καταστρέφει τους θεσμούς εκείνους που προάγουν το συντονισμό και τη συνεργασία, όπως η αποδυνάμωση των συνδικάτων και η συρρίκνωση του κοινωνικού κράτους δεν είναι η προσκόλληση σε θεσμικές ρυθμίσεις του παρελθόντος που αντιστοιχούν σε ολοένα και μικρότερο τμήμα της αγοράς εργασίας και αφήνουν εκτεθειμένες μεγάλες κοινωνικές ομάδες στο έλεος των πλέον αδυσώπητων δυνάμεων του ανταγωνισμού. Η μεγάλη πρόκληση είναι ο επιτυχής μετασχηματισμός των θεσμών, με τρόπο που να αντιστοιχεί στις νέες πραγματικότητες. Ιδιαίτερη κρισιμότητα από αυτή την άποψη προσλαμβάνει τόσο η επέκταση της απασχόλησης όσο και ο μετασχηματισμός του κοινωνικού κράτους κατά τρόπον τέτοιο, ώστε να πάψει να εξαντλείται στον αναχρονιστικό ρόλο του και να δραστηριοποιείται με επάρκεια σε όλο το φάσμα του εργασιακού κύκλου ζωής. Αυτή η επιλογή είναι ακριβή και χρειάζεται ευρύτατο επιμερισμό του σχετικού κόστους, ενεργητική επίδειξη κοινωνικής αλληλεγγύης και γενναία μεταφορά πόρων από έχοντες εργασία, εισόδημα, ασφάλεια σε μη έχοντες. Οι πολιτικές παρέμβασης με τέτοιο προσανατολισμό, ο συνδυασμός δηλαδή στόχων κοινωνικής ισότητας, με στόχους οικονομικής αποτελεσματικότητας, είναι και βιώσιμες και ρεαλιστικές.

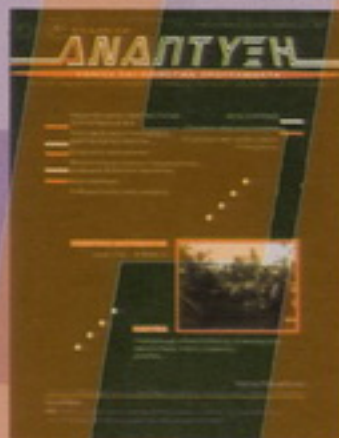

ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ

ΕΘΝΙΚΑ ΚΑΙ ΚΟΙΝΟΤΙΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ - ΕΠΙΔΟΤΗΣΕΙΣ

ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΥ, ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΥ, ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΥ, ΟΙΚΟΛΟΓΙΚΟΥ Κ.ΛΠ. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ

ΕΥΡΩΠΑΪΚΑ & ΕΘΝΙΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ - ΚΟΙΝΟΤΙΚΕΣ ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΕΣ - ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ 6ου ΠΡΟΓΡ. ΠΛΑΙΣΙΟΥ
ΑΝΑΠΤΥΞΗ & ΕΠΙΔΕΙΞΗ ΤΗΣ Ε.Ε. ΟΛΑ τα προγράμματα του Γ' Κοινοτικού πλαισίου στηριξης
ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΟΣ ΝΟΜΟΣ 2601/98 ΚΑΙ ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΕΙΣ

ΕΝΑ ΣΠΟΥΔΑΙΟ ΜΕΣΟ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ ΓΙΑ ΤΟ ΛΟΓΙΣΤΗ

ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΣΕ:
ξενοδοχεία
αγροτουρισμό
συνεδριακά κέντρα
φάρμες εκτροφής ζώων
υδατοκαλλιέργειες,
βιολογική γεωργοκτηνοτροφία
βιοτεχνίες κ.λ.π.

Διαφημιστείτε στο
"ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ"
εγγραφείτε συνδρομητής
& αποκτήστε
2 ώρα έκπληξη
1) χρήση με τον
Αναπτυξιακό νόμο
2) το βιβλίο
"Οδηγός Επιδοτήσεων"

ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ "ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ"
ΚΥΚΛΟΦΟΡΕΙ ΚΑΘΕ 2 ΜΗΝΕΣ ΜΟΝΟ ΣΕ ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΕΣ

Προς: ΠΟΛΥΕΚΔΟΤΙΚΗ
Κομοτηνής 17, Αθήνα Τ.Κ. 11526
Πληροφορίες: 2111030630, 210_7794065 Fax: 210_7794065

Διεύθυνση στο Internet: www.pin.gr/polyekdotiki
e-mail: polyekdo@topweb.gr
www.topweb.gr

ΚΟΥΠΟΝΙ
ΣΥΝΔΡΟΜΗΣ

Σημειώστε με ΙΔΙΩΤΕΣ (ΕΤΗΣΙΑ ΣΥΝΔΡΟΜΗ 90 €) ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ (ΕΤΗΣΙΑ ΣΥΝΔΡΟΜΗ 100 €)
ΕΠΩΝΥΜΟ:..... ΟΝΟΜΑ:.....
ΕΠΑΓΓΕΛΜΑ:..... ΤΗΛ:.....
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ:..... ΤΚ:..... ΠΟΛΗ:.....

ΕΚΘΕΣΗ ΟΗΕ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΘΡΩΠΙΝΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ 2004

Η ανάπτυξη δε συγκρούεται με την πολυπολιτισμικότητα

Η μετανάστευση είναι απειλή ή ευεργεσία για τις αναπτυσσόμενες κοινωνίες;

Ο σεβασμός στη διαφορετικότητα εμποδίζει την ανάπτυξη;

Η εθνική καθαρότητα είναι εφικτή στο σημερινό κόσμο;

Στέκει η θεωρία για τη «σύγκρουση των πολιτισμών» και ποιες οι συνέπειές της;

Τέτοια ερωτήματα είναι στην καρδιά της φετινής «Εκθεσης για την Ανθρώπινη Ανάπτυξη» του Προγράμματος Ανάπτυξης των Ηνωμένων Εθνών (UNDP), που δόθηκε στη δημοσιότητα στις 15.7.2004 και παρουσιάστηκε στη χώρα μας σε εκδήλωση του Παρατηρητηρίου Διεθνών Οργανισμών και Παγκοσμιοποίησης (ΠΑΔΟΠ) στην ΟΤΟΕ στις 26.7.2004.

Η Εκθεση συντάχθηκε από πολυεθνική ομάδα διακεκριμένων επιστημόνων με επικεφαλής την υπεύθυνη του UNDP Σακίκο Φουκούντα – Παρ και το Νομπελίστα Οικονομολόγο Αμάρτια Σεν. Ξεχωρίζουν επίσης οι συνεισφορές σ' αυτήν του Νέλσον Μαντέλα και της Ιρανής Σπρίν Εμπάντι (Νόμπελ Ειρήνης 2003).

Εχοντας ως κύριο θέμα της την «**Πολιτισμική Ελευθερία στο σημερινό κόσμο της διαφορετικότητας**», η Εκθεση εκπέμπει ισχυρά μηνύματα κατά του ρατσισμού και της ξενοφοβίας. Θεωρεί ότι η βιώσιμη ανάπτυξη των σύγχρονων κοινωνιών υπηρετείται από την υιοθέτηση πολιτικών που αναγνωρίζουν και προστατεύουν τις εθνικές, γλωσσικές και θρησκευτικές ταυτότητες. Πάινει θέση απέναντι στην πολυσυζητημένη θεωρία της «σύγκρουσης των πολιτισμών», διαφωνώντας με απόψεις για τη «μοναδικότητα του δυτικού πολιτισμού» και την «επιθετικότητα» άλλων πολιτισμών που τροφοδοτούν αυτήν τη θεωρία.

Πέντε μύθοι

Σύμφωνα με την Εκθεση, περίπου 900 εκατομμύρια άνθρωποι, δηλαδή 1 στους 7 κατοίκους της Γης, αντιμετωπίζουν σήμερα κάποιας μορφής διάκριση, λόγω της εθνικής, φυλετικής ή θρησκευτικής ταυτότητας, αλλά αυτή η κατάσταση πρέπει και μπορεί να αλλάξει και η πολιτισμική πολλαπλότητα να αποτελεί πηγή προόδου.

Η πολιτισμική ελευθερία επιβάλλεται και από το γεγονός ότι περισσότερες από 5.000 διαφορετικές εθνικές ομάδες ζουν στις περίπου 200 χώρες – μέλη του ΟΗΕ. Συνεπώς, οι αντιλήψεις «εθνικής καθαρότητας» είναι εντελώς έξω από τα πράγματα, διότι αν επικρατούσε θα είχαμε έναν απίθανο κατακερματισμό στον κόσμο. Αρα, η συνύπαρξη διαφορετικών ομάδων εντός μιας χώρας απαιτεί τη συνανάπτυξή τους και ίσα δικαιώματα για όλους.

Η καθυστερημένη αναγνώριση της σημασίας των πολιτισμικών δικαιωμάτων αποδίδεται από την Εκθεση σε πέντε «μύθους»:

1. Η αναγνώριση της διαφορετικότητας βαίνει σε βάρος της ενότητας του κράτους.
2. Ο σεβασμός της διαφορετικότητας θέτει σε κίνδυνο την ειρήνη.
3. Η πολιτισμική ελευθερία συνεπάγεται την προσκόλληση στην παράδοση.
4. Η διαφορετικότητα καθυστερεί την ανάπτυξη.
5. Ορισμένοι πολιτισμοί προωθούν τη δημοκρατία και την οικονομική ανάπτυξη καλύτερα από άλλους.

Δανειζόμενος στοιχεία από εισήγηση της συναδέλφου Μ. Φραγκάκη, συνοψίζω την απόρριψη των μύθων αυτών από την Εκθεση, ως εξής:

✓ Οι πολίτες μιας χώρας διαθέτουν ταυτόχρονα πολλαπλές ταυτότητες – εθνική, γλωσσική, θρησκευτική, κλπ., οι οποίες δεν υποσκάπτουν απαραίτητα την ενότητά της.

Πάνος Τριγάζης, μέλος της Επιτροπής Διεθνών Σχέσεων του ΟΕΕ, πρόεδρος του Παρατηρητηρίου Διεθνών Οργανισμών

Για αποφάσεις που φέρνουν κέρδη

Η **Specisoft** δημιούργησε το πρώτο εξειδικευμένο λογισμικό διοίκησης επιχειρήσεων, για να αναδείξετε και να αξιοποιήσετε στο μέγιστο δυνατό, τις δυνατότητες της επιχείρησής σας.

Βρίσκετε λύση για:

- Επιχειρησιακά σχέδια – **Business Plan**
- Δημιουργία Αναλυτικών Προϋπολογισμών
- Πρόβλεψη κερδών
- Ανάλυση Ισολογισμού – Δείκτες
- Υπολογισμό της αξίας της επιχείρησης
- Υπολογισμό του Κόστους των προϊόντων
- Κλείσιμο Ισολογισμών (νέο)
- Ενοποίηση Ισολογισμών
- Ταμειακό και Δανειακό πρόγραμμα
- Νεκρό σημείο και άλλα κρίσιμα στοιχεία

Επίσης προγράμματα Η/Υ αναπτυξιακού νόμου 2601 /98

Εύκολα στη χρήση, περιβάλλον WINDOWS, με πάνω από 1200 πελάτες

Specisoft - Εξειδικευμένο Χρηματοοικονομικό Λογισμικό

Τηλεφωνείστε μας για πληροφορίες, υλικό παρουσίασης ή επίδειξη, χωρίς καμμία υποχρέωσή σας

✓ Οι συγκρούσεις μεταξύ διαφορετικών εθνοτήτων στο εσωτερικό μιας χώρας οφείλονται κυρίως στις οικονομικές ανισότητες και στη διαπάλη για την εξουσία των συγκεκριμένων ομάδων.

✓ Η προσκόλληση στην «παράδοση» δε συμβιβάζεται με την πολιτισμική ελευθερία, εφόσον στερεί ή περιορίζει τις ίσες ευκαιρίες - π.χ. την πρόσβαση των γυναικών στην εκπαίδευση, απασχόληση, κλπ.

✓ Υπάρχουν πολυπολιτισμικές χώρες - π.χ. στην Ασία - με οικονομικά επιτεύγματα και άλλες - π.χ. στην Αφρική - με σημαντική καθυστέρηση. Η καθυστέρηση όμως αυτή σχετίζεται με το σύστημα εξουσίας και όχι με την ίδια τη διαφορετικότητα.

✓ Ο «πολιτισμικός ντετερμινισμός» - η υπεροχή ορισμένων πολιτισμών από πλευράς οικονομικής ανάπτυξης και δημοκρατίας δε στέκει με βάση την ιστορική έρευνα.

Θετικά αντιμετωπίζονται από την Εκθεση οι μετανάστες. «Καμιά χώρα δεν έχει προοδεύσει με το κλείσιμο των συνόρων της», υποστηρίζει, επισημαίνοντας ότι από τα μεγαλύτερα μεταναστευτικά κύματα της παγκόσμιας ιστορίας είναι αυτά που σημειώθηκαν στις τελευταίες δεκαετίες του 20ού αιώνα. Για παράδειγμα, οι μετανάστες στην ΕΕ αυξήθηκαν κατά 75% μεταξύ 1980 -2000, ενώ την ίδια περίοδο οι μη γηγενείς κάτοικοι των ΗΠΑ αυξήθηκαν από 14 σε 35 εκατομμύρια (145%).

Κατά την εκτίμηση της Εκθεσης, η Ευρώπη χρειάζεται διπλάσιο αριθμό μεταναστών το χρόνο από όσους δέχεται σήμερα για να διατηρήσει το αναγκαίο ποσοστό του εργατικού δυναμικού στο σύνολο του πληθυσμού της.

Η Εκθεση εντοπίζει δύο κυρίαρχες προσεγγίσεις στις μεταναστευτικές πολιτικές των περισσότερων χωρών: Αυτή που τους θεωρεί «ξένο σώμα» και εκείνη της αφομοίωσης. Τις απορρίπτει και τις δύο προς όφελος της πολυπολιτισμικότητας και των πολλαπλών ταυτοτήτων.

Ανθρώπινη Ανάπτυξη και Ελλάδα

Όπως κάθε χρόνο, από το 1990, η Εκθεση κατατάσσει τις χώρες του κόσμου με βάση το «Δείκτη Ανθρώπινης Ανάπτυξης». Εναν δείκτη που προκύπτει από το συνυπολογισμό τριών επιμέρους δεικτών: Του κατά κεφαλήν εισοδήματος, της μακροβιότητας και της πρόσβασης στη γνώση. Στη φετινή κατάταξη, που βασίζεται σε στοιχεία του 2002 για 177 χώρες του κόσμου, καταγράφονται ενδιαφέρουσες αλλαγές σε σύγκριση με το 2003.

Ειδικότερα, πολλές από τις χώρες του πρώην «υπαρκτού σοσιαλισμού» παρουσιάζουν σημαντική βελτίωση της θέσης τους στην παγκόσμια κατάταξη. Εντυπωσιακό το άλμα της Αλβανίας στην 65η θέση φέτος από την 95η του 2003, καθώς και της Αρμενίας στην 82η θέση φέτος από την 100ή το 2003. Αλλά και η Ρωσία κατατάσσεται 57η φέτος ενώ ήταν 63η το 2003.

Από τις χώρες του λεγόμενου «τρίτου κόσμου», τη μεγαλύτερη βελτίωση της θέσης της καταγράφει η Κίνα, που ανεβαίνει φέτος στην 94η θέση από την 104η του 2003. Αντίθετα, η δεύτερη σε πληθυσμό χώρα του κόσμου, η Ινδία, παραμένει στην 127η θέση, όπου ήταν και πέρυσι.

Πρώτη στην παγκόσμια κατάταξη παραμένει η Νορβηγία,

όπως όλα τα προηγούμενα χρόνια μετά το 2000, ακολουθούμενη από τη Σουηδία, την Αυστραλία, τον Καναδά, την Ολλανδία.

Σταθερά στις τελευταίες θέσεις, βρίσκονται οι χώρες της Υποσαχαρικής Αφρικής, που μαστίζονται από υπανάπτυξη, πείνα, φτώχεια, ασθένειες (με μεγαλύτερη απειλή το AIDS) και εμφύλιες συγκρούσεις. Οι ανισότητες του σημερινού κόσμου βρίσκουν την έκφρασή τους στην περιοχή αυτή με όλη την τραγικότητα τους.

Η Ελλάδα κατατάσσεται 24η στον κόσμο (14η στην ΕΕ) με βάση τον «Δείκτη Ανθρώπινης Ανάπτυξης». Αν μέναμε στην εικόνα που προκύπτει από το στοιχείο αυτό θα μπορούσε να πει κανείς ότι η χώρα μας πάει καλά και να μεμφθεί όσους «γκρινιάζουμε» για τα προβλήματά της. Όμως, υπάρχουν και άλλοι δείκτες για άλλες κοινωνικοοικονομικές επιδόσεις πέραν εκείνων που συγκροτούν αυτό το δείκτη.

Κύριο πρόβλημα της χώρας μας είναι οι μεγάλες ανισότητες της. Ανισότητες όπως η ανεργία που δεν είναι μόνο εισοδηματικές. Σύμφωνα με την Εκθεση, σε ποσοστό ανεργίας (10% το 2002) η Ελλάδα ήταν τέταρτη μεταξύ των αναπτυγμένων χωρών, μετά την Πολωνία (19,9%), την Σλοβακία (15,1%) και την Ισπανία (11,4%). Ακόμα χειρότερη είναι η εικόνα της ανεργίας στους νέους ηλικίας 15 -24 ετών με ποσοστό 25,7%, όπου η χώρα μας είναι και πάλι τέταρτη μετά την Πολωνία (43,9%), την Σλοβακία (37,4%) και την Ιταλία (26,3%).

Η εικόνα των εισοδηματικών ανισοτήτων στη χώρα μας προκύπτει και από το γεγονός ότι στο φτωχότερο 20% αναλογεί το 7,1% της κατανάλωσης, ενώ στο πλουσιότερο 20% αναλογεί το 43,6% της κατανάλωσης, ποσοστά που μας κατατάσσουν στην 5η θέση σε ανισότητα μεταξύ των 25 χωρών της ΕΕ από την άποψη αυτή (1η η Πορτογαλία, 2η η Βρετανία, 3η η Εσθονία, 4η η Ιταλία).

Σε ό,τι αφορά την κατάταξη με κριτήριο την ισότητα των φύλων, η Εκθεση τοποθετεί την Ελλάδα 43η στον κόσμο από την άποψη της ανάδειξης γυναικών σε «θέσεις εξουσίας» (Βουλή, διευθυντικές θέσεις κλπ.). Από τις 25 χώρες - μέλη της ΕΕ σε χειρότερη θέση είναι μόνο η Λιθουανία (47η), η Κύπρος (49η) και η Μάλτα (53η).

Σοβαρό πρόβλημα παρουσιάζει η θέση της χώρας μας στον πίνακα με τίτλο «Προτεραιότητες στις Δημόσιες Δαπάνες», όπου σε ποσοστό του ΑΕΠ δαπανών για την Παιδεία (3,8%) είναι όχι μόνο τελευταία στην ΕΕ αλλά και 85η (!) στον κόσμο, σε ποσοστό δαπανών για την Υγεία (5,2%) είναι 30ή στον κόσμο (7η στην ΕΕ των «25»), ενώ σε στρατιωτικές δαπάνες (4,3%) βρίσκεται στη 16η θέση της παγκόσμιας κατάταξης και στην 1η της ΕΕ.

Με ποσοστό 0,7% του ΑΕΠ σε δαπάνες για την Έρευνα και την Ανάπτυξη, η Ελλάδα είναι τελευταία στην ΕΕ των «15» και 18η στην ΕΕ των «25».

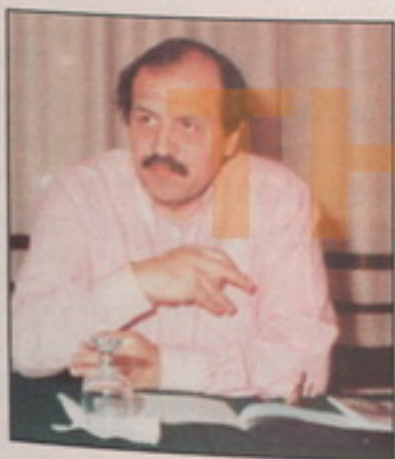
Συμπέρασμα: Η Εκθεση για την Ανθρώπινη Ανάπτυξη «ταράζει τα νερά», για μια ακόμα φορά. Προσεγγίζει τολμηρά και από προοδευτική σκοπιά το κύριο φετινό θέμα της. Ακτινογραφεί τα προβλήματα της ανθρωπότητας και προτείνει τρόπους για την αντιμετώπισή τους. Μπορεί και πρέπει να αξιοποιηθεί από τις κοινωνικές οργανώσεις της χώρας μας, αλλά και από τους επίσημους φορείς της ελληνικής πολιτείας. ■

Ηπια προσαρμογή;;;

Τώρα που το λαμπερό φως των Ολυμπιακών προβολέων έπεσε. Τώρα που ήλθε η ώρα να κάνουμε ταμείο. Τώρα που η κυβέρνηση πρέπει να μιλήσει για προβλήματα, για λύσεις και να ασκήσει πολιτικές, επανερχόμαστε στην ελληνική πραγματικότητα. Η κυβέρνηση εξήγγειλε ήδη στην Έκθεση Θεσσαλονίκης τις πολιτικές της κατευθύνσεις που θα μπορούσαν να συνοψιστούν στις φράσεις «Συνέχιση της πολιτικής του ΠΑΣΟΚ» και «Ηπια προσαρμογή». Ως προς τη συνέχιση της ίδιας πολιτικής με την προηγούμενη κυβέρνηση, είναι κοινό μυστικό ότι τα πολιτικά όρια ανάμεσα στα δύο αυτά κόμματα είναι σχεδόν δυσδιάκριτα. Θα έλεγε, μάλιστα, κάθε γνώστης των πραγμάτων ότι η Νέα Δημοκρατία είναι πιο αυθεντικός εκφραστής της νεοφιλελεύθερης πολιτικής που το «Σύμφωνο Σταθερότητας» υπαγορεύει και η ΝΔ φροντίζει να μη διαψεύδει την πολιτική της φιλοσοφία και ιδεολογία.

Τι σημαίνει όμως «ήπια προσαρμογή»;

Στέλιος Παππάς
Α' Αντιπρόεδρος ΟΕΕ

Μετά την εκλογή της σκέφτηκε ότι θα έπρεπε να κάνει ένα είδος απογραφής των οικονομικών δεδομένων. Κάθε καλόπιστος θα έλεγε ότι αυτό θα έπρεπε να κάνει ο καλός ο νοικοκύρης. Αυτό, βέβαια, ισχύει για τον καλό τον νοικοκύρη, δεν ισχύει το ίδιο ακριβώς για τις πολιτικές δυνάμεις και ιδιαίτερα αυτές που θέλουν να αποκαλούνται κόμματα εξουσίας και πρόκειται να την ασκήσουν στο άμεσο μέλλον.

Οι πολιτικές δυνάμεις οφείλουν να ξέρουν την πραγματική κατάσταση, είτε βρίσκονται στην κυβέρνηση, είτε στην αντιπολίτευση, διότι αν δεν την ξέρουν σημαίνει ότι το πολιτικό σύστημα πάσχει από έλλειμμα δημοκρατίας και ελέγχου, σημαίνει ότι γρήγορα θα βρεθούν στη δυσάρεστη θέση να κοροϊδέψουν το λαό και εφόσον κληθούν να ασκήσουν εξουσία οι συνέπειες θα είναι ακόμη δυσμενέστερες.

Η απογραφή, όμως, φαίνεται να χρησιμεύει στη ΝΔ ως πρόσχημα για να εγκαταλείψει τις προεκλογικές της εξαγγελίες. Διότι το έλλειμμα δημοκρατίας και διαφάνειας υπάρχει μεν, αλλά αυτό αφορά μόνο στο λαό. Το πολιτικό σύστημα του δικομματισμού και αυτοπροστατεύεται και αυτοτροφοδοτείται.

Η προσαρμογή, λοιπόν, που θα κάνει η ΝΔ δε φαίνεται να είναι και τόσο ήπια.

Σύμφωνα με την απογραφή της ΝΔ, το δημόσιο έλλειμμα βρίσκεται στο ύψος του 5,3% του ΑΕΠ. Διά του υπουργού Οικονομίας, κ. Αλογοσκούφη, εξαγγέλλει και διαβεβαιώνει προς κάθε κατεύθυνση ότι το 2005 θα φτάσει στο 2,8% του ΑΕΠ.

Δε γνωρίζω, βέβαια, τις μαγικές ικανότητες του κ. υπουργού, αλλά μείωση του ελλείμματος, τόσο μεγάλη μέσα σε ένα χρόνο, πρέπει να μας εξηγήσει πώς θα γίνει. Εκτός και η προσαρμογή όχι μόνο δε θα είναι ήπια, αλλά θα βρίσκεται στη γραμμή Μητσοτάκη που μιλάει «για ένα ισχυρό σοκ στην οικονομία».

Όμως και η ομιλία του κ. πρωθυπουργού στη ΔΕΘ δεν έδωσε μια σαφή εικόνα των προθέσεων της ΝΔ. Αν, για παράδειγμα, η απογραφή δεν ήταν πρόσχημα και αν ήθελε η ΝΔ να δώσει μια σαφή εικόνα της δημοσιονομικής θέσης της χώρας, ως πρώτο θήμα θα έπρεπε να είναι η κατάργηση και φυσικά η αποκάλυψη όλων των μυστικών κωδικών των υπουργείων, οι οποίοι, όπως έχει κατατεθεί στη Βουλή από βουλευτές του ΣΥΝ και όπως σε προηγούμενο άρθρο δημοσιεύσαμε στα «Οικονομικά Χρονικά», διαχειρίζονται τεράστια κονδύλια πέρα από κάθε έλεγχο και πέρα από κάθε οικονομική πολιτική.

Δεν ξέρω αν η ΝΔ βρίσκεται η ίδια σε φάση προσαρμογής ή προσπαθεί επιμελώς να κρύψει τις προθέσεις της, ή και τα δύο μαζί.

Όταν από πουθενά δεν έχει προκύψει ότι σκέπτεται να ασχοληθεί με τις τεράστιες ανισότητες που διευρύνονται στη χώρα μας και που έχουν οδηγήσει το 20% των Ελλήνων κάτω από το όριο της φτώχειας. Όταν η προσδοκώμενη φορολογική μεταρρύθμιση εξαντλείται σε πρακτικές γρήγορου κλεισίματος βιβλίων από το οποίο ευνοούνται η φοροδιαφυγή και η παραοικονομία. Όταν οι δαπάνες για την Παιδεία, για την έρευνα είναι καθηλωμένες σε απαράδεκτα επίπεδα. Όταν η ανάγκη για περικοπές στις δυσθεώρητες στρατιωτικές δαπάνες γίνεται μπαλάκι ανάμεσα στις αλληλοσυγκρουόμενες δηλώσεις του πρωθυπουργού και του αρμόδιου υπουργού Αμυνας. Όταν δεν έχουμε κάνει λογαριασμό για το «μάρμαρο» που θα κληθεί να πληρώσει ο λαός από τις τεράστιες υπερβάσεις των Ολυμπιακών Αγώνων. Όταν δεν προκύπτει από πουθενά σχέδιο για την περιφερειακή ανάπτυξη, σε μια χώρα που στενάζει από την υπερσυγκέντρωση απασχολήσεων στην περιοχή της πρωτεύουσας και την εγκατάλειψη της περιφέρειας και όταν οι περιφερειακές ανισότητες μετά τους Ολυμπιακούς Αγώνες διευρύνθηκαν και θα συνεχίσουν να διευρύνονται.

Όταν, λοιπόν, συμβαίνουν όλα αυτά και όσα θα μπορούσε να προσθέσει κανείς ιδιαίτερα για την ανεργία και την απασχόληση, την κοινωνική πολιτική και την υγεία, για τα οποία επιεικώς δεν έχουμε δει δείγμα, παραμένουμε σε κατάσταση αναμονής και εγρήγορσης.

Αλλωστε, και η κυβέρνηση βρίσκεται σε μια ιδιότυπη κατάσταση αναμονής.

Όμως, τώρα που δεν υπάρχει μεσσίας, που δεν υπάρχει «το εθνικό ιδεώδες» των Αγώνων, θα πρέπει να αναμετρηθεί με τα προβλήματα και εμείς με τις πολιτικές της. ■

Ινστιτούτο Εκπαίδευσης & Επιμόρφωσης των Μελών του ΟΕΕ - ΙΕΚΕΜ ΟΕΕ

Συνάδελφοι

Η διαρκής κατάρτιση και επιμόρφωση είναι αναγκαία για να επιβιώσουμε επαγγελματικά και να κρατήσουμε επίπεδο, αντίστοιχο με αυτό του επιπέδου των σπουδών μας και των ολοένα αυξανόμενων αναγκών της κοινωνίας μας.

Ο νέος συνάδελφος πρέπει από κάπου να βοηθηθεί ώστε να αντιμετωπίσει όσο γίνεται λιγότερα προβλήματα κατά την ένταξή του στην αγορά εργασίας.

Σ' αυτήν την λογική κινούνται οι μη κερδοσκοπικοί φορείς επιμόρφωσης όλων των επιστημονικών χώρων και ιδιαίτερα σήμερα που η κατεύθυνση της Ευρωπαϊκής Ένωσης έχει αποκλειστικό σκοπό την επιμόρφωση και την κατάρτιση να την περνάει μέσα από πιστοποιημένες δομές κατάρτισης, όπως αυτή που διαθέτει το ΟΕΕ και ονομάζεται Ινστιτούτο Εκπαίδευσης & Επιμόρφωσης των Μελών του ΟΕΕ - ΙΕΚΕΜ ΟΕΕ.

Δυστυχώς, το ΙΕΚΕΜ ΟΕΕ πέρασε μια μεγάλη περίοδο απραξίας και εγκατάλειψης. Φορτώθηκε με ακάλληλο δυναμικό και δεν μπόρεσε να επιτελέσει το σκοπό για τον οποίο δημιουργήθηκε. Σε τελική ανάλυση, φτιάχτηκε ένα ομοίωμα του ΟΕΕ και για την αλλαγή αυτού του κλίματος επιβάλλεται σκληρή δουλειά και η συνεισφορά όλων κρίνεται αναγκαία, κάτι όμως που μέχρι σήμερα δε γίνεται.

Από την θέση του προέδρου που έχω και είναι άμισθη κατέβαλα και καταβάλλω πολλές προσπάθειες για να απαλλαγούμε από το παρελθόν, ώστε να ενταχθεί το ΙΕΚΕΜ στην υπηρεσία των συναδέλφων και της κοινωνίας.

Παρά τη λογική του πάρεργου που κατέχει πολλούς άλλους, το ΙΕΚΕΜ ΟΕΕ έχει κατορθώσει να υλοποιήσει αρκετά σεμινάρια για τους συναδέλφους και έχει το πλέον ολοκληρωμένο πρόγραμμα σπουδών, που το αντιγράφουν επώνυμες ιδιωτικές επιχειρήσεις του χώρου. Διεκδικεί και άρχισε να παίρνει επιδοτούμενα προγράμματα για ανέργους συμπολίτες μας και για συναδέλφους, που είτε είναι στην αγορά εργασίας και έχουν ανάγκη την κατάρτιση είτε είναι άνεργοι και επιθυμούν να ενταχθούν στην αγορά εργασίας. Από την ιστοσελίδα μας, θα έχετε τη δυνατότητα να ενημερωθείτε για τα σεμινάρια που είτε γίνονται είτε θα ξεκινήσουν.

Τα προβλήματα που αντιμετωπίζει, όμως, το ΙΕΚΕΜ ΟΕΕ είναι τα δυσβάσταχτα έξοδα της κεντρικής δομής (Αθήνας) σε ενοίκια και κοινόχρηστα, από τα οποία, αν απαλλαγούμε, τότε με τα χρήματα αυτά θα μπορούσε να αποκτήσει ιδιόκτητο ευπρεπή χώρο και να καλύπτει το σύνολο των αναγκών του ΟΕΕ συνολικά στην Αττική. Επίσης, θα πρέπει να στελεχωθεί με νέους συναδέλφους, που θα βοηθούν τον ένα και μοναδικό άνθρωπο στην κεντρική δομή, που μοχθεί και συμβάλλει καθημερινά στην αλλαγή της κατάστασης που κληρονομήσαμε.

Δυστυχώς, η ΚΔ και το Προεδρείο του ΟΕΕ δεν κάνει τίποτα για να λύσει το μακροχρόνιο πρόβλημα της στέγης των δομών του ΟΕΕ. Εξαντλείται σε ανούσιες αντιπαραθέσεις και συζητήσεις και όταν πρέπει να καταβάλει αυτά που οφείλει για την επιμόρφωση των συναδέλφων βάζει άλλες προτεραιότητες και επιλογές, που δεν ανταποκρίνονται στις προσδοκίες των συναδέλφων. Γιατί μια δαπάνη για συνεδρίαση στο Καρπενήσι ή στο Καβούρι εγκρίνεται από την πλειοψηφία των συναδέλφων της ΚΔ του ΟΕΕ, αλλά μια αναγκαία δαπάνη για την ένταξη στην αγορά εργασίας των νέων συναδέλφων δεν έτυχε να κριθεί θετικά ποτέ. Πάντα αντί για μέτρα στην κατεύθυνση της σωστής λειτουργίας και της ανάπτυξης του ΙΕΚΕΜ ΟΕΕ - δηλαδή την απόκτηση δικών μας κτιρίων, πρόσληψη νέων ικανών συν/λφων κλπ. - προτείνουν να κλείσουμε τη δομή και να εξυπηρετείται το ΟΕΕ από άλλη επιχείρηση που δεν έχει σχέση με το ΟΕΕ.

Το ΟΕΕ δεν είναι υποκατάστημα καμίας ομάδας, ούτε καμίας επιχείρησης. Πρέπει να ανοίξει πιστοποιημένες δομές σε όλα τα κέντρα των Περιφερειών της χώρας - τώρα έχει σε Χανιά και Τρίπολη - να βρει ιδιόκτητο χώρο στην Αθήνα, να προσλάβει νέους επιστήμονες, να υλοποιεί προγράμματα - ιδιαίτερα για τους νέους συναδέλφους - που θα τα επιχορηγεί από τα έσοδα, να επωφελείται από τα κοινοτικά προγράμματα - έχουμε ανοίξει το δρόμο - για τους συναδέλφους και τους πολίτες αυτής της κοινωνίας που έχουμε υποχρέωση να υπηρετούμε.

Όποιος θεωρεί πάρεργο το ΟΕΕ και τα όργανά του, να αλλάξει τομέα δραστηριότητας και ενασχόλησης. Η κοινωνία και ο συνάδελφος έχουν ανάγκη δομών επιμόρφωσης και κατάρτισης μη κερδοσκοπικών και όποιος δεν επιθυμεί να συνδράμει στην κατεύθυνση αυτή τουλάχιστον ας βγει και να πει όχι πώς εξυπηρετεί τη πολιτική του, αλλά πώς θα εξυπηρετηθούν και θα καλύψουν τις ανάγκες τους οι συνάδελφοι. Άλλο η δόμηση ενός σύγχρονου επιμορφωτικού θεσμού που είναι αναγκαίο και άλλο να κλείσουμε τη δομή του ΟΕΕ για να εξυπηρετήσουμε κάποιους. Όλα τα κατοχυρωμένα επαγγέλματα έχουν πιστοποιημένες δομές, τις οποίες τις αναπτύσσουν διαρκώς, τις στηρίζουν όλοι ανεξάρτητα από κόμματα. Μόνο στο ΟΕΕ η μιζέρια ανάγεται σε πολιτική. ■

16

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ
ΧΡΟΝΙΚΑ
ΙΟΥΛΙΟΣ-
ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ 2004

**Παναγιώτης
Αλεβιζάκης**
Μέλος της ΚΔ του ΟΕΕ
Εκπρόσωπος της
ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗΣ
ΚΙΝΗΣΗΣ
ΟΙΚΟΝΟΜΟΛΟΓΩΝ
ΕΛΛΑΔΑΣ
www.akioe.gr
E-Mail:
ahevizakis@akioe.gr

Η ΠΡΟΚΛΗΣΗ

Δεν πρόλαβαν να ...κρατήσουν οι χοροί και τα επινίκια των «πετυχημένων» Ολυμπιακών Αγώνων και επιστρέψαμε άρον - άρον στην πεζή πραγματικότητα.

Κυβέρνηση, αξιωματική αντιπολίτευση και ολίγον από ΣΥΝ, οι «αθάνατοι» της ΔΟΕ, οι χορηγοί και η πλουτοκρατία πανηγύριζαν και με το δίκιο τους. Οι Αγώνες της ντόπας, της εμπορευματοποίησης και των κερδών σημείωσαν απόλυτη επιτυχία. Δηλαδή:

- Το κόστος των Ολυμπιακών Αγώνων (και πηγή κερδοφορίας για την πλουτοκρατία) σύμφωνα με τις επίσημες δηλώσεις θα ξεπεράσει τα 7 δισ. ευρώ από 1,5 δισ. που προβλεπόταν στο φάκελο υποψηφιότητας. Μόνο για τα συστήματα ασφαλείας - λαϊκής τρομοκρατίας ξοδέσαμε 1,5 δισ. ευρώ.
- Τα κέρδη των κατασκευαστικών εταιρειών, άμεσα εμπλεκόμενων με την κατασκευή των Ολυμπιακών έργων (όπως ΓΕΚ, Τέρνα κλπ.) αυξήθηκαν το α' εξάμηνο του 2004 κατά 45%.
- Τα κέρδη των χορηγών, για το ίδιο διάστημα, παρουσίασαν για την ALPHA BANK αύξηση κατά 64,8%, για την COCA-COLA κατά 30,8%, ενώ για τον ΟΤΕ και την COSMOTE ξεπέρασαν τα 463,7 εκ. ευρώ. Επίσης, τα κέρδη των εισηγμένων στο ΧΑΑ επιχειρήσεων, κατά το πρώτο εξάμηνο, αυξήθηκαν κατά 25,5%. Μόνο τα κέρδη των 10 πιο κερδοφόρων επιχειρήσεων ξεπέρασαν το πρώτο εξάμηνο του 2004 τα 2,5 δισ. ευρώ.

Ο απολογισμός, όμως, για τους εργαζόμενους και τα λαϊκά στρώματα είναι τελείως διαφορετικός:

- Εντατικοποίηση, ανασφάλιστη εργασία, μεροκάματα πείνας, δεκατρείς νεκροί και εκατοντάδες σακατεμένοι στα Ολυμπιακά έργα.
- Το υψηλό κόστος των Ολυμπιακών Αγώνων που θα κληθούν να πληρώσουν.
- Το λεγόμενα μέτρα ασφαλείας οδηγούν στον ...Προκρούστη τις δημοκρατικές ελευθερίες, τα συλλογικά και ατομικά δικαιώματα.

Η ομιλία του Κ. Καραμανλή στη ΔΕΘ, παρά τους όποιους λεκτικούς ακροβατισμούς, ήταν ιδιαίτερα αποκαλυπτική. Η κυβέρνηση της ΝΔ είναι αποφασισμένη να βαδίσει πάνω στο δρόμο που άνοιξαν οι προηγούμενες κυβερνήσεις του ΠΑΣΟΚ.

Η λογική της «ήπιας προσαρμογής» δεν είναι τίποτα άλλο παρά η προσπάθεια εξασφάλισης της λαϊκής συναίνεσης σε μια αντιλαϊκή πολιτική.

Η κυβέρνηση, στο όνομα της ανταγωνιστικότητας, δηλαδή της έντασης της εκμετάλλευσης των εργαζόμενων, θα επιχειρήσει να δημιουργήσει μια «άνοιξη επιχει-

ρηματικότητας» για την εξυπηρέτηση των συμφερόντων της οικονομικής ολιγαρχίας.

Αυτή η άνοιξη θα βασιστεί στην παραπέρα απελευθέρωση των αγορών, στο νέο κύκλο ιδιωτικοποιήσεων και εκποίησης της λαϊκής περιουσίας, στην προσφορά νέων κινήτρων και φορολογικών απαλλαγών για το μεγάλο κεφάλαιο. Στο άνοιγμα του Ασφαλιστικού και της απελευθέρωσης της αγοράς εργασίας. Στην προσιμότητα δημιουργίας ενός επενδυτικού παράδεισου, χωρίς, αυτή τη φορά, να προβάλλουν το «θαύμα» της Ιρλανδίας, γιατί αυτό ξέφτισε γρήγορα, από τη στιγμή που η Ιρλανδία αποδείχθηκε και πρωταθλήτρια στη φτώχεια.

Με πρόσχημα την άσχημη δημοσιονομική κατάσταση προχωρούν στην επιδείνωση της θέσης του εργαζόμενου, στην περικοπή των δημοσίων δαπανών και στην παραπέρα εμπορευματοποίηση - ιδιωτικοποίηση των Υγείας, Πρόνοιας, Παιδείας. Φαίνεται ότι η άσχημη δημοσιονομική κατάσταση αφορά μόνο στους εργαζόμενους, στη λαϊκή οικογένεια και όχι την πλουτοκρατία.

Δεν είναι τυχαίο, άλλωστε, ότι στην ίδια κατεύθυνση κινείται και η πρόσφατη έκθεση για την Ελλάδα του ΔΝΤ.

Βασικό κριτήριο για να εκτιμήσουμε την όποια οικονομική πολιτική είναι αν αυτή βελτιώνει τη θέση των εργαζομένων, των φτωχών λαϊκών στρωμάτων ερχόμενη σε αντίθεση με τα συμφέροντα του κεφαλαίου. Οι οικονομικές αλχημείες περί αυξήσεων για τους εργαζόμενους και τους συνταξιούχους όσο και ο επίσημος πληθωρισμός (δηλ. στο 3,5%) αποτελούν το φύλλο συκής και αυτό γιατί ο επίσημος πληθωρισμός απέχει πολύ από το να αποτυπώσει πραγματικά την πορεία της αύξησης των τιμών εμπορευμάτων και υπηρεσιών, αλλά και γιατί επίσημα επιβεβαιώνεται ότι, από τη στιγμή που το 2004 η ονομαστική αύξηση του ΑΕΠ θα ανέλθει στο 7,5%, η θέση των εργαζομένων θα επιδεινωθεί κατά 4 ποσοστιαίες μονάδες, σε σχέση με το προηγούμενο έτος.

Επιβεβαιώνεται, συμπερασματικά, η σημασία της συσπείρωσης ενάντια στην πολιτική που εξυπηρετεί τα συμφέροντα της πλουτοκρατίας, πολιτική που εφαρμόζει η κυβέρνηση και στηρίζει το ΠΑΣΟΚ, η αξία της απειθαρχίας στις επιλογές της ΕΕ με αιτήματα που απαντούν στις σύγχρονες και διευρυμένες ανάγκες της λαϊκής οικογένειας, που βελτιώνουν τη ζωή του λαού, προβάλλοντας ένα ενιαίο διεκδικητικό πλαίσιο, το οποίο θα απαντά στο σύνολο των λαϊκών προβλημάτων. Γιατί πλούτος υπάρχει και διεκδικούμε αυτόν τον πλούτο που εμείς δημιουργούμε.

Αποτελεί πρόκληση, σήμερα, η σημαντική βελτίωση της παραγωγικότητας της εργασίας να μην αξιοποιείται για την άνοδο της θέσης του εργαζόμενου, αλλά, αντίθετα, να αποτελεί πηγή κερδοφορίας για το κεφάλαιο. Αυτό θα συμβαίνει όσο ο πλούτος που παράγουν οι εργαζόμενοι ιδιοποιείται από μια χούφτα πλουτοκράτες. Η αντίφαση αυτή θα λυθεί με την επιτυχή έκβαση της πάλης για αντικατάσταση της συγκεντρωμένης ατομικής καπιταλιστικής ιδιοκτησίας των μέσων παραγωγής από την κοινωνική ιδιοκτησία. ■

Νίκος Καραθανασόπουλος
μέλος της ΚΔ του ΟΕΕ
εκπρόσωπος της ΔΠΚ-Ο

ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΜΙΚΡΟΜΕΣΑΙΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΤΩΝ ΒΑΛΚΑΝΙΩΝ

Μοχλός Ανάπτυξης

Η περιοχή των Βαλκανίων χαρακτηρίζεται συχνά σαν «μπαρουταποθήκη» της Ευρώπης. Έχει, όμως, τη δυνατότητα να ανταποκριθεί στις ανάγκες των σύγχρονων κοινωνιών και να μετατρέψει τη δύναμη της μπαρουταποθήκης σε μοχλό ανάπτυξης της περιοχής; Στα Βαλκάνια παρόλα τα αντικρουόμενα συμφέροντα και τις συχνές συγκρούσεις μεταξύ γεωγραφικών περιοχών, υπερσχύουν οι ιστορικοί δεσμοί ανάμεσα στους λαούς που τα κατοικούν. Δεσμοί που αποτυπώνονται στον πολιτισμό, στην κοινωνική δομή, στη νοοτροπία και την οικονομία (κυρίως την τελευταία δεκαετία). Τα Βαλκάνια - περιοχή σταυροδρόμι τριών ηπείρων - οριοθετούν μια ζώνη επικοινωνίας με έντονο το χαρακτήρα της οικουμενικότητας. Αυτός ο χαρακτήρας για να διατηρηθεί (μετά την έντονη παγκοσμιοποίηση της οικονομίας) χρειάζεται τη συνεργασία των ζωτικών κυττάρων της οικονομίας (των ιδιωτικών επιχειρήσεων).

Δημήτριος Π. Πετρόπουλος
Δρ. Οικονομολόγος

Παίρνοντας υπόψη το δυναμισμό και τη συμβολή των μικρών παραγωγικών μονάδων στην ανάπτυξη των οικονομιών και κοινωνιών των αναπτυσσόμενων χωρών της Δύσης και της Ελλάδας αναμένουμε ανάλογη εξέλιξη και στις χώρες των Βαλκανίων και κατ' επέκταση στις χώρες της Κεντρικής και Ανατολικής Ευρώπης.

Στις γειτονικές βαλκανικές χώρες παρατηρείται το φαινόμενο η επιχειρηματική δραστηριότητα να στρέφεται στις μικρομεσαίες επιχειρήσεις (ΜΜΕ) σε αντίθεση με τα βιομηχανικά συγκροτήματα «σοσιαλιστικού» τύπου του παρελθόντος. Σήμερα, περίπου το 80% του συνόλου των ενεργών επιχειρήσεων στα Βαλκάνια κατατάσσεται στις ΜΜΕ.

Οι ελληνικές ΜΜΕ μπορούν να παίξουν ουσιαστικό ρόλο στην εξάπλωση του επιχειρηματικού πνεύματος και στη δημιουργία επιχειρήσεων ευέλικτων στις απαιτήσεις της αγοράς. Οι ελληνικές επιχειρήσεις έχουν κατακτήσει κυρίαρχη θέση σε όλες τις βαλκανικές χώρες. Υπολογίζεται ότι πάνω από 1.800 ελληνικές επιχειρήσεις - στη συντριπτική τους πλειοψηφία ΜΜΕ - έχουν διεισδύσει και δραστηριοποιούνται επιτυχώς στις παραπάνω αγορές. Τα δε ελληνικά κεφάλαια που έχουν επενδυθεί ξεπερνούν τα 1,8 δισ. ευρώ.

Ηδη έχουν πραγματοποιηθεί μια σειρά συναντήσεων κυρίως μεταξύ θεσμικών οργάνων (επιμελητήρια κλπ.), τοπικών αρχών και επιχειρηματικών συνδέσμων της Ελλάδας με τις αντίστοιχες των βαλκανικών χωρών. Αυτή η συνεργασία, όμως, δεν έχει αναπτυχθεί στο βαθμό που θα συνεισέφερε πιο ουσιαστικά στις γειτονικές βαλκανικές χώρες, αλλά και θα ενίσχυε την οικονομική παρουσία και πολιτική θέση της Ελλάδας στο χώρο της Βαλκανικής. Δυστυχώς, η χώρα μας δεν έχει αξιοποιήσει στο μέγιστο βαθμό την πολιτική και γεωγραφική της θέση, αποτελώντας και σημείο επαφής των χωρών - μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης με τις βαλκανικές χώρες. Η παγκόσμια επιχειρηματική κοινότητα έχει αναγνωρίσει στην Ελλάδα, το σημαντικό ρόλο της ως πύλης εισόδου στη βαλκανική αγορά. Αυτό κυρίως οφείλεται:

- Στην έλλειψη εθνικών (ελληνικών) πολιτικών στήριξης της συγκεκριμένης συνεργασίας.
- Στην έλλειψη υποδομών
- Στη γραφειοκρατία.

Η παραπάνω καθυστέρηση διαφαίνεται να αντιμετωπιστεί, με το Ελληνικό Σχέδιο για την Ανασυγκρότηση των Βαλκανίων (για την περίοδο 2000 - 2004) - καθώς επίσης και με τη Διευρωπαϊκή Συνεργασία (INTERREG III). Τα δύο παραπάνω προγράμματα δημιουργούν πραγματικά νέες ευκαιρίες για τις ελληνικές επιχειρήσεις. Ευκαιρίες που μπορούν να συμβάλουν στην επέκταση και εδραίωσή τους στα Βαλκάνια, καθώς και στη δημιουργία διεθνών συνεργασιών που θα τις βοηθήσουν να αποκτήσουν το κρίσιμο μέγεθος και την απαιτούμενη εξωστρέφεια που θα τις καταστήσει ανταγωνιστικές και σε ευρωπαϊκό επίπεδο.

Η χαμηλή ανταγωνιστικότητα των ΜΜΕ της χώρας μας - σε σύγκριση με τις ευρωπαϊκές - καθώς και οι περιορισμένες δυνατότητες ανάπτυξής τους στον

ευρωπαϊκό χώρο καθιστά πιο επιτακτική τη συνεργασία των ελληνικών ΜΜΕ με αντίστοιχες των βαλκανικών χωρών. Η περιορισμένη τεχνογνωσία και τα κενά στο «Μείγμα Μάρκετινγκ» των ΜΜΕ των βαλκανικών χωρών παρέχουν τη δυνατότητα συνεργασίας με αμοιβαία οφέλη. Αυτό δε σημαίνει ότι οι ελληνικές επιχειρήσεις πρέπει να επαναπαυτούν, αλλά να αξιοποιήσουν αυτά τα πλεονεκτήματα που τους παρέχονται, συναλλάσσοντας με αντίστοιχες ΜΜΕ των βαλκανικών χωρών.

Σε αυτό το σημείο, οι ελληνικές επιχειρήσεις δεν πρέπει να μείνουν μόνο στην εμπορική συναλλαγή, αλλά οι ενέργειές τους και η δραστηριότητά τους πρέπει να είναι καινοτόμα, συμβάλλοντας στη διαχρονική ανάπτυξη.

Στρατηγικοί στόχοι των επιχειρήσεων θα πρέπει να αποτελέσουν ο εκσυγχρονισμός τους, η εφαρμογή νέας τεχνολογίας, η ανάπτυξη της καινοτομίας, η ευελιξία, η ποιότητα, η κατάρτιση, και η εξειδίκευση, έτσι ώστε να αποκτήσουν σημαντικά ανταγωνιστικά πλεονεκτήματα. Μόνο έτσι θα μπορέσουν να διαδραματίσουν σημαντικό ρόλο στις χώρες της Βαλκανικής και της υπόλοιπης Ανατολικής Ευρώπης. Η καινοτομία δεν πρέπει να μείνει στη βελτίωση μόνο των προϊόντων αλλά και των συστημάτων :

- ✓ Διαχείριση
- ✓ Εξειδίκευση
- ✓ Νέες Τεχνολογίες
- ✓ Δικτύωση.

Για τη δραστηριοποίηση των ελληνικών ΜΜΕ στη βαλκανική αγορά συντρέχουν αρκετοί λόγοι. Όπως:

Κορεσμός της εγχώριας αγοράς, εντατικοποίηση του ανταγωνισμού στην ελληνική αγορά. Μείωση του κόστους παραγωγής. Στρατηγική θέση των χωρών της Βαλκανικής (πρόσβαση στις χώρες της Κεντρικής και Ανατολικής Ευρώπης). Αποφυγή εμποδίων και περιορισμών στις εξαγωγές. Βασικός στόχος, βέβαια, είναι η βελτίωση της ανταγωνιστικότητας και η αύξηση των κερδών τους.

Η πορεία της Ελλάδας στην ενωμένη Ευρώπη, καθώς και η ένταξή της στην ΟΝΕ έχουν συμβάλει στη δυνατότητα των ελληνικών ΜΜΕ αυτόνομα να επιλέγουν στρατηγικές άσκησης διεθνών επιχειρηματικών δραστηριοτήτων. Όπως: Εξαγωγές, Συμφωνίες Παραγωγής, Συμφωνίες Παραχώρησης Δικαιωμάτων Εκμετάλλευσης (Licensing), Συμφωνίες Δικαιόχρησης (Franchising), Διοικητικά Συμβόλαια, Συμφωνίες Κατασκευής Έργων «Με το Κλειδί στο Χέρι». Άμεσες Ξένες Επενδύσεις, Παγκόσμιες Στρατηγικές Συμμαχίες.

Στην επιτυχή εφαρμογή και υλοποίηση των πιο πάνω συμβάλλουν οι παραπλήσιες κλιματολογικές συνθήκες, η έντονα ομοιογενής διάρθρωση της βιομηχανικής και αγροτικής παραγωγής, η έντονη παρουσία του τουρισμού, καθώς και τα πολλά κοινά σημεία νοοτροπίας και ψυχολογίας των λαών της Βαλκανικής.

Όπως έχει επισημανθεί, η συνεργασία των ΜΜΕ της Βαλκανικής δεν πρέπει να έχει ως αυτοσκοπό την αλληλοκάλυψη των αγορών και την αύξηση του ενδοβαλκανικού εμπορίου. Πρέπει να στοχεύει στην ποιοτική βελτίωση των παραγόμενων προϊόντων και υπηρεσιών, με τελικό σκοπό τη διεύρυνση της δραστηριότητάς τους στις διεθνείς αγορές, όχι μόνο στον τομέα διάθεσης προϊόντων, αλλά κυρίως στη συνεργασία με ομοειδείς επιχειρήσεις σε επιχειρηματικές δράσεις που απαιτούν τεχνογνωσία, έρευνα και ανάπτυξη. Μόνο οι επιχειρήσεις που θα γίνουν ή θα παραμείνουν ανταγωνιστικές θα κατορθώσουν να επιδιώσουν μακροχρόνια. Ενδεικτική είναι η επισήμανση του Βέλγου ευρωβουλευτή κ. Willy de Clercq, προέδρου του Ευρωκοινοβουλίου σε θέματα εξωτερικών σχέσεων, στο 23ο Διεθνές Συνέδριο Μικρών και Μεσαίων Επιχειρήσεων (ISBC) που έγινε στην Αθήνα το Νοέμβριο 1996, ότι το 25-50% των μικρομεσαίων επιχειρήσεων δεν έχουν πιθανότητα να επιδιώσουν στην εποχή της παγκοσμιοποίησης, αν δεν προχωρήσουν σε διαρθρωτικές αλλαγές που θα βελτιώσουν την ανταγωνιστικότητά τους.

Λαμβάνοντας υπόψη τα παραπάνω, μπορεί κανείς να θεωρήσει αναγκαία και ασφαλή την ανάδυση νέου τύπου μικρομεσαίων επιχειρήσεων, οι οποίες θα διαθέτουν, παρά το μικρό μέγεθός τους, μεθοδολογίες οργάνωσης ανάλογες των «μεγάλων» επιχειρήσεων, δίνοντάς τους τη δυνατότητα εφαρμογής οικονομικών κλίμακας. Η δημιουργία δικτύων αποτελεί ένα σημαντικό παράγοντα για την ανάπτυξη και βελτίωση της ανταγωνιστικότητας των ΜΜΕ. Κοινά αποδεκτό είναι ότι όπου οι μικρού μεγέθους επιχειρήσεις έχουν οργανωθεί είτε με μορφή δικτύων σταθερής διασύνδεσης είτε με τη μορφή clusters (συγκέντρωση ομοειδών επιχειρήσεων σε συγκεκριμένη περιοχή), έχουν επιτύχει να αξιοποιήσουν τα συγκριτικά τους πλεονεκτήματα, τα οποία τις καθιστούν ανταγωνιστικές και κερδοφόρες.

Ο κοινός στόχος και οι κοινές προσπάθειες για την επίτευξή του, ενώνει κεφάλαια και ανθρώπους, παραβλέποντας προβλήματα και διαφορές που πολλές φορές τεχνητά έχουν δημιουργηθεί.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

1. ΚΩΣΤΗΣ ΧΑΤΖΗΜΙΧΑΛΗΣ (επιμέλεια) ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΗ (Κείμενα από τη Διεθνή Εμπειρία) εκδόσεις ΕΞΑΝΤΑΣ, ΑΘΗΝΑ 1992
2. ΓΙΑΝΝΗΣ ΧΑΤΖΗΔΗΜΗΤΡΙΟΥ «Λόγοι και Στρατηγικές Διεθνοποίησης και οι Ελληνικές Επιχειρήσεις», ΑΓΟΡΑ ΧΩΡΙΣ ΣΥΝΟΡΑ Τόμος 3, Τεύχος 2, ΑΘΗΝΑ 1997
3. εφ. ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ
4. εφ. ΝΑΥΤΕΜΠΟΡΙΚΗ
5. εφ. ΕΞΠΡΕΣ
6. www.idec.gr
7. www.dipek-gr
8. www.diadikasia.gr
9. www.bulgarianeconomy.gr

Οι τομές του *Balanced Scorecard* στην Οργανωσιακή Ανάπτυξη

2. Ζητήματα οργάνωσης στο *Balanced Scorecard*

Ένα από τα χαρακτηριστικά στοιχεία του *Balanced Scorecard* αφορά στην οργάνωση και διοίκηση του ανθρώπινου δυναμικού, στοιχεία που εντοπίζονται στο *Internal Perspective* καθώς και στο *Learning & Growth Perspective*. Το ανθρώπινο δυναμικό της επιχείρησης παύει να εκλαμβάνεται ως προσωπικό το οποίο ακολουθεί και εκτελεί απλά και μόνον εντολές, αίροντας τον εκτελεστικό ρόλο στον οποίον το καταδίκάζαν πρεσβύτερες μεθοδολογίες και τεχνικές *management*. Πέραν αυτού, η αποδοτικότητα των εργαζομένων καθορίζει πλέον την ολική αποδοτικότητα της επιχείρησης και όχι μόνον την αποδοτικότητα των εξειδικευμένων αντικειμένων, με τα οποία ασχολείται μεμονωμένα ο κάθε εργαζόμενος¹. Από τις αρχικές βαθμίδες, και κατά συνέπεια από τις κατώτερες ιεραρχικά, εφαρμόζεται η φιλοσοφία του *Balanced Scorecard*, αξιοποιώντας το ανθρώπινο δυναμικό, με το να ζητείται η προσωπική του γνώμη και άποψη στο τι δύναται να βελτιωθεί (τρόπος εργασίας, μεθοδολογία διαδικασιών κ.ά.) ώστε να επιτευχθούν βελτιωμένες συνθήκες, που θα αυξήσουν την αποδοτικότητα της εργασίας. Η *bottom-up* μεθοδολογία δεν αφορά στα ξεχωριστά τμήματα τα οποία επιβλέπει και κατευθύνει η ανώτερη διοικητική ομάδα, αλλά η *bottom-up* μεθοδολογία ξεκινά από τον χαμηλότερο στην ιεραρχία υπάλληλο, ο οποίος

Παύλος Α. Παρασκευαΐδης,
Οικονομολόγος, Πανεπιστημίου
Μακεδονίας, μέλος ΟΕΕ

1. Εισαγωγή

Το *Balanced Scorecard* αναμφίβολα πρωταγωνίστησε και συνεχίζει να πρωταγωνιστεί, όσον αφορά στις νέες θεωρητικές τάσεις του *management*, με τη χαρακτηριστική δυναμική του να μεταμορφώνει τα μη απτά στοιχεία μιας επιχείρησης σε απτά, αξιοποιώντας, δηλαδή, τις πτυχές των οικονομικών διαδικασιών και δραστηριοτήτων που κρύβουν αξίες.

Με αφορμή τον πρώτο γνώμονα που θα κινητοποιούσε κάποια επιχείρηση να υιοθετήσει το *Balanced Scorecard*, που δε θα ήταν άλλο από τη μεγιστοποίηση των κερδών της επιχείρησης, βάσει της ελαχιστοποίησης των κοστών, το *Balanced Scorecard* παρουσιάζει διαδικασίες οργάνωσης και διοίκησης, οι οποίες φέρουν καινοτόμες πρακτικές μέσα στην ίδια την επιχείρηση ή τον οργανισμό που το εφαρμόζει.

Σε αντίθεση, ωστόσο, με παρελθούσες τεχνικές και πρακτικές *management*, το *Balanced Scorecard* χαρακτηρίζεται από μια βαθύτερη φιλοσοφία, που αν και το κίνητρο της ύπαρξής του είναι η επιβίωση και δόμηση μιας επιχείρησης σε υγιείς οικονομικές βάσεις, η φιλοσοφία του θίγει περισσότερες συνιστώσες με προεκτάσεις σε ζητήματα οργανωσιακής ανάπτυξης.

συμμετέχει πλέον στην άσκηση της επιχειρησιακής πολιτικής ενεργά. Ακόμη κι αν δεν εφαρμόζονται τα όσα θα γνωμοδοτήσει ο κάθε υπάλληλος², το γεγονός ότι εκφέρει άποψη και πρόταση του δίνει μια άλλη δυναμική συμμετοχής στο επιχειρησιακό γίνεσθαι, με το να αναγνωρίζεται η αυθυπαρξία της προσωπικότητάς του.

Η οργανωτική και διοικητική αυτή τακτική, εάν δεν αίρει, τουλάχιστον μειώνει το βαθμό αλλοτρίωσης της προσωπικότητας του εργαζομένου³, δίδοντάς του, ταυτόχρονα, την επιπλέον δυνατότητα να προτείνει πέρα από το να εκτελεί. Αυτή η οργανωτική και διοικητική διαδικασία τοποθετεί τον υπάλληλο σε μια διαφορετική καταστατική θέση μέσα στην επιχείρηση. Εάν ο τεύλορισμός έφερε την εξειδίκευση στην παραγωγική διαδικασία κι αυτό με τη σειρά του έφερε την αλλοτρίωση της προσωπικότητας του εργαζομένου, αυτό δεν οφείλεται μονάχα στην καινοτομία της εξειδίκευσης, αλλά οφείλεται και στις μονόδρομες (*top-down*) σχέσεις που διατηρήθηκαν μέσα στην ιεραρχική πυραμίδα. Το *Balanced Scorecard* δεν εμμένει σχετικά με το ζήτημα αυτό, είτε στη *top-down* είτε στην *bottom-up* διαδικασία λήψης αποφάσεων. Προβλέπει και προτρέπει στη δυνατότητα διασταύρωσης της *top-down* επικοινωνίας με την *bottom-up* πρόταση, ώστε να διαμορφωθεί έτσι ένα σημείο ισορροπίας προσδοκιών και δυνατοτήτων σχετικά με λήψη αποφάσεων.

3. Η διαφοροποίηση των επικοινωνιακών σχέσεων

Ένα ενεργό στοιχείο, το οποίο συνδέει τις παρελθούσες μεθοδολογίες

management με τη φιλοσοφία του Balanced Scorecard αφορά στο γεγονός ότι η επικοινωνία συνεχίζει να ασκείται από την ανώτερη ιεραρχία προς τις ιεραρχικά κατώτερες βαθμίδες⁴. Αυτό ωστόσο επιβεβαιώνεται στην πρώτη φάση της επικοινωνιακής πολιτικής στα πλαίσια μιας επιχείρησης ή ενός οργανισμού. Σε δεύτερη φάση ο υπάλληλος σε όποια ιεραρχική βαθμίδα κι αν βρίσκεται, είναι σε θέση να αντιτείνει στην επικοινωνιακή εντολή, τη δική του προσωπική πρόταση - άποψη, αναπτύσσοντας κατ' αυτόν τον τρόπο δομές ομαδικής λήψης αποφάσεων. Μια από τις τάσεις της επικοινωνιολογίας καταδεικνύει μια μονόδρομη σχέση μεταξύ πομπού και δέκτη. Εάν δεχτούμε στην περίπτωση μας ότι το στέλεχος που ανήκει στην ιεραρχικά ανώτερη βαθμίδα προσάπτεται το ρόλο του πομπού, τότε το ρόλο του δέκτη ενσαρκώνει ο ιεραρχικά κατώτερος υπάλληλος που δέχεται την εντολή. Ωστόσο, στη φιλοσοφία του Balanced Scorecard η ίδια η ανώτερη ιεραρχία απαιτεί από τους ιεραρχικά κατώτερους υπαλλήλους να εκθέσουν τις προσωπικές τους απόψεις, επί των όποιων οργανωτικών ζητημάτων⁵. Αρα στη φιλοσοφία του Balanced Scorecard το ζήτημα της επικοινωνίας διαμορφώνεται σε ένα διαφορετικό επίπεδο. Ο δέκτης (στην περίπτωση μας ο ιεραρχικά κατώτερος υπάλληλος) αντιτείνει τη δική του πρόταση. Αυτό σημαίνει και μεταφράζεται σε μια αμφίδρομη (και με δυνατότητες ισοτιμίας) επικοινωνιακή σχέση μεταξύ πομπού και δέκτη. Επομένως, μπορούμε να συνοψίσουμε τις διαφοροποιήσεις που φέρει το Balanced Scorecard σε οργανωσιακά ζητήματα, στα εξής σημεία:

- Οι αποφάσεις που λαμβάνονται για το στρατηγικό σχεδιασμό και για την επιτυχή εκτέλεσή του, λαμβάνονται ναι μεν από την ομάδα των διοικούντων, αλλά αποτελούν συνισταμένα των αποφάσεων - γνωμοδοτήσεων όλης της ιεραρχικής πυραμίδας.
- Οι εργαζόμενοι καταθέτουν τις προσωπικές τους προτάσεις για τη διεκπεραίωση των καθηκόντων τους, καθιστώντας αμφίδρομες τις επικοινωνιακές σχέσεις μεταξύ των διοικούντων και των εργαζομένων σε επίπεδο λήψης αποφάσεων.
- Το ανθρώπινο δυναμικό της επιχείρησης δρα ως ένα κοινωνικό σώμα, το οποίο χαρακτηρίζεται από ευελιξία σχετικά με την εσωτερική του συγκρότηση και όχι από τυποποιημένους παθητικούς ρόλους που μπορούν να δημιουργη-

University of Leicester

MBA - MSc

- in Finance • in Marketing
- in Psychology of Work
- in Occupational Psychology
- in Customer Service Mgt
- in Management of Quality Excellence
- Diploma in Management

- Το Leicester MBA είναι αναγνωρισμένο από το Association of MBAs (AMBA)
- Το University of Leicester κατατάσσεται στα 17 καλύτερα Βρετανικά Πανεπιστήμια.
- Το Leicester MBA προσφέρει την δυνατότητα απόκτησης ειδικών γνώσεων σε: Maritime Management, αλλά και σε 7 ακόμα σύγχρονες ειδικεύσεις.

Unis

- MSc in Human Resource Mgt (CIPD)
- MSc in Management
- MSc in Hotel Management

The Surrey Business School is No1 in Britain
(The Guardian, May 2003)

- MSc in Property Investment and Finance (RICS Accredited)
- MSc in Facilities Management (BIFM Accr.)
- MSc in Construction (Project) Management
- MSc in Building Conservation (Tech. and Mgt)

Top School in the UK (RAE)

iCon International Training

«Με Σεβασμό στην εκπαίδευση και με Αξιοπιστία»

Athens: Tel: 210-9248534, Fax: 210-9248695
Thessaloniki Tel/Fax: 2310-264570
Web: www.icon.gr, e-mail: info@icon.gr

21

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ
ΧΡΟΝΙΚΑ
ΙΟΥΛΙΟΣ -
ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ 2004

σουν συμπτώματα κοινωνικής παθολογίας (αλλοτρίωση, αποξένωση κ.ά.).

4. Το *Balanced Scorecard* και η απαιτούμενη πέμπτη προοπτική του: Η κοινωνική προοπτική

Οπωσδήποτε η εφαρμογή της φιλοσοφίας του *Balanced Scorecard* δε φθάνει από μόνη της, για να εξαλείψει τα όποια φαινόμενα κοινωνικής παθολογίας μέσα σε μια επιχείρηση, αλλά για να συμβεί αυτό απαιτείται αρχικά η αλλαγή της νοοτροπίας στη συμπεριφορά των διοικούντων απέναντι στους υπαλλήλους. Οι διοικούντες οφείλουν να καλλιεργήσουν μια δημιουργική εργασιακή ατμόσφαιρα⁶, πράγμα που είναι εφικτό μόνον εφόσον προσλαμβάνεται ο ρόλος των υπαλλήλων ως ρόλος συμπληρωματικός στις διαδικασίες λήψης αποφάσεων⁷. Πέραν αυτού, το πρώτο και βασικό στάδιο για την καλλιέργεια μιας δημιουργικής εργασιακής ατμόσφαιρας, είναι ο σεβασμός προς την προσωπικότητα των εργαζομένων, ώστε να είναι εν δυνάμει εφικτή μια οργανωτική συγκρότηση της επιχείρησης βάσει μιας ομαλής κοινωνικής συνύπαρξης. Αυτό, επομένως, γεννά ζητήματα ηθικής φύσεως, που εκφεύγουν της σημερινής βιβλιογραφίας η οποία σχετίζεται με τη διοίκηση ανθρώπινου δυναμικού. Η ηθική αυτή, η οποία αποτελεί ένα απαιτούμενο στο σύγχρονο επιχειρησιακό περιβάλλον, δε στηρίζεται σε καμιά μεταφυσική ανάγκη, αλλά στηρίζεται σε μια ευρύτερη κοινωνική ανάγκη. Και αυτή η κοινωνική ανάγκη έλκει την καταγωγή της στην καθιέρωση των κοινωνικών αξιών, ως ένα δικαίωμα της κοινωνίας και ως μια υποχρέωση της επιχείρησης. Ο δεσμός μεταξύ επιχείρησης και κοινωνίας οφείλει να εμπλουτιστεί και με τις κοινωνικές αξίες, πέραν των αμιγών οικονομικών αξιών που παρεμβάλλονται μέχρι στιγμής ανάμεσα σε αυτούς τους δύο θεσμούς.

Επίσης, υφίστανται ορισμένοι φορμαλισμοί, οι οποίοι καταδεικνύουν μια λανθασμένη αντίληψη σχετικά με τις λειτουργίες και τα όρια της διοίκησης. Ενας από αυτούς τους φορμαλισμούς αφορά στο γεγονός ότι ο όρος «Διοίκηση ανθρώπινων πόρων» (*Human resource management*) συμπληρώνεται προφανώς από τον όρο «Διοίκηση υλικών πόρων», αλλά το να εκλαμβάνεται το ανθρώπινο ον ως άλλος ένας πόρος, αν μη τι άλλο δείχνει έναν *de facto* υποβιβασμό της ανθρώπινης προσωπικότητας. Υπάρχει και μια ψυχή σε κάθε ανθρώπινο πόρο και αυτό από μόνο του είναι αρκετό, για να αναιρέσει αυτήν τη λανθασμένη συστηματική προσέγγιση του ανθρώπου στα πλαίσια της επιχείρησης, που διαπνέει τις τελευταίες δεκαετίες τις διάφορες θεωρίες του *management*.

Άλλο ένα από παράδειγμα για την ανάγκη ύπαρξης της πέμπτης προοπτικής στο *Balanced Scorecard*, αποτελεί η

ανάγκη μιας κοινωνικο-οικολογικής ευαισθησίας από την πλευρά των επιχειρήσεων. Εάν το *Balanced Scorecard* είναι ικανό να εξυγιάνει τις προβληματικές καταστάσεις μιας επιχείρησης και να αξιοποιήσει κρυμμένες αξίες των μη απτών στοιχείων των επιχειρησιακών διαδικασιών, αυτό από μόνο του δεν αρκεί. Διότι, εάν μια τέτοια επιχείρηση δημιουργεί χρηματικές και κεφαλαιακές αξίες για τον εαυτό της και για την οικονομία, ενώ την ίδια στιγμή ζημιώνει το οικολογικό περιβάλλον, προκειμένου να παράγει αυτές τις αξίες, είναι βέβαιο ότι ο χαμένος της υπόθεσης είναι η ίδια η κοινωνία. Η πέμπτη προοπτική που αφορά στην κοινωνική προοπτική οφείλει να αναπτύξει ένα σύστημα ωφελιμισμού, τόσο για τους άμεσα εμπλεκόμενους στην επιχείρηση όσο και για την ευρύτερη κοινωνική σφαίρα, η οποία ενσωματώνει το θεσμό της επιχείρησης.

Υποσημειώσεις

1. Gunasekaran A. et al., "Performance measures and metrics in a supply chain environment", p. 86.
2. Το τελικό στάδιο λήψης αποφάσεων, το οποίο επιμελείται και διεκπεραιώνει η διοικητική ομάδα, επέρχεται από τη συνισταμένη των προτάσεων - γνωμοδοτήσεων όλης της ιεραρχικής πυραμίδας.
3. Goleman Daniel et al., *Primal Leadership: Realizing the power of emotional intelligence*, pp. 12-13.
4. Kaplan R.S. and Norton D.P., *The Strategy - Focused Organization*, p. 216.
5. Ibid.
6. op. cit. Goleman Daniel et al., pp. 4-6.
7. Μια από τις πρώτες προσεγγίσεις περί της ομαδικής λήψης αποφάσεων έχει γίνει στο παρελθόν από τον Rensis Likert, *New Patterns in Management*, New York: McGraw-Hill Book Co. Inc. 1961.

Βιβλιογραφία

- Goleman D., Boyatzis R. and McKee A. (2002), *Primal Leadership: Realizing the power of emotional intelligence*, Harvard Business School Press, Boston Massachusetts
- Gunasekaran A., Patel C. and Tirtiroglu E. (2001), "Performance measures and metrics in a supply chain environment" *International Journal of Operations & Production Management*, Vol. 21 No. 1/2, pp. 71-87
- Kaplan R.S. and Norton D.P. (2001), *The Strategy - Focused Organization*, Harvard Business School Press, Boston Massachusetts
- Kaplan R.S. and Norton D.P. (2004), *Strategy Maps*, Harvard Business School Press, Boston Massachusetts
- Kotter John (1996), *Leading Change*, Harvard Business School Press, Boston Massachusetts
- Schein E.H. (1980), *Organizational Psychology*, Prentice-Hall, Engelwood Cliffs, New Jersey
- Ξουρής Δημήτριος (1977), *Επιχείρηση και Περιβάλλον*, Gutenberg, Αθήνα

Η ναυτιλία μας σήμερα έχει ανάγκη, υιοθέτησης, από την πολιτεία, άμεσων μέτρων για το ανθρώπινο δυναμικό

Τον Ιούνιο (4-11/6/04) η Ελληνική Ναυτιλία γιόρτασε. Πραγματοποιήθηκε, στον Πειραιά, η μεγαλύτερη Διεθνής Ναυτιλιακή Εκθεση στον κόσμο, τα «Ποσειδώνια 2004».

Η φετινή διοργάνωση ήταν η 19η κατά σειρά και έλαβαν μέρος περισσότερες από 70 χώρες και 1.300 εκθέτες. Αυτό το παγκόσμιο «παρών» για τη Ναυτιλία μας δίνει την ευκαιρία να θυμηθούμε για άλλη μια φορά τη δυναμική παρουσία της στο χώρο της Οικονομίας.

Η Ελληνική Οικονομία το 2003 ωφελήθηκε από τη ναυτιλία με το ποσό των 9,75 δισ. ευρώ (10,94% περισσότερο από το 2002), (φέτος πάνω από 12 δισ. ευρώ), καλύπτοντας περίπου το 20% του εγχώριου Εμπορικού Ελλείμματος.

Η Ελληνική Ναυτιλία αναδείχτηκε και αυτή τη χρονιά, σε παγκόσμια υπερδύναμη. Οι Έλληνες πλοιοκτήτες ελέγχουν 3.370 πλοία άνω των 1.000 GT ή το 9,1% του παγκόσμιου στόλου (9,3% το 2003) ή το 18% της παγκόσμιας χωρητικότητας σε DWT (18,3% το 2003).

Εδώ θα πρέπει να υπογραμμισθεί ότι αυτός ο μεγάλος αριθμός πλοίων δεν αποδίδει τα μέγιστα υπέρ της Ελληνικής Οικονομίας. Και αυτό επειδή, απ' αυτά τα πλοία, μόνον τα 905 ή 62,08 εκατ. τόνοι (929 το 2003) φέρουν την ελληνική

σήμα (είναι εγγεγραμμένα στο ελληνικό νηολόγιο). Απασχολούν γι' αυτό Έλληνες ναυτικούς (ασφαλισμένους στο NAT), φορολογούνται στην Ελλάδα, αποδίδουν εισφορές στο NAT κλπ., αλλά και ελέγχονται επιμελώς για θέματα ασφάλειας του πληρώματος, προστασίας περιβάλλοντος κλπ.

Ενας μεγάλος αριθμός πλοίων, συμφερόντων Ελλήνων πλοιοκτητών (ελληνόκτητα) είναι νηολογημένα στη Μάλτα (603 πλοία ή 30,7 εκατ. τόνοι), στον Παναμά (544 πλοία ή 23,3 εκατ. τόνοι), στην Κύπρο (502 πλοία ή 23,05 εκατ. τόνοι), στις Μπαχάμες (185 πλοία ή 91 εκατ. τόνοι), στη Λιβερία (188 πλοία ή 11,5 τόνοι) κλπ. (Μ. Τσαμόπουλος, ΝΑΥΤΕΜΠΟΡΙΚΗ, Ιούνιος 2004).

Αυτή η ιδιαιτερότητα έχει επισημανθεί και έχει εκληφθεί σαν αιτία σοβαρής απώλειας για την Οικονομία της χώρας μας. Έχουν προκληθεί γι' αυτό, πολύχρονες αναζητήσεις για χάραξη πολιτικών και στρατηγικών για την αντιμετώπιση αυτής της αρνητικής πραγματικότητας. Για την προσέλκυση δηλαδή ελληνόκτητων πλοίων στο ελληνικό νηολόγιο. Όλες οι μέχρι σήμερα προσπάθειες δεν έχουν αποδώσει θεαματικά αποτελέσματα, όπως φαίνεται και από περιγραφή (ανάλυση, αριθμός πλοίων κατά νηολόγιο κλπ.) που προηγήθηκε.

Όπως είχα υποστηρίξει σε προηγούμενη αναφορά μου (ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ, ΤΕΥΧΟΣ 122), τα μέτρα που η πολιτεία εφάρμοσε, κατά καιρούς, για τη Ναυτιλία στηρίχθηκαν σε συγκεκριμένες μελέτες. Όμως, οι υπάρχουσες αυτές μελέτες επικεντρώνονται στον προσδιορισμό οικονομικών μεταβλητών και στον επηρεασμό αυτών επί της ασφάλειας του πλοίου και της αποδοτικότητας του ναυτικού.

Γι' αυτό και τα μέτρα έχουν σαν βασικό στόχο τα οικονομικά οφέλη που θα επιφέρουν στο πλοίο. Στη συμβολή, δηλ., της πολιτείας στη μείωση του κόστους λειτουργίας του πλοίου. Όλοι, λοιπόν, οι σχεδιασμοί και όλες οι αποφάσεις δεν έλαβαν σοβαρά υπόψη τους το γεγονός ότι οι τωρινές συνθήκες του συνεχώς μεταβαλλόμενου περιβάλλοντος, μέσα στις παγκοσμιοποιημένες αγορές όπου το πλοίο δραστηριοποιείται, δημιούργησαν νέες τάσεις στην αγορά εργασίας στο χώρο της Ελληνικής Ναυτιλίας. Τάσεις, που προκλήθηκαν κυρίως από την απασχόληση αλλοδαπών ερ-

Διονύσης Κονιτόπουλος
Οικονομολόγος, MBA
Διευθυντής
της Ναυτιλιακής Εταιρείας
ANBROS MARITIME SA

γαζόμενων, εκεί όπου ο Έλληνας ναυτικός θεωρείται ότι έχει συμβάλει καθοριστικά στην ανάπτυξη της Ελληνικής Ναυτιλίας. Τάσεις, που οδηγούν σε σαφείς συνθήκες αναδιοργάνωσης της κοινωνικής ταυτότητας του ανθρώπου μέσα σ' έναν εργασιακό χώρο (το πλοίο) με συγκεκριμένες ιδιαιτερότητες. Οπου το management ασκείται μίλια, πολλές φορές, μακριά από το κεντρικό management της εταιρείας που διαχειρίζεται το πλοίο. Και, μάλιστα, κάτω από πρωτοεμφανιζόμενες ανάγκες, που πιθανόν να μην είναι προβλέψιμες.

Φαίνεται, λοιπόν, καθαρά η χρησιμότητα:

1. Της αναγνώρισης όλων

εκείνων των παραγόντων, που επηρεάζουν τις συμπεριφορές των απασχολούμενων μέσα στο συγκεκριμένο χώρο δουλειάς που λέγεται πλοίο. Στο πλωτό εργοστάσιο. Των ανθρώπων, μάλιστα, με διαφορετικά ήθη, έθιμα, βιώματα (αμιγώς αλλοδαπών, δύο ή τριών διαφορετικών εθνοτήτων), που βρέθηκαν πολλές φορές για πρώτη φορά, για να συμβιώσουν, με κοινούς κινδύνους ακόμα για ένα συγκεκριμένο χρονικό διάστημα (7-9 μήνες).

2. Της ανάδειξης και εφαρμογής των κατάλληλων στρατηγικών, για την αντιμετώπιση ειδικότερων και γενικότερων ζητημάτων διαχείρισης αυτού του ανθρώπινου δυναμικού. Ζητημάτων πολύ διαφορετικών εκείνων άλλων εποχών.

Για να επιτευχθεί μια τέτοια προσαρμογή στη σημερινή πραγματικότητα καθίσταται αναγκαία, όπως συνάγεται, η λήψη μέτρων πέραν εκείνων που ενισχύουν τις προσπάθειες βελτίωσης άμεσα του κόστους λειτουργίας του πλοίου. Φαίνεται ότι πρέπει να υποστηριχθεί η αντίληψη της "Ολοκληρωμένης Οργάνωσης", με μέτρα που η ίδια η πολιτεία θα φέρει άμεσα για εφαρμογή. Με καινοτόμες αποφάσεις, που θα έχουν να κάνουν με το ανθρώπινο στοιχείο του πλοίου. Που θα διαμορφώσουν, τελικά, ένα σύστημα διαχείρισης του ανθρώπινου δυναμικού του πλοίου, αυτού του «εξατομικευμένου πια εργασιακού χώρου». Μάλιστα, δε, με την κύρια ευθύνη του πλοιάρχου. Του πλοιάρχου, που σύμφωνα μ' αυτό το μοντέλο δε θα ασκεί μόνον τα καθήκοντα του manager του ναυτικού τομέα, αλλά θα συντονίζει παράλληλα και τη λειτουργία όλων των τμημάτων του πλοίου.

ου. Που δε θα συμπεριφέρεται πια σαν «μεσολαβητής», αλλά σαν «εκτιμητής, σύμβουλος». Σαν παράγοντας ισορροπίας ανάμεσα στον έλεγχο και στην ενθάρρυνση της αύξησης της απόδοσης ενός πληρώματος, που θα ενδιαφέρεται για τη λειτουργία αλλά και για τη συντήρηση του πλοίου (θα βλέπει το πλοίο σαν σύνολο).

Προϋπόθεση επιτυχίας αυτού του στόχου είναι η επίτευξη υψηλού επιπέδου εκπαίδευσης, μόρφωσης, ωριμότητας και επαγγελματικότητας, κυρίως για τους αξιωματικούς. Στοιχεία, που έρχονται να συμπληρώσουν παλιές ιδιότητες, χαρακτηριστικά του Έλληνα ναυτικού, όπως είναι η «ναυτοσύνη».

Εάν, λοιπόν, συγκεκριμένα μέτρα της πολιτείας προκαλέσουν ένα τέτοιο εργασιακό περιβάλλον μέσα στο σημερινό πλοίο, γίνεται κατανοητό ότι θα βελτιωθεί ουσιαστικά η απόδοση του πληρώματος. Σε βαθμό, μάλιστα, που θα οδηγήσει την ανταγωνιστικότητα του πλοίου στα επίπεδα που επιβάλλουν οι παγκοσμιοποιημένες αγορές των θαλάσσιων μεταφορών. Που θα προκαλέσει αύξηση της κερδοφορίας του πλοίου. Που θα παροτρύνει για όλα αυτά, Έλληνες πλοιοκτήτες να υψώσουν την ελληνική σημαία στα πλοία τους.

Να επωφελούνται, τελικά, από τα πλεονεκτήματα των παγκοσμιοποιημένων αγορών (ναύλων, εργασίας, χρηματοπιστωτικών), χωρίς να μετακομίζουν από το φυσικό τους χώρο, όπως αναγκάζονται επιχειρηματίες άλλων τομέων της παραγωγής (που εγκαθίστανται σε περιοχές φθηνού εργατικού κόστους).

MARITIME

FORECASTING & MARKET RESEARCH

Mια από τις σπουδαιότερες εφαρμογές των ναυτιλιακών οικονομικών είναι η προετοιμασία των προβλέψεων και οι σχετικές μελέτες έρευνας της ναυτιλιακής αγοράς. Αυτό οφείλεται στο γεγονός ότι η ναυτιλιακή αγορά από τη σύνθεσή της είναι μια αγορά διεθνοποιημένη, χωρίς όρια και φραγμούς με ευρύ πεδίο διεθνούς ανταγωνισμού με μεγάλα standards και η οικονομική δομή της εκ προοιμίου είναι σύνθετη, με την έννοια ότι επηρεάζεται από πολλές μεταβλητές - παραμέτρους και ο ναυτιλιακός ερευνητής αντιμετωπίζει προκλήσεις υψηλών απαιτήσεων.

Θεωρείται σκόπιμο να αναλυθεί με συντομία ο σκοπός της δημιουργίας των προβλέψεων και να επισημανθεί η δυσκολία ακριβών προβλέψεων, με σκοπό την εκπόνηση αξιόπιστων αποτελεσμάτων στον ασταθή και απρόβλεπτο χώρο της ναυτιλίας.

ΑΚΡΙΒΕΙΣ ΠΡΟΒΛΕΨΕΙΣ ΔΕΝ ΥΠΑΡΧΟΥΝ, ΜΟΝΟ ΑΚΡΙΒΕΙΣ ΕΚΤΙΜΗΣΕΙΣ ΤΩΝ ΤΑΣΕΩΝ ΤΗΣ ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ.

ΜΠΟΡΟΥΜΕ ΝΑ ΕΧΟΥΜΕ ΜΟΝΟ ΜΕ ΣΥΝΔΥΑΣΜΟ ΠΑΡΑΔΟΧΩΝ - ΜΕΤΑΒΛΗΤΩΝ.

Οι προβλέψεις λαμβάνονται σε χρονικό μελλοντικό ορίζοντα περιορισμένο, για να μπορούν να αναθεωρηθούν. Τα επιχειρησιακά πλάνα δεν εκπονούνται για περίοδο μεγαλύτερη των 3-5 ετών ανάλογα με την πο-

λιτική της εκάστοτε επιχείρησης.

ΤΟ ΠΑΡΑΔΟΞΟ ΤΩΝ ΠΡΟΒΛΕΨΕΩΝ

Με τέτοιες αποδείξεις λανθασμένων προβλέψεων η θεματολογία εναντίον τους είναι ισχυρή. Το παράδοξο είναι ότι οι decision makers συνεχίζουν να ζητούν προβλέψεις και παρά πολλές προβλέψεις γίνονται στο ναυτιλιακό χώρο κάθε χρόνο, παρότι οι προβλέψεις είναι κοπιαστική εργασία που απαιτεί γνώση τεχνικής, κόπο, εμπειρία και χρόνο.

Η εξέταση του παράδοξου φαινομένου είναι ότι η πλειονότητα των σπουδαιότερων αποφάσεων γίνονται από ειδικό στην εκτίμηση των παραγόντων προσφοράς και ζήτησης της ναυτιλιακής αγοράς στο μακρύ μέλλον, που δεν μπορούν να εκτιμή-

**ΚΟΝΤΡΑΦΟΥΡΗ
ΔΗΜΗΤΡΑ**
Financial Director
της Autovie del Mare
Maritime way

ΠΤΩΧΟ ΤΟ ΑΡΧΕΙΟ ΤΩΝ ΣΩΣΤΩΝ ΠΡΟΒΛΕΨΕΩΝ

Για να είμαστε ρεαλιστές, οι προβλέψεις έχουν ασθενή ιστορικό επιτυχίας στους ναυτιλιακούς κύκλους και όχι άδικο. Το σύνηθες επιχείρημα που προβάλλουν επιτυχημένοι πλοιοκτήτες είναι ότι δεν ήταν ακριβείς οι προβλέψεις όταν τις χρειάστηκαν και η επιτυχημένη πορεία των πλοιοκτητών δε μας επιτρέπει να αγνοήσουμε τη γνώμη τους.

Στη ναυτιλία και στη ναυτιλιακή βιομηχανία εν γένει, το ποσοστό των επιτυχών προβλέψεων κυμαίνεται σε μικρά ικανοποιητικά επίπεδα.

Αρκετές προβλέψεις έχουν αποδειχθεί τελείως εσφαλμένες, άλλες σωστές, άλλες εν μέρει σωστές αλλά συμπερασματικά **ΠΡΟΒΛΕΨΕΙΣ ΜΕ ΙΚΑΝΟΠΟΙΗΤΙΚΑ ΕΠΙΠΕΔΑ ΕΠΙΤΥΧΙΑΣ**

σουν την κατάσταση σε βραχυχρόνιο επίπεδο.

Ερωτήσεις όπως: Είναι σωστό timing να αγοράσω πλοία, να πουλήσω να αυξήσω το μερίδιό μου στην αγορά, να ενεργοποιηθώ στη μεταφορά dry bulk πλοία; Ή να περιορισθώ στον τομέα μου, αφού, μάλιστα, βλέπω ότι το rate των ναυλώσεων έχει ανοδική πορεία; Να διαφοροποιηθώ στην αγορά, αλλάζοντας τον τύπο των πλοίων μου και μπαίνοντας δυναμικά σε επένδυση άλλου τύπου πλοίων, παραμένοντας στη ναυτιλία θα αυξήσω το μερίδιό μου, αυξάνοντας το συνολικό μου tonnage, με μεγαλύτερα πλοία οχ.handymak ή να παραμείνω στα PANAMA;

Όλα αυτά είναι εντάσεως κεφαλαίου, διότι είναι και δαπανηρές επενδύσεις και μακροχρόνιες τις περισσότερες φορές με εξωτερικό δανεισμό, μεγάλο κόστος ευκαιρίας, με την έννοια ότι επενδύοντας εκεί χάνεις την ευκαιρία της επένδυσης κάπου αλλού. Όταν αντιμετωπίζουν τέτοιες ερωτήσεις οι εκτι-

μητές είναι φυσικό να μην μπορούν να απαντήσουν με βεβαιότητα παρά μόνο να ελπίζουν στην επιβεβαίωση των προβλέψεων που έχουν δώσει για τη λήψη αποφάσεων.

Ποια είναι η αιτία των προβλέψεων;

Η αιτία γεννάται από την ανάγκη του επιχειρηματία να επιλέξει την OPTIMUM Οικονομική απόφαση που φυσικά το αποτέλεσμα της σχετίζεται με το μέλλον. Οποιος μείνει στάσιμος, εξαφανίζεται. Πρέπει οι εταιρείες να μεταλλάσσονται να ενεργοποιούνται.

Με αυτόν τον τρόπο δημιουργείται η ανάγκη της ύπαρξης των προβλέψεων. Το ζητούμενο δεν είναι αν η πρόβλεψη είναι σωστή, αλλά αν η απόφαση που θα ληφθεί, στηριζόμενη στην πρόβλεψη, είναι αποτελεσματική και σωστή. Ποιες είναι τελικά οι σωστές; Αν οι προβλέψεις μπορούν να συνεισφέρουν στην επιλογή της αποτελεσματικότερης απόφασης τότε προσθέτουν στο οικονομικό έργο. Ακριβείς προβλέψεις, άλλωστε, δεν υπάρχουν.

Οι αποφάσεις υφίστανται μόνο στο παρόν. Η αντιμετωπιζόμενη ερώτηση που πρέπει να απαντήσει ο decision δεν είναι ποια θα είναι η αυριανή μορφή τον οργανισμού ή της εταιρείας, αλλά τι πρέπει να κάνουμε σήμερα, για να είμαστε μέσα στο παιχνίδι αύριο, για να αντιμετωπίσουμε ένα επισφαλές αύριο.

ΑΣΤΑΘΕΙΑ

Το ερώτημα δεν είναι τι θα συμβεί αύριο. Είναι τι μελλοντική μορφή πρέπει να δώσω στην εταιρεία μου στην παρούσα φάση, για να πραγματοποιήσω εξοικονόμηση πόρων και χρόνου. Αν θα είμαι γρήγορος θα έχω το αιφνιδιαστικό πρωτοποριακό πλεονέκτημα έναντι των άλλων ανταγωνιστών, πώς θα χρησιμοποιήσω καλύτερα την πληροφόρηση από την παρεχόμενη πρόβλεψη, για να είναι η απόφαση που έχω επιλέξει σωστή στην αυριανή κατάσταση.

Αν αυτός είναι ο σκοπός, τότε ο ρόλος των προβλέψεων δεν είναι να προσδιορίζουν τις βεβαιότητες, αλλά να αξιολογούν το ρίσκο των πλάνων της εταιρείας και να την προασπίζουν έναντι των κινδύνων που πιθανόν να εκτεθεί, μην έχοντας την πληροφορία από την πρόβλεψη. Παράδειγμα, αν ο πλοιοκτήτης αγοράζει bulk ποια είναι η πιθανότητα επιβίωσης σε μια παρατεταμένη ύφεση της αγοράς;

Θα έχει αυτός επαρκείς ταμειακές ροές να επιβιώσει από την οικονομική κρίση; Πώς θα χρηματοδοτήσει το κόστος λειτουργίας του σε συνθήκες έντονου ανταγωνισμού;

Η ναυτιλία είναι διαρκώς ανταγωνιστικού προφίλ αγορά. Τι κέρδη θα αναμένει αν πουλήσει τα πλοία του στο τοπ σημείο της αγοράς πλοίων και πώς θα μπορούσε να αντιμετωπίσει πιθανές ζημιές κατά τη διάρκεια κάποιας ύφεσης;

Αυτά τα θέματα σχετίζονται με το μέλλον, άπτονται όμως του παρόντος και θα μπορούσαμε να πούμε ότι είναι ένα παιχνίδι πόκερ.

ΤΡΕΙΣ ΑΡΧΕΣ ΤΩΝ ΠΡΟΒΛΕΨΕΩΝ

Ολα ακούγονται καλά και λογικά σαν θεωρία αλλά πώς θα μπορέσουμε να κάνουμε προβλέψεις; Πού θα είναι χρήσιμες;

Το πρώτο σημείο που πρέπει να αναγνωρίσουμε είναι αν τα

αποτελέσματα της μελέτης θα χρησιμοποιηθούν για να παρθεί μια απόφαση. Επειδή υπάρχουν πολλά είδη αποφάσεων - επιλογών που μπορεί να ληφθούν, δεν είναι χρήσιμη μια απλή και ίδια μεθοδολογία για κάθε περίπτωση.

Υπάρχουν 3 αρχές κριτηρίων που μπορεί να χρησιμοποιηθούν σαν μέσο κρίσης, ώστε οι προβλέψεις να είναι χρήσιμες.

ΠΡΩΤΗ ΑΡΧΗ - ΚΑΤΑΛΛΗΛΟΤΗΤΑ

Θα πρέπει η πρόβλεψη να είναι κατάλληλη, δηλαδή σχετική με την επιλογή της απόφασης. Παραδείγματος χάρη, οι προβλέψεις που κάνει ένας εκτιμητής για τα επίπεδα παραγωγής νεόκτιστων πλοίων σε χρονικό ορίζοντα 5 ετών δε θα είναι χρήσιμες για έναν Ευρωπαϊό κατασκευαστή πλοίων που προσπαθεί να κάνει ένα εταιρικό πλάνο 5 ετών.

Αυτό που του είναι απαραίτητο είναι οι εκτιμήσεις των επιπέδων των τιμών πώλησης των πλοίων, έτσι ώστε αυτό να λειτουργήσει σαν σινιάλο για το μελλοντικό περιθώριο κέρδους του και να του δείξει ποιο κομμάτι σε ποσοστά μπορεί να διεκδικήσει από τους ανταγωνιστές τους, τη στρατηγική τελικά που πρέπει να ακολουθήσει.

Αρα, οι προβλέψεις θα πρέπει να επικεντρωθούν στις λειτουργίες των ανταγωνισμών του, στη διαμορφούμενη ζήτηση για πλοία που θα επηρεάσει και το επίπεδο τιμών.

ΔΕΥΤΕΡΗ ΑΡΧΗ: ΛΟΓΙΚΗ ΑΝΑΛΥΣΗ

Τα συμπεράσματα πρέπει να βασίζονται πάνω σε λογικά επιχειρήματα. Χωρίς αυτό το κριτήριο η πρόβλεψη θα λειτουργήσει για τον επιχειρηματία σαν προφητεία παρά σαν οικονομική τεκμηριωμένη ανάλυση.

ΤΡΙΤΗ ΑΡΧΗ: ΣΠΟΥΔΑΙΟΤΗΤΑ

Θα πρέπει να ερευνάται, σε σημαντικό επίπεδο με λεπτομέρειες, το θέμα που ερευνάμε. Δυστυχώς, σύνθηρες φαινόμενο είναι ότι οι πιο σπουδαίες μεταβλητές και παράμετροι κατά τη δημιουργία των προβλέψεων δεν έχουν ληφθεί υπόψη ή δεν έχουν ερμηνευθεί επαρκώς.

Όπως ερευνάται συστηματικά κάθε άλλη εργασία της επιχείρησης έτσι πρέπει, όσο κοπιαστική και να είναι η αυτή η εργασία, να γίνεται με το ίδιο σκεπτικό.

Οργανισμοί Λιμένων ΑΕ

Είναι γνωστό ότι οι επιχειρηματικοί οργανισμοί στο σημερινό μεταβαλλόμενο με ταχύτητα, υψηλά ανταγωνιστικό περιβάλλον, είναι αναγκαίο να αφιερώνουν σημαντικό χρόνο, ενέργεια, καθώς και ανθρώπινους και χρηματικούς πόρους, για να μετρούν την απόδοσή τους στην προσπάθεια που καταβάλλουν για την επίτευξη των στρατηγικών στόχων τους. Ασφαλώς σ' αυτούς τους οργανισμούς περιλαμβάνονται και οι Οργανισμοί Λιμένων ΑΕ της χώρας μας ΟΛΠ ΑΕ & ΟΛΘ ΑΕ καθώς και αυτοί που από Λιμενικά Ταμεία μετατράπηκαν σε Οργανισμούς Λιμένων ΑΕ. Η μέτρηση της απόδοσής τους γίνεται με τα παραδοσιακά οικονομικά μέτρα, όπως Ανάλυση Ισολογισμών και Λογαριασμού Αποτελεσμάτων, καθώς και με μια σειρά από αριθμοδείκτες. Ωστόσο, οι οργανισμοί αντιμετωπίζουν πολλά εμπόδια στην ανάπτυξη συστημάτων μέτρησης της απόδοσής τους, που πραγματικά μετρούν σωστά πράγματα. Αυτό, λοιπόν, που χρειάζεται, είναι ένα σύστημα που να εξισορροπεί την ιστορική ακρίβεια των οικονομικών μεγεθών με τους παράγοντες της μελλοντικής απόδοσης, ενώ επίσης αυτό το σύστημα πρέπει να βοηθά τους οργανισμούς στην εφαρμογή διαφοροποιημένων στρατηγικών.

Το Σύστημα Διοίκησης Επίδοσης - Balanced Scorecard (BSC) είναι το εργαλείο που απαντά και στα δύο παραπάνω ζητήματα. Το BSC αναπτύχθηκε από τους Robert Kaplan & David Norton στις αρχές της δεκαετίας του 1990, δημιουργώντας ένα σύστημα μέτρησης, που

ΤΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΕΠΙΔΟΣΗΣ (BALANCED SCORECARD)

διατηρεί τα παραδοσιακά οικονομικά μέτρα, αλλά προσθέτει επίσης τις προοπτικές της παρούσας και μελλοντικής αξίας μιας επιχείρησης, δηλαδή τους πελάτες (χρήστες), τους προμηθευτές, τους εργαζόμενους, την τεχνολογία, την καινοτομία και τις εσωτερικές διαδικασίες.

Ειδικότερα, το BSC βοηθά τους επιχειρηματικούς οργανισμούς στο να υπερκεράσουν δύο σημαντικά προβλήματα: α) Στο να μετράται αποτελεσματικά η απόδοση του οργανισμού και β) Στο να εφαρμοσθεί η στρατηγική του οργανισμού με επιτυχία. Παραδοσιακά, η μέτρηση της απόδοσης μιας επιχείρησης διενεργείται με χρηματοοικονομικούς δείκτες, ωστόσο η μέθοδος αυτή έχει αποτελέσει αντικείμενο κριτικής τα τελευταία χρόνια. Βασικό σημείο της κριτικής αυτής εστιάζεται στο ότι αυτοί οι δείκτες δε συμβιβάζονται με το σημερινό επιχειρηματικό περιβάλλον, στερούνται του στοιχείου της πρόβλεψης, στερούνται του τρόπου υπολογισμού της πραγματικής αξίας ή του κόστους σχέσεων που πρέπει να είναι διαλειτουργικές στο σύγχρονο περιβάλλον λειτουργίας της επιχείρησης, μπορούν να θυσιάσουν ένα μακροπρόθεσμο όραμα σε σχέση με έρευνα και ανάπτυξη προς όφελος βραχυπρόθεσμων επιτευγμάτων και, τέλος, δεν είναι σχετικοί με πολλά επίπεδα του οργανισμού.

Από την άλλη πλευρά, η επιτυχής εφαρμογή στρατηγικών αποτελεί ένα άλλο σημαντικό ζήτημα, το οποίο απασχολεί έναν οργανισμό. Για τους περισσότερους οργανισμούς υπάρχουν τέσσερα εμπόδια στην εφαρμογή της στρατηγικής τους: Το όραμα, το ανθρώπινο

δυναμικό, οι πόροι και η διοίκηση. Το BSC εξισορροπεί την ιστορική ακρίβεια και την αρτιότητα των οικονομικών μεγεθών με τους παράγοντες της μελλοντικής επιτυχίας. Το πλαίσιο αυτό ενδυναμώνει μια "πειθαρχία" γύρω από την εφαρμογή της στρατηγικής προκαλώντας τα στελέχη να μετουσιώσουν - να μεταφράσουν με προσοχή τις στρατηγικές τους σε στόχους, μέτρα, σκοπούς και πρωτοβουλίες υπό την οπτική τεσσάρων εξισορροπημένων προοπτικών: Του πελάτη - χρήστη, της εσωτερικής διαδικασίας, της μάθησης και της ανάπτυξης και της χρηματοοικονομικής.

Τι είναι, όμως, αυτό που προσδίδει στο BSC μια ιδιαιτερότητα; Τέσσερα είναι τα χαρακτηριστικά που προσδίδουν αυτήν την ιδιαιτερότητα:

1. Το BSC αποτελεί μια απεικόνιση «εκ των άνω προς τα κάτω» της αποστολής και της στρατηγικής της επιχείρησης. Σε αντίθεση με τα μέσα μέτρησης της απόδοσης, που οι πλείστες των επιχειρήσεων υιοθετούν και που είναι «εκ των κάτω προς τα άνω». Αυτά αντλούνται από τοπικές δραστηριότητες ή από ad hoc διαδικασίες, που συχνά δεν έχουν σχέση με την όλη στρατηγική της επιχείρησης.

2. Το BSC έχει την ιδιαιτερότητα να «κοιτά προς τα εμπρός». Οι παραδοσιακοί οικονομικοί δείκτες περιγράφουν την επίδοση της επιχειρηματικής μονάδας κατά τη διάρκεια της τελευταίας

ΝΙΚΟΣ Κ. ΔΕΝΙΟΖΟΣ
Αντιπλοίαρχος ΛΣ
Οικονομολόγος - M. Sc.
Περιφερειακής και
Αστικής Ανάπτυξης
Διδάκτωρ Πανεπιστημίου
Αιγαίου
Μέλος του ΟΕΕ

περιόδου αναφοράς, χωρίς να δείχνουν, ωστόσο, πώς οι managers μπορούν να βελτιώσουν την επίδοση κατά τον επόμενο χρόνο.

3. Το BSC συντελεί στην ολοκλήρωση των εσωτερικών και εξωτερικών μέτρων επίδοσης της επιχειρηματικής δραστηριότητας. Το γεγονός αυτό βοηθά τους managers να δουν εάν έχουν επιτύχει *trade-offs* μεταξύ των δεικτών επίδοσης κατά το παρελθόν και επιπλέον βοηθά να διασφαλισθεί ότι η μελλοντική επιτυχία σε ένα δείκτη επίδοσης δε θα αποβεί σε βάρος ενός άλλου.

4. Το BSC βοηθά τους managers να εστιαστούν μόνο σε δείκτες - μέτρα επίδοσης, που είναι οι πλέον κρίσιμοι για την επιτυχία της στρατηγικής του επιχειρηματικού οργανισμού.

Προκειμένου να αντιμετωπισθούν προβλήματα που ανάγονται στη σύνδεση των μακροπρόθεσμων στρατηγικών στόχων με τις βραχυπρόθεσμες ενέργειες στα πλαίσια εφαρμογής του BSC, οι Robert Kaplan & David Norton, προτείνουν τέσσερα κύρια βήματα:

1. Διευκρίνιση και μετάφραση του οράματος και της στρατηγικής

2. Κοινοποίηση και σύνδεση των στρατηγικών στόχων και μέτρων

3. Προγραμματισμός, στόχοι και ευθυγράμμιση των στρατηγικών πρωτοβουλιών

4. Ενίσχυση της στρατηγικής ανατροφοδότησης και εκμάθησης.

Ενα αποτελεσματικό BSC αποτελεί κάτι περισσότερο από μια *ad-hoc* συλλογή χρηματοοικονομικών και μη στοιχείων. Ενα καλά σχεδιασμένο BSC θα πρέπει να αποκαλύπτει την ιστορία της ακολουθούμενης από τον οργανισμό στρατηγικής μέσα από μια σειρά σχέσεων αιτίου - αποτελέσματος, σχέσεων που είναι σύμφυτες με τα μέτρα του (δηλ. του BSC). Οι σχέσεις αποκαλύπτονται μέσω μιας σειράς αναφορών - εκθέσεων του τύπου «εάν - τότε», π.χ. εάν αυξηθεί η αφοσίωση των πελατών, τότε προσδοκούμε σε αύξηση των εσόδων. Τέλος, κατά την εφαρμογή του εν λόγω Συστήματος Διοίκησης Απόδοσης, θα πρέπει να τονισθεί ιδιαίτερα η λέξη *ισορροπία*. Δηλαδή, είναι αναγκαία η ύπαρξη ισορροπίας μεταξύ:

- Των χρηματοοικονομικών και μη χρηματοοικονομικών δεικτών.

- Εσωτερικών και εξωτερικών συστατικών της επιχείρησης.
- Δεικτών, που απεικονίζουν υστερούσες αποδόσεις της επιχείρησης και δεικτών που απεικονίζουν τους «οδηγούς» για την ανατροπή αυτής της υστέρησης.

Εν κατακλείδι, η εφαρμογή του BSC συνεπάγεται την υπαγωγή του management σε πέντε ουσιαστικές αρχές:

1. Οι αλλαγές επέρχονται μέσω αποτελεσματικής ηγεσίας. Ο ηγέτης πρέπει να αποφασίζει για τις αλλαγές σε σωστό timing, συσπειρώνοντας παράλληλα τους εργαζομένους γύρω από τις αιτίες που επιβάλλουν το στρατηγικό μετασχηματισμό του επιχειρηματικού οργανισμού.

2. Η μετάφραση της στρατηγικής σε επιχειρησιακούς όρους. Ο ηγέτης πρέπει να δημιουργεί ένα στρατηγικό χάρτη,

που αποκαλύπτει τις ακριβείς κινήσεις του πώς οι στόχοι πρόκειται να επιτευχθούν, να περιλαμβάνει λεπτομερώς τη χρηματοοικονομική εικόνα του οργανισμού, τους κινδύνους, τη δημιουργία διαφοροποιήσεων αναφορικά με τη σημασία των πελατών - χρηστών, τις εσωτερικές διαδικασίες και πολλά άλλα.

3. Ευθυγράμμιση του οργανισμού με τη στρατηγική. Ο ηγέτης πρέπει να εξασφαλίζει στρατηγικές διασυνδέσεις μεταξύ των διαφόρων μονάδων του επιχειρηματικού οργανισμού, καθώς και συνέργεια όλων των μερών, προκειμένου να επιτυγχάνεται ένα σύνολο μεγαλύτερο από το άθροισμά τους.

4. Να γίνει η στρατηγική καθημερινή ενασχόληση του κάθε εργαζόμενου. Ο ηγέτης χρειάζεται να ωθεί κάθε εργαζόμενο στο να ασχολείται συνεχώς, μέσω τακτικής επικοινωνίας και ευθυγράμμισης με τους προσωπικούς του στόχους, με τη συνολική στρατηγική, με την υιοθέτηση συστημάτων αμοιβών διαρθρωμένων αναλόγως.

5. Να γίνει η στρατηγική μια συνεχής διαδικασία. Ο ηγέτης πρέπει να εφαρμόζει μια διαδικασία που θέτει τον προϋπολογισμό του επιχειρηματικού οργανισμού σε συγχρονισμό με τη στρατηγική, που καθεαυτή χρειάζεται μια ομαλή αναθεώρηση του management στη βάση συστημάτων μάθησης και ανατροφοδότησης.

Διεθνώς, η εφαρμογή του Συστήματος Διοίκησης Απόδοσης έχει επεκταθεί σε πλήθος επιχειρήσεων και οργανισμών. Θεωρούμε ότι η εφαρμογή του και από τους Οργανισμούς Λιμένων της χώρας μας θα αποτελέσει μια ευχάριστη πρόκληση γι' αυτούς, αφού θα αποκτήσουν ένα στρατηγικό εργαλείο που θα τους βοηθήσει αποτελεσματικότερα στην επίτευξη των στόχων τους.

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

1. Kaplan R. S. & Norton D. P., 1996, Using the Balanced Score Card as a Strategic Management System, Harvard Business Review, January - February.
2. Eccles R. G., 1991, The Performance Measurement Manifesto, Harvard Business Review, January - February.
3. Kaplan R. S. & Norton D. P., 2004, Measuring the Strategic Readiness of Intangible Assets, Harvard Business Review, February.
4. Niven P. R., 2002, Balanced Scorecard, Step by Step: Maximizing Performance and Maintaining Results, John Wiley & Sons, Inc., New York.

Περιβάλλον και οικολογική κρίση

Το περιβάλλον που ζούμε, ο φυσικός κόσμος που μας περιβάλλει και που κινούμαστε μέσα σ' αυτόν, ανήκει σε όλους μας και έχουμε υποχρέωση να τον παραδώσουμε στις επόμενες γενεές όσο το δυνατόν καλύτερο. Δυστυχώς, σήμερα το περιβάλλον και κυρίως στον Αναπτυσσόμενο Νότο - Αφρική υφίσταται μια μεγάλη επίθεση, που είναι συνέπεια όλων των παραγόντων που χαρακτηρίζουν την εποχή μας, δηλαδή της φτώχειας, του υπερπληθυσμού, της αλόγιστης εξόρυξης φυσικών πόρων, της εντατικής καλλιέργειας του εδάφους, της χρήσης φυτοφαρμάκων κ.λπ. Τα οξύτερα προβλήματα για το περιβάλλον αντιμετωπίζονται από τις χώρες της Αφρικής, οι οποίες έχουν σύνθετα κοινωνικοοικονομικά συστήματα, αλλά και συμπεριφορές απέναντι στο περιβάλλον. Όλες οι περιβαλλοντικές βλάβες αποδίδονται στις προσπάθειες ανάπτυξης και βελτίωσης του βιοτικού επιπέδου αυτών των λαών¹.

ΚΟΡΟΝΤΖΗΣ ΤΡΥΦΩΝ
Οικονομολόγος

Τα προβλήματα του περιβάλλοντος συνεχώς επεκτείνονται κάτω από τις νέες αναγκαιότητες που δημιουργούνται, όπως η δράση των πολυεθνικών εταιρειών, η οικονομική και τεχνολογική αδυναμία των αναπτυσσόμενων λαών να προστατεύσουν την οικονομία τους κ.λπ.

Σύγχρονα περιβαλλοντικά προβλήματα είναι ακόμη:

■ Νόμιμη και παράνομη διεθνής διακίνηση χημικών και τοξικών ουσιών καθώς και επικίνδυνων αποβλήτων με προέλευση τις ανεπτυγμένες χώρες και αποδέκτες τις αναπτυσσόμενες.

■ Μεταφορά και εγκατάσταση επιβαρυντικών βιομηχανικών δραστηριοτήτων σε αναπτυσσόμενες χώρες με χαλαρή νομοθεσία (πολυεθνικές)

■ Ελλειψη διεθνούς προσέγγισης των επί μέρους κρατικών όρων και περιβαλλοντικών ορίων στην παραγωγική διαδικασία και στη συμβατότητα των παραγόμενων προϊόντων².

Στον αναπτυσσόμενο Νότο, η εκρηκτική πληθυσμιακή αύξηση και η αυξανόμενη ανισότητα προκαλούν σύνθετα περιβαλλοντικά προβλήματα όπως ερημοποίηση, διάβρωση, αποδάσωση. Στο περιβάλλον, ως γνωστόν, εντάσσονται η αυτοφυής χλωρίδα και άγρια πανίδα που και αυτή μειώνεται. Ο λόγος για τον οποίο η άγρια ζωή συρρικνώνεται είναι η υπερεκμετάλλευση των ειδών, η καταστροφή των οικοτόπων και η εισαγωγή ξένων ειδών. Όλα αυτά γίνονται για το πρόσκαιρο των κερδών³.

Στην Αφρική, όπου η αποικιοκρατία προκάλεσε πολλά προβλήματα, υπάρχει η Σύμβαση του 1900, η Σύμβαση για τη Διατήρηση της Πανίδας και Χλωρίδας στη φυσική της κατάσταση (Λονδίνο 1933) και η Σύμβαση για τη Διατήρηση των Φυσικών Πόρων της Αφρικής (Αλγέρι 1968). Από αυτές φαίνεται η φθίνουσα πορεία της αποικιοκρατίας καθώς κυρίως με την τρίτη εκφράζεται η εμμονή των νεότευκτων κρατών για την κυριαρχία τους στους φυσικούς πόρους και στην άγρια ζωή από την οικονομική και κοινωνική ανάπτυξη⁴.

Η οικολογική κρίση στον Αναπτυσσόμενο Νότο λαμβάνει τεράστιες διαστάσεις. Το 2057 σύμφωνα με εκτιμήσεις του FAO θα εξαφανιστούν πλήρως τα τροπικά δάση. Οι λόγοι εξαφάνισης είναι η πίεση που ασκεί η αύξηση του πληθυσμού για ζή-

Επενδύσεις κοινωνικής και περιβαλλοντικής ευαισθησίας και εταιρική κοινωνική ευθύνη των επιχειρήσεων

Η εταιρική κοινωνική ευθύνη, ως πρακτική των επιχειρήσεων, έχει προσλάβει ιδιαίτερη βαρύτητα στο σημερινό, διαρκώς μεταβαλλόμενο ρόλο των επιχειρήσεων και αναδεικνύεται συνεχώς ως μια σημαντική πτυχή της κοινωνικής συμπεριφοράς των επιχειρήσεων. Περαιτέρω, τα τελευταία χρόνια, οι «επενδύσεις κοινωνικής ευθύνης» (Socially Responsible Investments) κερδίζουν ολοένα και περισσότερο έδαφος, τόσο στις ΗΠΑ, όσο και στις μεγαλύτερες αγορές της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Ασίας. Στην Ελλάδα, το πρώτο αμοιβαίο κεφάλαιο περιβαλλοντικής ευαισθησίας ή «οικολογικό αμοιβαίο κεφάλαιο» είναι γεγονός, καθώς μόλις πρόσφατα δημιουργήθηκε από μεγάλο τραπεζικό ίδρυμα της χώρας και το οποίο επενδύει σε «κοινωνικά υπεύθυνες» επιχειρήσεις ή σε εταιρείες που «σέβονται το περιβάλλον».

ΧΡΗΣΤΟΣ Π. ΝΟΥΝΗΣ
οικονομολόγος, μέλος του ΟΕΕ

Εκφράζοντας μία νέα επενδυτική κουλτούρα και μία νέα τάση, που συν τα χρόνια ενισχύεται, οι «επενδύσεις κοινωνικής ευθύνης» αποτελούν σήμερα μια ξεχωριστή κατηγορία επενδύσεων, που έχει σαν κεντρικό άξονα την κοινωνική και περιβαλλοντική συνείδηση. Αλλά τι ακριβώς εννοούμε με τον όρο εταιρική κοινωνική ευθύνη; Σε γενικές γραμμές είναι η έμφαση και η υπευθυνότητα που επιδεικνύουν οικειοθελώς οι επιχειρήσεις, κατά την άσκηση των επιχειρηματικών τους ενεργειών, σε θέματα και δραστηριότητες με ιδιάζον κοινωνικό, περιβαλλοντικό και ηθικό περιεχόμενο. Τέτοια θέματα αποτελούν οι σχέσεις της επιχείρησης με τους εργαζομένους, τους πελάτες, τους προμηθευτές, τους μετόχους, την πολιτεία, την τοπική κοινότητα και την ευρύτερη κοινωνία, καθώς και η επίδειξη ή μη περιβαλλοντικών ανησυχιών.

Με άλλα λόγια, πρόκειται για την οικειοθελή δέσμευση των επιχειρήσεων για ένταξη στις επιχειρηματικές τους πρακτικές κοινωνικών και περιβαλλοντικών δράσεων, που είναι πέρα και πάνω από όσα επιβάλλονται από τη νομοθεσία και έχουν σχέση με όλους όσοι επηρεάζονται, άμεσα ή έμμεσα, από τις δραστηριότητές τους. Πιο αναλυτικά, η εταιρική κοινωνική ευθύνη διακρίνεται σε «εσωτερική» και «εξωτερική», με βάση τα πεδία εφαρμογής της, δηλαδή με βάση τους ωφελούμενους και τους εμπλεκόμενους φορείς σε μια εταιρική κοινωνική δράση.

Η *εσωτερική κοινωνική ευθύνη* αφορά στο ανθρώπινο δυναμικό των επιχειρήσεων και το περιεχόμενό της περιλαμβάνει το σεβασμό των εργασιακών δικαιωμάτων (π.χ. τήρηση ωραρίου), την πρόνοια για την υγεία και την ασφάλεια των εργαζομένων, τη διαρκή εκπαίδευσή τους και την άμεση και ανοιχτή ενδοεπικοινωνία στο εσωτερικό της επιχείρησης.

Από την άλλη πλευρά, η *εξωτερική κοινωνική ευθύνη* αφορά στους καταναλωτές, στους πελάτες, στους προμηθευτές, στους μετόχους, στο φυσικό και κοινωνικό περιβάλλον. Για παράδειγμα, οι καταναλωτές, μέσα από τη βιωματική σχέση τους με τα προϊόντα, θεωρούν ότι η ποιότητα του προϊόντος ή της παρεχόμενης υπηρεσίας είναι η πιο απτή απόδειξη της κοινωνικής υπευθυνότητας των επιχειρήσεων. Οι μέτοχοι και οι προμηθευτές της επιχείρησης επικεντρώνουν το ενδιαφέρον τους στην τήρηση των κανόνων θεμιτού ανταγωνισμού, στην ύπαρξη διαφάνειας των συναλλαγών και στη συνέπεια και αξιοπιστία των επιχειρήσεων από πλευράς διοικητικής και διαχειριστικής λειτουργίας.

Επιπλέον, θετικά αξιολογούνται από τους πολίτες και την κοινωνία, γενικότερα, ενέργειες, όπως οι πολιτικές των επιχειρήσεων για βιώσιμη διαχείριση του περιβάλλοντος και πολιτικές αποκέντρωσης, που ενισχύουν την κοινωνική συνοχή και ανάπτυξη, όπως είναι, παραδείγματος χάρη, η εγκατάσταση παραγωγικών μονάδων σε υποανάπτυκτες περιοχές που χαρακτηρίζονται από υψηλά επίπεδα ανεργίας. Όπως είναι φυσικό, τη χρησιμότητα και τα οφέλη της υιοθέτησης «κοινωνικά και περιβαλλοντικά υπεύθυνων» πρακτικών από πλευράς επιχειρήσεων δε θα μπορούσαν να μην αναγνωρίσουν και οι επενδυτές. Ετσι, οι επενδυτές, ιδιώ-

τες και θεσμικοί, συνειδητοποιούν τη δυνατότητα των «επενδύσεων κοινωνικής ευθύνης» να συνδυάζουν την οικονομική απόδοση με τα οφέλη από την αναβάθμιση της ποιότητας ζωής, ενώ αναγνωρίζουν τη σημαντική επίδραση αυτών των επενδύσεων στην αύξηση της εταιρικής αξίας. Αναφέρεται χαρακτηριστικά πρόσφατη έρευνα του Πανεπιστημίου Harvard, η οποία κατέληξε στο συμπέρασμα ότι οι επιχειρήσεις που λειτουργούσαν σε συνεργασία με τους κοινωνικούς τους εταίρους παρουσίασαν τετραπλάσιο ρυθμό ανάπτυξης, συγκρινόμενες με επιχειρήσεις που επικεντρώνονταν μόνο στα κέρδη προς τους μετόχους τους. Επιπλέον, παλαιότερη έρευνα του Πανεπιστημίου DePaul, το 1997, έδειξε πως επιχειρήσεις που βασίζονταν σε ηθικές αρχές είχαν καλύτερα οικονομικά αποτελέσματα, βάσει ετησίων πωλήσεων και εσόδων, από ό,τι άλλες επιχειρήσεις που δεν πρόβαλλαν τη λειτουργία τους με βάση τέτοιες αρχές.

Την τελευταία δεκαετία, τα κεφάλαια που τοποθετήθηκαν σε κοινωνικά υπεύθυνες επενδύσεις έχουν αυξηθεί με κατά 40% ταχύτερους ρυθμούς από όλα τα υπό επαγγελματική διαχείριση κεφάλαια στις ΗΠΑ. Πιο συγκεκριμένα, την τελευταία δεκαετία οι «επενδύσεις κοινωνικής ευθύνης» έχουν αυξηθεί σε ποσοστό ανώτερο του 200%, ενώ τα συνολικά υπό διαχείριση κεφάλαια αυξήθηκαν, αντίστοιχα, σε ποσοστό ανώτερο του 150% και αγγίζουν σήμερα περίπου τα 2,18 τρισ. δολάρια. Περίπου ένα στα εννιά δολάρια υπό επαγγελματική διαχείριση σήμερα στις ΗΠΑ είναι τοποθετημένο σε «επενδύσεις κοινωνικής ευθύνης». Τα κεφάλαια αυτά τα διαχειρίζονται οι μεγαλύτεροι επενδυτικοί οίκοι στον κόσμο, όπως εταιρείες επενδύσεων, αμοιβαία κεφάλαια, συνταξιοδοτικά ταμεία, οργανισμοί και άλλοι θεσμικοί επενδυτές.

Όλοι οι παραπάνω διαχειριστές επενδυτικών κεφαλαίων έχουν αναπτύξει διάφορους μηχανισμούς οριοθέτησης κριτηρίων, με σκοπό την επιλογή των κοινωνικά υπεύθυνων εταιρειών, στις οποίες θα κατευθύνουν τους επενδυτικούς

τους πόρους. Τέτοια κριτήρια επιλογής είναι, παραδείγματος χάρη, οι εξειδικευμένες επενδυτικές πρακτικές των εταιρειών σχετικά με θέματα: α) προώθησης της προστασίας του περιβάλλοντος, β) προώθησης και υποστήριξης των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, γ) καλλιέργειας καλών σχέσεων με τους κοινωνικούς εταίρους, τους εργαζομένους και τους συνεργάτες της εταιρίας, δ) υιοθέτησης και ανάπτυξης καλών συστημάτων εταιρικής διακυβέρνησης, ε) τήρησης καλών σχέσεων με τους μετόχους και εν γένει επίδειξης κοινωνικών και περιβαλλοντικών ανησυχιών, σε σχέση με τις επιχειρηματικές τους δραστηριότητες και τις επαφές τους, ενδοεπιχειρησιακές ή εξωεπιχειρησιακές, με όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη. Μάλιστα, έχει δημιουργηθεί σειρά εξειδικευμένων δεικτών για τις «επενδύσεις κοινωνικής ευθύνης», με βάση τις οποίες αξιολογούνται οι σχετικές επενδύσεις των εταιρειών και λαμβάνονται οι επενδυτικές αποφάσεις των φορέων διαχείρισης κεφαλαίων.

Από τα παραπάνω, γίνεται κατανοητό ότι η εταιρική κοινωνική ευθύνη συνδέεται όχι μόνο με ενδοεπιχειρησιακές σχέσεις, αλλά επεκτείνεται και πέρα από τα όρια της επιχείρησης, σε ένα ευρύ φάσμα ενδιαφερομένων μερών, όπως είναι οι πολίτες, η τοπική κοινωνία, η πολιτεία, οι μη κυβερνητικές οργανώσεις και κάθε άλλη κοινωνική ομάδα που επηρεάζεται από τη λειτουργία και τις δραστηριότητες της επιχείρησης. Ωστόσο, πλέον η δράση των επιχειρήσεων στον τομέα αυτό αξιολογείται καθημερινά από τους επενδυτές, κυρίως τους θεσμικούς αλλά εσχάτως και από τους ιδιώτες και μάλιστα σε ολοένα μεγαλύτερο και πιεστικότερο βαθμό.

Η υιοθέτηση της κοινωνικής υπευθυνότητας αποτελεί ένα σημαντικό περιουσιακό στοιχείο για τη σύγχρονη επιχείρηση, καθώς έχουν αναγνωριστεί από πλήθος επιχειρήσεων τα οφέλη που απορρέουν από την υιοθέτηση κοινωνικά και ηθικά υπεύθυνων πρακτικών και πολιτικών. Αύξηση πωλήσεων και κερδοφορίας, αύξηση παραγωγικότητας της εργασίας και βελτίωση της ποιότητας του

προϊόντος, αυξημένη ικανότητα προσέλκυσης και διατήρησης εργαζομένων, περιορισμός του κόστους που συνεπάγεται η τακτική πρόσληψη και εκπαίδευση νέων εργαζομένων, αναγνώριση και σταθερή προτίμηση των πελατών για τα προϊόντα της επιχείρησης, υψηλή αναγνωρισιμότητα και προτίμηση από τη διεθνή επενδυτική κοινότητα (με ό,τι θετικό αντίκτυπο αυτή συνεπάγεται για την επιχείρηση από πλευράς άντλησης φτηνών επενδυτικών κεφαλαίων), είναι τα πιο σημαντικά από αυτά τα οφέλη.

Προκύπτει, συνεπώς, το συμπέρασμα ότι οι επιχειρήσεις πέρα από την επιχειρηματική τους δράση, θα πρέπει να εστιάσουν το ενδιαφέρον τους και σε προσπάθειες επίλυσης σημαντικών κοινωνικών και περιβαλλοντικών ζητημάτων. Η δράση δε των επιχειρήσεων προς την κατεύθυνση αυτή πρέπει να είναι άμεση, καθώς πλέον η εταιρική κοινωνική ευθύνη αποτελεί όχι μόνο αναγκαιότητα, αλλά και δύναμη συγκριτικό πλεονέκτημα για όσες εταιρείες τη διαθέτουν, ενόψει και της επικείμενης επιβολής νομικών μέτρων για την εταιρική κοινωνική ευθύνη. Τη διαπίστωση αυτή μάλιστα, υπογράμμισε και ο Κόφι Ανάν στη Σύνοδο Κορυφής για την Αειφόρο Ανάπτυξη που έγινε πρόσφατα στο Γιόχανεσμπουργκ, παροτρύνοντας τις επιχειρήσεις να μην περιμένουν τις κυβερνήσεις να λάβουν μέτρα σχετικά με την κοινωνική ευθύνη, αλλά να προχωρήσουν οι ίδιες στην αλλαγή του τρόπου, με τον οποίο διεξάγουν τις εργασίες τους.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

1. Μηνιαίο Περιοδικό «Επιλογή», «Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη: Η συνεισφορά των επιχειρήσεων στη βιώσιμη ανάπτυξη» Φύλλο 415, Δεκ. - Ιαν. 2004, σελ. 72-73
2. Εβδομαδιαία Εφημερίδα «Ισοτιμία», «Έφτασε το πρώτο "οικολογικό" αμοιβαίο και στην Ελλάδα» Σάββατο 29 - Κυριακή 30 Νοεμβρίου 2003, σελ. 24
3. Ετήσια Έκδοση του Περιοδικού «Επιλογή»: «Οι Μηχανισμοί του Χρήματος», «Η εταιρική κοινωνική ευθύνη ως στρατηγική επιλογή» Δεκέμβριος 2003, σελ. 84-91
4. Λοιπά στοιχεία από την ηλεκτρονική διεύθυνση: www.crshellas.gr

«Η περιβαλλοντική φορολόγηση στην Ελλάδα»

Με τον όρο
οικονομικό
εργαλείο νοείται
οποιοδήποτε μέσο
πολιτικής που
χρησιμοποιείται
από το κράτος,
το οποίο
αναμένεται
να αυξήσει την
οικονομική
αποτελεσματικότη-
τα σχετικά με την
παρούσα
κατάσταση

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η ανάγκη άσκησης οικονομικής πολιτικής για το περιβάλλον μπορεί να τοποθετηθεί ιστορικά στις αρχές του προηγούμενου αιώνα και ειδικότερα στο 1920, οπότε ο Ρίγου εισήγαγε την έννοια των φόρων ως μέσο (εργαλείο) περιορισμού των δυσμενών συνεπειών που επιφέρουν οι εξωτερικές επιδράσεις. Με τον όρο οικονομικό εργαλείο νοείται οποιοδήποτε μέσο πολιτικής που χρησιμοποιείται από το κράτος, το οποίο αναμένεται να αυξήσει την οικονομική αποτελεσματικότητα σχετικά με την παρούσα κατάσταση (Hahn, 1999). Τα κυριότερα εργαλεία που χρησιμοποιεί η Οικονομική του Περιβάλλοντος με σκοπό τον περιορισμό της ρύπανσης, ταξινομούνται σε δύο μεγάλες κατηγορίες:

Η πρώτη κατηγορία αναφέρεται στα λεγόμενα μέτρα διοικητικού ή κανονιστικού χαρακτήρα (CAC), τα οποία αφορούν ρυθμίσεις και περιορισμούς δεσμευτικού χαρακτήρα που επιβάλλονται από το κράτος στους φορείς που επιβαρύνουν δυσμενώς το περιβάλλον (εργοστασιακές μονάδες, καταναλωτές). Η χρησιμοποίηση των μέτρων αυτών συνεπάγεται συνήθως μεγάλο συναλλακτικό κόστος, καθώς ο ρυθμιστής πρέπει να δημιουργήσει υπηρεσίες υλοποίησης των μέτρων και παρακολούθησης της εφαρμογής τους, καθώς και υπηρεσίες συλλογής των εσόδων που ίσως αποφέρουν τα μέτρα αυτά. Επίσης, οι διοικητικές αυτές ρυθμίσεις δε συμβάλλουν στη δημιουργία κινήτρων για την εξεύρεση νέων τρόπων μείωσης της ρύπανσης πέραν αυτών που επιβάλλει η νομοθεσία (Πατσουράτης, Σουφλής, 1995). Τα παραπάνω μειονεκτήματα είναι πιθανό να οδηγήσουν σε αναποτελεσματική κατανομή των πόρων, με αποτέλεσμα τη μείωση του ρόλου και της σημασίας τους, ως μέτρων καταπολέμησης του προβλήματος της ρύπανσης.

Η δεύτερη μεγάλη κατηγορία οικονομικών εργαλείων περιλαμβάνει μέτρα, όπως είναι οι φόροι, οι εμπορεύσιμες άδειες, οι άμεσες επιδοτήσεις κλπ., τα οποία έχουν το πλεονέκτημα, σε αντίθεση με τα μέτρα που παρουσιάστηκαν προηγουμένως ότι δε δημιουργούν σημαντικές στρεβλώσεις στην οικονομία, αφού επιδρούν μέσα από το μηχανισμό της αγοράς, μεταβάλλοντας τη συμπεριφορά των οικονομικών φορέων μέσω του μηχανισμού των τιμών (Rapanos, 1995). Με άλλα λόγια, τα οικονομικά εργαλεία επιτρέπουν στις οικονομικές μονάδες να επιλέξουν την καταλληλότερη γι' αυτές λύση, με βάση την ανάλυση κόστους - οφέλους και οδηγούν στην εσωτερικευση του κοινωνικού κόστους που προκαλείται από την εκπομπή ρύπων στο περιβάλλον. Ένα άλλο θετικό στοιχείο είναι και το γεγονός ότι η εφαρμογή τους συνεπάγεται χαμηλό συναλλακτικό κόστος, καθώς ήδη προϋπάρχει ο διοικητικός μηχανισμός συλλογής και παρακολούθησης της πορείας των φορολογικών εσόδων. Τέλος, είναι απαραίτητο να τονιστεί ότι τα περιβαλλοντικά αυτά μέτρα δημιουργούν κίνητρα στους φορείς της οικονομίας, για να περιορίσουν τη ρύπανση που προκαλείται από τις δραστηριότητές τους.

ΠΟΛΕΜΗΣ ΜΙΧΑΗΛ
Οικονομολόγος

2. ΟΙ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΟΙ ΦΟΡΟΙ

Το κυριότερο και το πιο διαδεδομένο μέτρο που λειτουργεί μέσα από το μηχανισμό της αγοράς, είναι οι περιβαλλοντικοί φόροι. Οι περιβαλλοντικοί φόροι επιβάλλονται από το κράτος είτε στα προϊόντα, η χρήση των οποίων δημιουργεί περιβαλλοντική μόλυνση, είτε απευθείας στην ποσότητα των περιβαλλοντικών ρύπων (emission taxes).

Ένα από τα κυριότερα χαρακτηριστικά των φόρων έγκειται στο γεγονός ότι επιβάλλονται με τέτοιο τρόπο από το κράτος, έτσι ώστε να αντικαθιστούν ή να μειώνουν τη χρήση άλλων μορφών φορολόγησης (εργασία, κεφάλαιο, εισφορές Κοινωνικής Ασφάλισης), που επηρεάζουν δυσμενώς την οικονομική δραστηριότητα. Στην άποψη ότι η αύξηση των φόρων μπορεί να επιβαρύνει το κόστος παραγωγής και να μειώσει την ανταγωνιστικότητα των επιχειρήσεων, αντιτείνεται το επιχείρημα ότι το κράτος μπορεί να επιβάλει

έναν περιβαλλοντικό φόρο μειώνοντας, παράλληλα, άλλους φόρους χωρίς να μεταβληθεί η συνολική φορολογική επιβάρυνση της οικονομίας. Παράλληλα, επιδρούν στη συμπεριφορά των οικονομικών φορέων, δημιουργώντας κίνητρα για μείωση της ρύπανσης. Η συγκεκριμένη διττή λειτουργία των περιβαλλοντικών φόρων είναι γνωστή στη βιβλιογραφία με τον όρο «διπλό μέρισμα» (double dividend). Ασφαλώς, η επιβολή ενός περιβαλλοντικού φόρου συνεπάγεται και σημαντικά μειονεκτήματα, όπως αντίστροφη προοδευτικότητα και απώλεια στην οικονομική ευημερία (dead weight loss).

3. Η ΦΟΡΟΛΟΓΙΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

Η φορολογία ενέργειας στην Ελλάδα, διακρίνεται σε τρεις μεγάλες κατηγορίες, οι οποίες αφορούν στους φόρους που επιβάλλονται από το κράτος στα στερεά καύσιμα (άνθρακας, λιγνίτης κλπ.), στα υγρά (βενζίνη, πετρελαιοειδή) και αέρια

καύσιμα (φυσικό αέριο). Στην Ελλάδα, η εμπειρία ενός περιβαλλοντικού φόρου είναι σχετικά περιορισμένη και αφορά στο σύνολό της τον κλάδο της ενέργειας. Η μοναδική έως σήμερα μορφή περιβαλλοντικής φορολόγησης αφορά κυρίως στα υγρά καύσιμα, τα οποία ευθύνονται και για το μεγαλύτερο ποσοστό εκπομπής περιβαλλοντικών ρύπων. Δύο μορφές φόρων επιβαρύνουν την κατανάλωση ενέργειας και αφορούν στον ειδικό φόρο κατανάλωσης, στον οποίο ενσωματώνεται μια μεγάλη κατηγορία ρυθμιστικών μέτρων (τέλη, εισφορές κλπ.) και το φόρο προστιθέμενης αξίας (ΦΠΑ).

Η φορολογία των υγρών καυσίμων χαρακτηρίζεται ιστορικά από δύο φάσεις. Η πρώτη φάση καλύπτει την περίοδο 1955-1980, οπότε, με το Νόμο 3287/1955, θεσπίζεται η επιβολή του ειδικού φόρου κατανάλωσης*, ο οποίος επιβάλλεται στη βενζίνη και τα πετρελαιοειδή (μαζούτ και ντίζελ).

Η δεύτερη φάση καλύπτει την

περίοδο 1980 έως σήμερα και έχει ως κύριο χαρακτηριστικό της τη θέσπιση - με το Νόμο 1038/1980 - του ενιαίου ειδικού φόρου κατανάλωσης πετρελαιοειδών. Σύμφωνα με τη συγκεκριμένη νομοθετική ρύθμιση, οι δασμοί, οι φόροι, τα τέλη χαρτοσήμου καθώς και οι διάφορες εισφορές που ίσχυαν μέχρι το 1980, ενοποιήθηκαν σε έναν ενιαίο ειδικό φόρο κατανάλωσης. Θα πρέπει να σημειωθεί ότι από το 1987 και έπειτα στην κατανάλωση υγρών καυσίμων προστίθεται και ο φόρος προστιθέμενης αξίας (ΦΠΑ), ο οποίος ακολουθήθηκε από παράλληλη μείωση του ειδικού φόρου κατανάλωσης.

Μια σημαντική παράμετρος που χαρακτηρίζει τη φορολογία των υγρών καυσίμων συνδέεται με την οικονομική πολιτική που ακολουθήθηκε τα τελευταία έτη. Ειδικότερα μέχρι και το 1985 η πολιτική που χαρακτήριζε το φορολογικό σύστημα είχε ως στόχο τη σταθερότητα των λιανικών τιμών των υγρών καυσίμων μέσω του μηχανισμού μεταβολής του ενιαίου φόρου κατανάλωσης (Μανειώτης και Καραβίτης, 1991). Ειδικότερα σε περιόδους πτώσης των διεθνών τιμών των υγρών καυσίμων (1986), το κράτος αύξησε το φόρο κατανάλωσης και αντίστροφα. Η συγκεκριμένη πολιτική δεν ακολουθήθηκε και τα επόμενα έτη. Ο κυριότερος λόγος ήταν αφ' ενός μεν ο ανεπιτυχής περιορισμός της κατανάλωσης καυσίμων και αφ' ετέρου η δημιουργία πρόσθετων προβλημάτων στο ύψος και τη διαμόρφωση των φορολογικών εσόδων.

Συνοψίζοντας μπορεί να τονιστεί ότι η φορολογία ενέργειας μέχρι και το 1985 ήταν με τέτοιο τρόπο δομη-

μένη, έτσι ώστε να αποφέρει μια σχετική σταθερότητα στις λιανικές τιμές των καυσίμων χωρίς να επιτρέπει μεγάλες διακυμάνσεις. Η συγκεκριμένη πολιτική δεν ακολουθήθηκε τα τελευταία έτη, όπου γίνεται προσπάθεια συντονισμού και εναρμόνισης των εθνικών φορολογικών ρυθμίσεων με γνώμονα το ευρωπαϊκό πλαίσιο που διέπει τα θέματα περιβάλλοντος.

Η θέσπιση ενός (ευρωπαϊκού) περιβαλλοντικού φόρου επί του διοξειδίου του άνθρακα, ο οποίος χρησιμοποιείται σε χώρες του ΟΟΣΑ (Δανία, Νορβηγία κλπ.) έχει απασχολήσει σημαντικά την Ευρωπαϊκή Ένωση. Η τελευταία στο πλαίσιο χάραξης μιας κοινής περιβαλλοντικής πολιτικής σε συνδυασμό με τις εξελίξεις στο διεθνές προσκήνιο (Πρωτόκολλο του Κιότο) προσανατολίζεται προς την υιοθέτηση ενός τέτοιου φόρου, ο οποίος θα συνδράμει στον περιορισμό των εξωτερικών επιδράσεων που τροφοδοτεί η περιβαλλοντική ρύπανση.

4. ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Η ανοδική πορεία που αναμένεται να ακολουθήσουν οι εκπομπές CO₂ μέχρι το 2010, έρχεται σε αντίθεση με τις δεσμεύσεις της Ελλάδας για περιορισμό των ρύπων κατά 25%, σε σχέση με το 1990, όπως καθορίζει το Πρωτόκολλο του Κιότο. Το γεγονός αυτό αποδεικνύει ότι η εναρμόνιση της ενεργειακής φορολόγησης στο μέσο ευρωπαϊκό επίπεδο δεν αποτελεί το μοναδικό εργαλείο του κράτους στην προσπάθεια για περιορισμό της ρύπανσης. Εναλλακτικά, η χρήση των ενεργειακών φόρων μπορεί να συνδυαστεί με άλλα περιβαλλοντικά εργαλεία

(εμπορεύσιμες άδειες, επιδοτήσεις) και ενέργειες όπως είναι η εντατική χρήση του φυσικού αερίου, η χρησιμοποίηση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας (ηλιακή, αιολική κλπ.), έτσι ώστε να επιτευχθεί το καλύτερο δυνατό αποτέλεσμα στην προσπάθεια για καταπολέμηση της ρύπανσης. Η επιβολή ενός φόρου διοξειδίου του άνθρακα (carbon tax), σε ενεργειακά προϊόντα (πετρέλαιο, ηλεκτρική ενέργεια), θα μπορούσε και αυτή με τη σειρά της να επιφέρει σημαντικά αποτελέσματα. Η εμπειρία, άλλωστε, από χώρες όπως η Σουηδία, η Νορβηγία, η Δανία αφήνει περιθώρια για κάτι τέτοιο.

Η μελέτη των παραπάνω θεμάτων αποτελεί παράγοντα ζωτικής σημασίας για την αξιολόγηση των επιπτώσεων στη ζήτηση ενέργειας και στο περιβάλλον. Ζητήματα όπως η δημιουργία συνθηκών αειφόρου ανάπτυξης, είναι συνυφασμένα με την ποιότητα ζωής και τη βελτίωση του περιβαλλοντικού ιστού.

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Hahn, W.R. (1999). The impact of economics on environmental policy, AEI-Brookings joint center for regulatory studies. Working Paper 99-4.
- Rapanos, V. (1995). The effects of environmental taxes on income distribution. *European Journal of Political Economy*, vol 11, pp 487-501.
- Μανειώτης, Β. και Καραβίτης Ν. (1991). Η εναρμόνιση της φορολογίας καυσίμων και οιοπνευματωδών ποτών, IOBE
- Πατσουράτης, Β. και Σουφλής, Ι. (1995). Οι επιπτώσεις στην ελληνική οικονομία - βιομηχανία από την επιβολή ενός περιβαλλοντικού ενεργειακού φόρου. IOBE, Επίκαιρα Θέματα 9.

* Πρέπει να σημειωθεί ότι μέχρι το 1955 το μοναδικό είδος φορολογίας που επιβάρυνε τα υγρά καύσιμα ήταν οι υψηλοί δασμοί, αφού το σύνολο της κατανάλωσής τους προερχόταν από τις αγορές του εξωτερικού

(Συνέχεια από
το προηγούμενο τεύχος)

Μέρος Τέταρτο

Συνεχίζοντας την παρουσίαση, για τον Εσωτερικό Ελεγχό (Internal Audit), υπενθυμίζουμε ότι τις θεματικές ενότητες για τον Εσωτερικό Ελεγχό γράφει ο κ. Παντελής Παπαστάθης, διευθυντής Εσωτερικού Ελέγχου της Δημόσιας Επιχείρησης Αερίου, μέλος του Ελληνικού Ινστιτούτου Εσωτερικών Ελεγκτών, με πλούσια αρθρογραφία στον Εσωτερικό Ελεγχό, με πρόσφατη την έκδοση βιβλίου (2 τόμων) για το Σύγχρονο Εσωτερικό Ελεγχό στις Επιχειρήσεις - Οργανισμούς

ΒΑΣΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ ΕΝΟΣ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ

Γενικά

Η αναφορά που ακολουθεί σε μια σειρά βασικών αρχών του συστήματος εσωτερικού ελέγχου έχει ως σκοπό να μιλήσει τους εσωτερικούς ελεγκτές στη φιλοσοφία και στη δομή των λειτουργιών του ίδιου του συστήματος, ώστε να αποκτήσουν τις κατάλληλες εκείνες γνώσεις και ικανότητες, για την καλύτερη αξιολόγηση των λειτουργιών και των διαδικασιών αυτού.

Ως βασικές αρχές ενός Συστήματος Εσωτερικού Ελέγχου (ΣΕΕ), ενδεικτικά, θα μπορούσαμε να αναφέρουμε:

α. Κατάλληλη στελέχωση

Η σωστή στελέχωση από εξειδικευμένο στελεχικό δυναμικό και ο ανάλογος αριθμός αυτού πρέπει να προσεχτεί ιδιαίτερα σε μια σύγχρονη επιχείρηση και ειδικά σε μια περίοδο με τάσεις διεθνοποιούμενης αγοράς, η οποία δεν επιδέχεται πειραματισμούς για κακή επιλογή στελεχικού δυναμικού. Επίσης, ανάλογη προσοχή πρέπει να δοθεί στη σωστή αξιολόγηση και αξιοποίηση του εργατικού δυναμικού από τα στελέχη μέχρι και τον απλό και ανειδίκευτο εργαζόμενο. Η σωστή, λοιπόν, αξιολόγηση και αξιοποίηση του εργατικού δυναμικού είναι ένας από τους κύριους συντελεστές επιτυχίας κάθε κρατικού ή ιδιωτικού φορέα.

β. Αποκέντρωση της διοίκησης

Λαμβάνοντας υπόψη το βαθμό της οργάνωσης και της σχετικής στελέχωσης, η διοίκηση, καθώς και κάθε τμήμα της επιχείρησης θα πρέπει ανάλογα να μεριμνούν, ώστε:

- Να λαμβάνονται μέτρα για την εκχώρηση όσο το δυνατόν περισσότερων αρμοδιοτήτων σε όλα τα ιεραρχικά επίπεδα.
- Το κάθε τμήμα στην περιοχή του να ασκεί όσο το δυνατόν περισσότερες εξουσίες και να έχει και περισσότερες ευθύνες. Να είναι απολύτως υπεύθυνο για τα αποτελέσματα των δραστηριοτήτων τόσο σε επίπεδο τμήματος όσο και σε επίπεδο ατόμων.
- Να γίνεται αξιολόγηση των ενεργειών και μέτρηση του αποτελέσματος τόσο των διοικητικών οργάνων όσο και των αρμοδίων τμημάτων και αναλόγως να λαμβάνονται μέτρα.

γ. Διαχωρισμός καθηκόντων και ευθυνών

Να υπάρχει σαφής διαχωρισμός καθηκόντων και ευθυνών, σε όλα τα επίπεδα της πυραμίδας. Ειδικά σε θέματα που άπτονται της ζωτικότητας της επιχείρησης, όπως τα περιουσιακά στοιχεία, τα διαθέσιμα, το χαρτοφυλάκιο, τα ζωτικής σημασίας τμήματα παραγωγής, τα καθήκοντα και οι ευθύνες πρέπει να είναι αυστηρά προσδιορισμένα. Επίσης, κανένα τμήμα, παραγωγική μονάδα και άτομο δεν πρέπει να έχει την αποκλειστική γνώση και εξουσία για οποιαδήποτε σημαντική λειτουργία ή συναλλαγή. Οι σημαντικές αυτές εργασίες δεν επιτρέπεται να ολοκληρώνονται από έναν και μόνο υπάλληλο, αλλά η εργασία κάθε υπαλλήλου πρέπει να συμπληρώνεται, οπωσδήποτε,

ΠΑΝΤΕΛΗΣ ΠΑΠΑΣΤΑΘΗΣ
Οικονομολόγος, δ/ντής Εσωτερικού
Ελέγχου

από την εργασία τουλάχιστον ενός άλλου και να ελέγχεται από κάποιον τρίτο.

δ. Παροχή εξουσιοδοτήσεων

Για συναλλαγές και εκπροσώπηση της εταιρείας έναντι τρίτων απαιτείται εξουσιοδότηση από το Διοικητικό Συμβούλιο. Οι δοσοληψίες αυτές προϋποθέτουν κατ' ανάγκη ειδικές εξουσιοδοτήσεις, εν αντιθέσει με αυτές που ρυθμίζονται μέσω των καθιερωμένων λειτουργικών κανόνων και διαδικασιών, στα πλαίσια των οποίων η επιχείρηση κατ' ανάγκη πρέπει να κινείται.

ε. Διασφάλιση των συναλλαγών

Κάθε συναλλαγή, γεγονός της επιχειρηματικής δραστηριότητας θα πρέπει να γίνεται σύμφωνα με τις υπάρχουσες πολιτικές και διαδικασίες και τις κατευθύνσεις της διοίκησης, έτσι ώστε :

- Να καθορίζονται σαφώς οι ευθύνες για εγκρίσεις.
- Να καθορίζονται σαφώς οι διαδικασίες για τον προληπτικό έλεγχο πριν από κάθε συναλλαγή.
- Να υποβοηθείται η σωστή καταχώριση και λογιστική απεικόνιση κάθε λογιστικού γεγονότος.
- Να απεικονίζονται όλες οι συναλλαγές σε καλά σχεδιασμένα και οργανωμένα έντυπα, ώστε να δίνουν ανά πάσα στιγμή τη σωστή πληροφόρηση.
- Να ελαχιστοποιείται σε κάθε συναλλακτική δραστηριότητα η πιθανότητα λάθους.
- Να διευκολύνεται η διαδικασία ανάλυσης κάθε οικονομικού γεγονότος και η παροχή πληροφόρησης αυτού στη διοίκηση για λήψη αποφάσεων.

Για να διασφαλίζονται τα συμφέροντα του οργανισμού η κάθε συναλλαγή πρέπει να ακολουθεί τέσσερα στάδια, δηλαδή:

- **Της εξουσιοδότησης.** Να εκχωρούνται εξουσιοδοτήσεις σε συγκεκριμένα άτομα που θα χειρίζονται τις συναλλαγές σε όλες τις φάσεις και μέχρι ποιο ποσό.
- **Της έγκρισης.** Κάθε συναλλαγή πρέπει να εγκρίνεται, πριν την εκτέλεσή της. Κάθε έγκριση συναλλαγής εκ των υστέρων εγκυμονεί κινδύνους για την επιχείρηση και τους εργαζομένους.
- **Της εκτέλεσης.** Για κάθε εκτέλεση πρέπει να προηγείται η διαδικασία της έγκρισης.
- **Της καταγραφής.** Η άμεση καταγραφή της συναλλαγής, μετά την εκτέλεση, είναι μια δικλείδα ασφαλείας προς αποφυγή επανάληψης της ίδιας συναλλαγής και παροχή άμεσης εικόνας των συναλλαγών.

στ. Επιτήρηση και επιθεώρηση της εργασίας

Η συστηματική επιτήρηση και επιθεώρηση της εργασίας των στελεχών και εργαζομένων κατά το στάδιο εκτέλεσης αυτής δίνει τη δυνατότητα για άμεση διορθωτική παρέμβαση, όπου απαιτείται, για τήρηση και κατανόηση των διαδικασιών για την εξασφάλιση και διασφάλιση της ποιότητας των υπηρεσιών και προϊόντων.

ζ. Εγκαιρή και τακτική ενημέρωση

Πληροφοριακό υλικό, στοιχεία εκθέσεων, πορίσματα μελετών, συμπεράσματα συσκέψεων και συνεδρίων, που προέρχονται από το εξωτερικό και το ενδοεπιχειρησιακό περιβάλλον και που αποτελούν μέρος βελτίωσης και αξιολόγησης της απόδοσης των δραστηριοτήτων, πρέπει να ετοιμάζονται οργανωμένα και κατάλληλα και να διανέμονται έγκαιρα, τακτικά και προγραμματισμένα σ' όλα τα επίπεδα διοίκησης, για ενημέρωση και λήψη διορθωτικών μέτρων.

η. Έκταση ελέγχων ανάλογα με τον κίνδυνο

Ο σχεδιασμός του ελέγχου από τα ίδια τμήματα, καθώς και η έκταση αυτού πρέπει να ανταποκρίνονται στο μέγεθος, στη φύση των δραστηριοτήτων του φορέα, στην οργάνωση αυτού και ανάλογα με τον κίνδυνο που είναι εκτεθειμένο το κάθε τμήμα. Κατά συνέπεια το κόστος του ελέγχου δεν πρέπει να είναι υπέρμετρο. Ειδικά για το τμήμα Εσωτερικού Ελέγχου, κατά το σχεδιασμό των ελέγχων θα πρέπει να εκτιμάται, αν είναι εφικτό, το κόστος και η ωφέλεια που προκύπτει από κάθε έλεγχο.

θ. Θέσπιση τμήματος Εσωτερικού Ελέγχου

Η άμεση, σωστή και αντικειμενική πληροφόρηση της διοίκησης από μια διαφορετική οπτική γωνία, σε έναν οργανωμένο φορέα, προϋποθέτει τη θέσπιση ενός ανεξάρτητου τμήματος Εσωτερικού Ελέγχου (Internal Audit). Η ανεξαρτησία του, ως κύριο χαρακτηριστικό, καθώς και η εποπτεία του από τη διοίκηση, του δίδει τη δυνατότητα να αξιολογεί και να εκτιμά τις διαδικασίες σε όλο το εύρος, καθώς επίσης και το βαθμό υλοποίησης των αποφάσεων, ανεπηρέαστα και αντικειμενικά.

Η πλήρης υποστήριξη του εσωτερικού ελέγχου από τη διοίκηση του παρέχει τη δυνατότητα για αντικειμενικότερη και ανεξάρτητη αξιολόγηση των λειτουργιών, στοιχείο απαραίτητο, προκειμένου να παρέχει τη δυνατότητα στη διοίκηση να έχει την πληροφόρηση εκείνη, που θα τη βοηθήσει να διαχειριστεί αποτελεσματικότερα τον επιχειρηματικό κίνδυνο, για τον οποίο είναι και υπεύθυνη.

Η θέσπιση ενός ολοκληρωμένου και αποτελεσματικού συστήματος εσωτερικού ελέγχου είναι η καλύτερη άμυνα σε έναν οργανισμό

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

Ο ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΣ ΕΛΕΓΚΤΗΣ (INTERNAL AUDITOR) - «ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ»

Οι ραγδαίες τεχνολογικές εξελίξεις, η ανάπτυξη των επιχειρήσεων, οι παγκόσμιες ανακατατάξεις που παρατηρούνται σε όλους τους κλάδους των επιχειρήσεων, όλο και δυσκολεύουν το έργο των διοικήσεων. Οι διοικούντες, στην όλη αυτή αναδιοργάνωση της παγκόσμιας έκρηξης, εκ των πραγμάτων, από μόνοι τους αδυνατούν να έχουν την κατάλληλη πληροφόρηση και υποστήριξη που απαιτείται για άμεση λήψη επιχειρηματικών αποφάσεων. Το κενό - αδυναμία - αυτό, προσπαθούν οι διοικήσεις να καλύψουν με την εκχώρηση αρμοδιοτήτων σε διάφορα επίπεδα διοίκησης. Πρωτεύοντα ρόλο στην ανάληψη αρμοδιοτήτων για την παροχή διοικητικής πληροφόρησης και υποστήριξης και μάλιστα σε θέματα όπου απαιτείται υψηλού επιπέδου γνώση και κρίση, σε θέματα διοικητικού ελέγχου (Management Audit) καλείται να διαδραματίσει ο εσωτερικός ελεγκτής (Internal Auditor).

Ο εσωτερικός ελεγκτής¹ είναι ο σύμβουλος που σχεδιάζει και εκτελεί ελέγχους, οι οποίοι αφορούν στην εφαρμογή των αποφάσεων της διοίκησης που έχουν άμεση σχέση με την στρατηγική, την πολιτική και το μέλλον του φορέα.

Είναι το πρόσωπο που διακρίνεται για το ήθος, το χαρακτήρα, την εξειδικευμένη επιστημονική κατάρτιση, την κριτική σκέψη, τη διοικητική ικανότητα, το θάρρος της γνώμης, το διερευνητικό πνεύμα και την ειλικρίνεια.

Είναι το στέλεχος που εκφράζει την ανώτατη διοίκηση, που ζει τον παλμό του φορέα, που αφουγκράζεται τα προβλήματα και γνωρίζει τις αδυναμίες του, που διερευνά και αξιολογεί την επάρκεια και την αποτελεσματικότητα των συστημάτων εσωτερικής λειτουργίας. Είναι το στέλεχος που εμπιστεύεται η διοίκηση, είναι ο σύμβουλος που με την πολύπλευρη γνώση, την εμπειρία και την αντικειμενική κρίση, που ιδιαίτερος τον διακρίνουν, αξιολογεί και αποτιμά κατά τον πλέον επαγγελματικό τρόπο το μέγεθος των κινδύνων για λογαριασμό της διοίκησης που είναι το πρώτιστο μέλημά της, ως ανταγωνιστικό πλεονέκτημα. Ο εσωτερικός ελεγκτής είναι στέλεχος υψηλών προδιαγραφών, που θέτει πλούσιο οπλοστάσιο γνώσεων και ιδεών, χαρακτηρίζεται από διοικητικές ικανότητες, καθολική γνώση του εσωτερικού και εξωτερικού περιβάλλοντος όπου δρα ο φορέας. Διαθέτει ειδική, θα μπορούσε να πει κανείς, μέθοδο προσέγγισης και εκτίμησης των προβλημάτων, ως επίσης και αυξημένη αντικειμενική κρίση, στοιχείο απαραίτητο για ένα σύγχρονο τρόπο διοίκησης.

Τα χαρακτηριστικά αυτά γνωρίσματα είναι οι λόγοι που όλες οι διοικήσεις σήμερα θεωρούν τον εσωτερικό ελεγκτή «ΣΥΜΒΟΥΛΟ» τους, προκειμένου να εξασφαλίσουν και διασφαλίσουν όσο είναι δυνατόν άριστη αποτελεσματική διοίκηση, σωστή οργανωτική δομή, σωστή διαχείριση, διαφύλαξη των περιουσιακών στοιχείων, σωστή αξιολόγηση και αξιοποίηση του ανθρώπινου δυναμικού, με στόχο τη μεγιστοποίηση των οικονομικών μεγεθών - αποτελεσμά-

των, για τα οποία η διοίκηση είναι υπόλογη έναντι των μετόχων - επιχειρηματία.

Η αποδοχή του εσωτερικού ελεγκτή ως «συμβούλου» δεν περιορίζει το έργο του σε στενά ελεγκτικά όρια. Του παρέχει τη δυνατότητα να προσφέρει υψηλού επιπέδου ελεγκτικές υπηρεσίες, αξιοποιώντας, η διοίκηση, εποικοδομητικά τις γνώσεις και τις εμπειρίες του. Με το πνεύμα αυτό επιβάλλεται η συμμετοχή του διευθυντή του τμήματος στα συμβούλια των ανωτάτων στελεχών. Η συμμετοχή του βοηθά στην ανταλλαγή απόψεων, στην ενημέρωσή του για τη στρατηγική και την πολιτική του φορέα, ώστε το καθέτι που ελέγχεται να συμπλέει με το πνεύμα της διοίκησης και τους γενικότερους στόχους της εταιρείας, σε αντίθετη περίπτωση λειτουργούν και οι δύο σε διαφορετικές κατευθύνσεις.

Οι διοικούντες, πρέπει να έχουν κατά νου, πως η φύση του αντικειμένου του Εσωτερικού Ελέγχου, λόγω της ευρύτητας των θεμάτων και των εμπειριών που συνεχώς αποκομίζονται, μέσω της συνεχούς διερεύνησης, δίδεται η δυνατότητα να αναπτύσσονται και να

Ο εσωτερικός ελεγκτής μπορεί να υποδυθεί το ρόλο του συμβούλου, αφού πρώτα πεισθεί γι' αυτό η ίδια η διοίκηση

δημιουργούνται ικανά στελέχη υψηλών προδιαγραφών, από τα οποία τα πιο χαρισματικά θα είναι στη διάθεση της διοίκησης, για να καλύψει υψηλές διοικητικές θέσεις και αυξημέ-

νες ευθύνες. Οι ικανότητες που διαθέτουν οι σημερινοί ελεγκτές, σε ένα καλά οργανωμένο τμήμα, είναι ισάξιες ή και ανώτερες με αυτές που διαθέτουν οι εξωτερικοί σύμβουλοι. Είναι προφανές, πως η αναγνώριση του έργου του εσωτερικού ελεγκτή και η αποδοχή αυτού ως «συμβούλου» από τη διοίκηση, της παρέχει τα εχέγγυα για λήψη υψηλού επιπέδου επιχειρηματικών αποφάσεων με σημαντικά οφέλη.

Οι εσωτερικοί ελεγκτές είναι ενσωματωμένοι σε όλες τις δραστηριότητες του φορέα, είναι οι σύμβουλοι της διοίκησης σε όλα τα θέματα, περιορίζοντας με αυτόν τον τρόπο το κόστος των εξωτερικών συμβούλων, καθώς οι εσωτερικοί ελεγκτές κοστίζουν λιγότερο στην επιχείρηση.

Οι εσωτερικοί ελεγκτές που αποτυγχάνουν να υποδυθούν το ρόλο του συμβούλου κινδυνεύουν να χαρακτηριστούν ως απρόσεκτοι, γιατί γίνεται όλο και πιο σαφές ότι το πρώτο πρόσωπο που βάλλεται από τους εξωτερικούς συμβούλους, οι λόγοι είναι γνωστοί, είναι ο εσωτερικός ελεγκτής, δίχως αυτό να αποτελεί μομφή προς τους εξωτερικούς συμβούλους και ότι δεν αναγνωρίζεται το έργο τους.

Η πιο πάνω αναφορά στον εσωτερικό ελεγκτή ως «σύμβουλο», είναι ο λόγος που και στην Ελλάδα, τα τελευταία χρόνια, αρκετοί οργανισμοί και επιχειρήσεις έχουν αρχίσει να εκτιμούν και να εμπιστεύονται το έργο του, να οργανώνουν τμήμα Εσωτερικού Ελέγχου από ικανά στελέχη, παραχωρώντας, παράλληλα, υψηλού επιπέδου ελεγκτικές αρμοδιότητες, ικανές να συμβάλουν στην εφαρμογή των πολιτικών και των αποφάσεων των διοικούντων.

1. Υπόψη ότι ο εσωτερικός ελεγκτής δεν κρίνει την ορθότητα των αποφάσεων της διοίκησης, αλλά το κατά πόσον υλοποιούνται σωστά οι αποφάσεις αυτές, σύμφωνα με τις υπάρχουσες διαδικασίες. Αν σε κάποια απόφαση εκτιμηθεί από τον ελεγκτή ότι κάτι δεν ελήφθη σωστά κατά την έκδοσή της, τότε ο ελεγκτής, συμβουλευτικά, συζητά το θέμα με τη διοίκηση, αποφεύγοντας, κατηγορηματικά, να κρίνει την απόφασή της με σύνταξη έκθεσης.

από την εργασία τουλάχιστον ενός άλλου και να ελέγχεται από κάποιον τρίτο.

δ. Παροχή εξουσιοδοτήσεων

Για συναλλαγές και εκπροσώπηση της εταιρείας έναντι τρίτων απαιτείται εξουσιοδότηση από το Διοικητικό Συμβούλιο. Οι δοσοληψίες αυτές προϋποθέτουν κατ' ανάγκη ειδικές εξουσιοδοτήσεις, εν αντιθέσει με αυτές που ρυθμίζονται μέσω των καθιερωμένων λειτουργικών κανόνων και διαδικασιών, στα πλαίσια των οποίων η επιχείρηση κατ' ανάγκη πρέπει να κινείται.

ε. Διασφάλιση των συναλλαγών

Κάθε συναλλαγή, γεγονός της επιχειρηματικής δραστηριότητας θα πρέπει να γίνεται σύμφωνα με τις υπάρχουσες πολιτικές και διαδικασίες και τις κατευθύνσεις της διοίκησης, έτσι ώστε :

- Να καθορίζονται σαφώς οι ευθύνες για εγκρίσεις.
- Να καθορίζονται σαφώς οι διαδικασίες για τον προληπτικό έλεγχο πριν από κάθε συναλλαγή.
- Να υποβοηθείται η σωστή καταχώριση και λογιστική απεικόνιση κάθε λογιστικού γεγονότος.
- Να απεικονίζονται όλες οι συναλλαγές σε καλά σχεδιασμένα και οργανωμένα έντυπα, ώστε να δίνουν ανά πάσα στιγμή τη σωστή πληροφόρηση.
- Να ελαχιστοποιείται σε κάθε συναλλακτική δραστηριότητα η πιθανότητα λάθους.
- Να διευκολύνεται η διαδικασία ανάλυσης κάθε οικονομικού γεγονότος και η παροχή πληροφόρησης αυτού στη διοίκηση για λήψη αποφάσεων.

Για να διασφαλίζονται τα συμφέροντα του οργανισμού η κάθε συναλλαγή πρέπει να ακολουθεί τέσσερα στάδια, δηλαδή:

- **Της εξουσιοδότησης.** Να εκχωρούνται εξουσιοδοτήσεις σε συγκεκριμένα άτομα που θα χειρίζονται τις συναλλαγές σε όλες τις φάσεις και μέχρι ποιο ποσό.
- **Της έγκρισης.** Κάθε συναλλαγή πρέπει να εγκρίνεται, πριν την εκτέλεσή της. Κάθε έγκριση συναλλαγής εκ των υστέρων εγκυμονεί κινδύνους για την επιχείρηση και τους εργαζομένους.
- **Της εκτέλεσης.** Για κάθε εκτέλεση πρέπει να προηγείται η διαδικασία της έγκρισης.
- **Της καταγραφής.** Η άμεση καταγραφή της συναλλαγής, μετά την εκτέλεση, είναι μια δικλείδα ασφαλείας προς αποφυγή επανάληψης της ίδιας συναλλαγής και παροχή άμεσης εικόνας των συναλλαγών.

στ. Επιτήρηση και επιθεώρηση της εργασίας

Η συστηματική επιτήρηση και επιθεώρηση της εργασίας των στελεχών και εργαζομένων κατά το στάδιο εκτέλεσης αυτής δίνει τη δυνατότητα για άμεση διορθωτική παρέμβαση, όπου απαιτείται, για τήρηση και κατανόηση των διαδικασιών για την εξασφάλιση και διασφάλιση της ποιότητας των υπηρεσιών και προϊόντων.

ζ. Έγκαιρη και τακτική ενημέρωση

Πληροφοριακό υλικό, στοιχεία εκθέσεων, πορίσματα μελετών, συμπεράσματα συσκέψεων και συνεδρίων, που προέρχονται από το εξωτερικό και το ενδοεπιχειρησιακό περιβάλλον και που αποτελούν μέρος βελτίωσης και αξιολόγησης της απόδοσης των δραστηριοτήτων, πρέπει να ετοιμάζονται οργανωμένα και κατάλληλα και να διανέμονται έγκαιρα, τακτικά και προγραμματισμένα σ' όλα τα επίπεδα διοίκησης, για ενημέρωση και λήψη διορθωτικών μέτρων.

η. Έκταση ελέγχων ανάλογα με τον κίνδυνο

Ο σχεδιασμός του ελέγχου από τα ίδια τμήματα, καθώς και η έκταση αυτού πρέπει να ανταποκρίνονται στο μέγεθος, στη φύση των δραστηριοτήτων του φορέα, στην οργάνωση αυτού και ανάλογα με τον κίνδυνο που είναι εκτεθειμένο το κάθε τμήμα. Κατά συνέπεια το κόστος του ελέγχου δεν πρέπει να είναι υπέρμετρο. Ειδικά για το τμήμα Εσωτερικού Ελέγχου, κατά το σχεδιασμό των ελέγχων θα πρέπει να εκτιμάται, αν είναι εφικτό, το κόστος και η ωφέλεια που προκύπτει από κάθε έλεγχο.

θ. Θέσπιση τμήματος Εσωτερικού Ελέγχου

Η άμεση, σωστή και αντικειμενική πληροφόρηση της διοίκησης από μια διαφορετική οπτική γωνία, σε έναν οργανωμένο φορέα, προϋποθέτει τη θέσπιση ενός ανεξάρτητου τμήματος Εσωτερικού Ελέγχου (Internal Audit). Η ανεξαρτησία του, ως κύριο χαρακτηριστικό, καθώς και η εποπτεία του από τη διοίκηση, του δίνει τη δυνατότητα να αξιολογεί και να εκτιμά τις διαδικασίες σε όλο το εύρος, καθώς επίσης και το βαθμό υλοποίησης των αποφάσεων, ανεπηρέαστα και αντικειμενικά.

Η πλήρης υποστήριξη του εσωτερικού ελέγχου από τη διοίκηση του παρέχει τη δυνατότητα για αντικειμενικότερη και ανεξάρτητη αξιολόγηση των λειτουργιών, στοιχείο απαραίτητο, προκειμένου να παρέχει τη δυνατότητα στη διοίκηση να έχει την πληροφόρηση εκείνη, που θα τη βοηθήσει να διαχειριστεί αποτελεσματικότερα τον επιχειρηματικό κίνδυνο, για τον οποίο είναι και υπεύθυνη.

Η θέσπιση ενός ολοκληρωμένου και αποτελεσματικού συστήματος εσωτερικού ελέγχου είναι η καλύτερη άμυνα σε έναν οργανισμό

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

Ο ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΣ ΕΛΕΓΚΤΗΣ (INTERNAL AUDITOR) - «ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ»

Οι ραγδαίες τεχνολογικές εξελίξεις, η ανάπτυξη των επιχειρήσεων, οι παγκόσμιες ανακατατάξεις που παρατηρούνται σε όλους τους κλάδους των επιχειρήσεων, όλο και δυσκολεύουν το έργο των διοικήσεων. Οι διοικούντες, στην όλη αυτή αναδιοργάνωση της παγκόσμιας έκρηξης, εκ των πραγμάτων, από μόνοι τους αδυνατούν να έχουν την κατάλληλη πληροφόρηση και υποστήριξη που απαιτείται για άμεση λήψη επιχειρηματικών αποφάσεων. Το κενό - αδυναμία - αυτό, προσπαθούν οι διοικήσεις να καλύψουν με την εκχώρηση αρμοδιοτήτων σε διάφορα επίπεδα διοίκησης. Πρωτεύοντα ρόλο στην ανάληψη αρμοδιοτήτων για την παροχή διοικητικής πληροφόρησης και υποστήριξης και μάλιστα σε θέματα όπου απαιτείται υψηλού επιπέδου γνώση και κρίση, σε θέματα διοικητικού ελέγχου (Management Audit) καλείται να διαδραματίσει ο εσωτερικός ελεγκτής (Internal Auditor).

Ο εσωτερικός ελεγκτής¹ είναι ο σύμβουλος που σχεδιάζει και εκτελεί ελέγχους, οι οποίοι αφορούν στην εφαρμογή των αποφάσεων της διοίκησης που έχουν άμεση σχέση με την στρατηγική, την πολιτική και το μέλλον του φορέα.

Είναι το πρόσωπο που διακρίνεται για το ήθος, το χαρακτήρα, την εξειδικευμένη επιστημονική κατάρτιση, την κριτική σκέψη, τη διοικητική ικανότητα, το θάρρος της γνώμης, το διερευνητικό πνεύμα και την ειλικρίνεια.

Είναι το στέλεχος που εκφράζει την ανώτατη διοίκηση, που ζει τον παλμό του φορέα, που αφουγκράζεται τα προβλήματα και γνωρίζει τις αδυναμίες του, που διερευνά και αξιολογεί την επάρκεια και την αποτελεσματικότητα των συστημάτων εσωτερικής λειτουργίας. Είναι το στέλεχος που εμπιστεύεται η διοίκηση, είναι ο σύμβουλος που με την πολύπλευρη γνώση, την εμπειρία και την αντικειμενική κρίση, που ιδιαίτερος τον διακρίνουν, αξιολογεί και αποτιμά κατά τον πλέον επαγγελματικό τρόπο το μέγεθος των κινδύνων για λογαριασμό της διοίκησης που είναι το πρώτιστο μέλημά της, ως ανταγωνιστικό πλεονέκτημα. Ο εσωτερικός ελεγκτής είναι στέλεχος υψηλών προδιαγραφών, που θέτει πλούσιο οπλοστάσιο γνώσεων και ιδεών, χαρακτηρίζεται από διοικητικές ικανότητες, καθολική γνώση του εσωτερικού και εξωτερικού περιβάλλοντος όπου δρα ο φορέας. Διαθέτει ειδική, θα μπορούσε να πει κανείς, μέθοδο προσέγγισης και εκτίμησης των προβλημάτων, ως επίσης και αυξημένη αντικειμενική κρίση, στοιχείο απαραίτητο για ένα σύγχρονο τρόπο διοίκησης.

Τα χαρακτηριστικά αυτά γνωρίσματα είναι οι λόγοι που όλες οι διοικήσεις σήμερα θεωρούν τον εσωτερικό ελεγκτή «ΣΥΜΒΟΥΛΟ» τους, προκειμένου να εξασφαλίσουν και διασφαλίσουν όσο είναι δυνατόν άριστη αποτελεσματική διοίκηση, σωστή οργανωτική δομή, σωστή διαχείριση, διαφύλαξη των περιουσιακών στοιχείων, σωστή αξιολόγηση και αξιοποίηση του ανθρώπινου δυναμικού, με στόχο τη μεγιστοποίηση των οικονομικών μεγεθών - αποτελεσμά-

των, για τα οποία η διοίκηση είναι υπόλογη έναντι των μετόχων - επιχειρηματία.

Η αποδοχή του εσωτερικού ελεγκτή ως «συμβούλου» δεν περιορίζει το έργο του σε στενά ελεγκτικά όρια. Του παρέχει τη δυνατότητα να προσφέρει υψηλού επιπέδου ελεγκτικές υπηρεσίες, αξιοποιώντας, η διοίκηση, εποικοδομητικά τις γνώσεις και τις εμπειρίες του. Με το πνεύμα αυτό επιβάλλεται η συμμετοχή του διευθυντή του τμήματος στα συμβούλια των ανωτάτων στελεχών. Η συμμετοχή του βοηθά στην ανταλλαγή απόψεων, στην ενημέρωσή του για τη στρατηγική και την πολιτική του φορέα, ώστε το καθέτι που ελέγχεται να συμπλέει με το πνεύμα της διοίκησης και τους γενικότερους στόχους της εταιρείας, σε αντίθετη περίπτωση λειτουργούν και οι δύο σε διαφορετικές κατευθύνσεις.

Οι διοικούντες, πρέπει να έχουν κατά νου, πως η φύση του αντικειμένου του Εσωτερικού Ελέγχου, λόγω της ευρύτητας των θεμάτων και των εμπειριών που συνεχώς αποκομίζονται, μέσω της συνεχούς διερεύνησης, δίδεται η δυνατότητα να αναπτύσσονται και να

δημιουργούνται ικανά στελέχη υψηλών προδιαγραφών, από τα οποία τα πιο χαρισματικά θα είναι στη διάθεση της διοίκησης, για να καλύψει υψηλές διοικητικές θέσεις και αυξημέ-

νες ευθύνες. Οι ικανότητες που διαθέτουν οι σημερινοί ελεγκτές, σε ένα καλά οργανωμένο τμήμα, είναι ισάξιες ή και ανώτερες με αυτές που διαθέτουν οι εξωτερικοί σύμβουλοι. Είναι προφανές, πως η αναγνώριση του έργου του εσωτερικού ελεγκτή και η αποδοχή αυτού ως «συμβούλου» από τη διοίκηση, της παρέχει τα εχέγγυα για λήψη υψηλού επιπέδου επιχειρηματικών αποφάσεων με σημαντικά οφέλη.

Οι εσωτερικοί ελεγκτές είναι ενσωματωμένοι σε όλες τις δραστηριότητες του φορέα, είναι οι σύμβουλοι της διοίκησης σε όλα τα θέματα, περιορίζοντας με αυτόν τον τρόπο το κόστος των εξωτερικών συμβούλων, καθώς οι εσωτερικοί ελεγκτές κοστίζουν λιγότερο στην επιχείρηση.

Οι εσωτερικοί ελεγκτές που αποτυγχάνουν να υποδυθούν το ρόλο του συμβούλου κινδυνεύουν να χαρακτηριστούν ως απρόσεκτοι, γιατί γίνεται όλο και πιο σαφές ότι το πρώτο πρόσωπο που βάλλεται από τους εξωτερικούς συμβούλους, οι λόγοι είναι γνωστοί, είναι ο εσωτερικός ελεγκτής, δίχως αυτό να αποτελεί μομφή προς τους εξωτερικούς συμβούλους και ότι δεν αναγνωρίζεται το έργο τους.

Η πιο πάνω αναφορά στον εσωτερικό ελεγκτή ως «σύμβουλο», είναι ο λόγος που και στην Ελλάδα, τα τελευταία χρόνια, αρκετοί οργανισμοί και επιχειρήσεις έχουν αρχίσει να εκτιμούν και να εμπιστεύονται το έργο του, να οργανώνουν τμήμα Εσωτερικού Ελέγχου από ικανά στελέχη, παραχωρώντας, παράλληλα, υψηλού επιπέδου ελεγκτικές αρμοδιότητες, ικανές να συμβάλουν στην εφαρμογή των πολιτικών και των αποφάσεων των διοικούντων.

Ο εσωτερικός ελεγκτής μπορεί να υποδυθεί το ρόλο του συμβούλου, αφού πρώτα πεισθεί γι' αυτό η ίδια η διοίκηση

1. Υπόψη ότι ο εσωτερικός ελεγκτής δεν κρίνει την ορθότητα των αποφάσεων της διοίκησης, αλλά το κατά πόσον υλοποιούνται σωστά οι αποφάσεις αυτές, σύμφωνα με τις υπάρχουσες διαδικασίες. Αν σε κάποια απόφαση εκτιμηθεί από τον ελεγκτή ότι κάτι δεν ελήφθη σωστά κατά την έκδοσή της, τότε ο ελεγκτής, συμβουλευτικά, συζητά το θέμα με τη διοίκηση, αποφεύγοντας, κατηγορηματικά, να κρίνει την απόφασή της με σύνταξη έκθεσης.

ΟΙΚΟΝΟΜΟΛΟΓΟΥΣ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΕΣ ΖΗΤΑ Ο ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΚΑΙ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ

Σε ειδικούς επιστήμονες απευθύνεται, με ανακοίνωσή του, ο Οργανισμός Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης, για να συγκροτήσει επιτροπές, ενόψει των εξετάσεων πιστοποίησης επαγγελματικής κατάρτισης για αποφοίτους Δημοσίων και Ιδιωτικών ΙΕΚ.

Οι εξετάσεις διενεργούνται δύο φορές το χρόνο κατά τους μήνες Μάιο - Ιούνιο και Νοέμβριο - Δεκέμβριο και τις ημέρες Σάββατο και Κυριακή.

Κατά τη διάρκεια των εξετάσεων συγκροτούνται πρόσκαιρες τριμελείς επιτροπές ειδικών επιστημόνων, στις οποίες μπορούν να λάβουν μέρος άτομα που να πληρούν τις εκπαιδευτικές ανάγκες και τις επαγγελματικές ιδιαιτερότητες κάθε εξεταζόμενης ειδικότητας. Το έργο των ειδικών είναι η συμμετοχή τους στην κλήρωση των θεμάτων και στη συγγραφή των αντίστοιχων απαντήσεων.

Οι επιτροπές είναι αμειβόμενες (105 ευρώ/ημέρα)

Όσοι από τους οικονομολόγους - μέλη του ΟΕΕ ενδιαφέρονται να συμμετέχουν μπορούν να απευθύνονται στο Οικονομικό Επιμελητήριο, Γ' Σεπτεμβρίου 36, 3ος όροφος, τηλ. 210-5203.922 ή e-mail: ns0f@oe-e.gr αποστέλλοντας μέχρι 31-10-2004 σύντομο βιογραφικό, στο οποίο, εκτός των άλλων, θα αναφέρουν τις ειδικότητες που τους ενδιαφέρουν, καθώς και τηλ. επικοινωνίας.

Παραθέτουμε τις ειδικότητες:

ΔΙΑΘΕΣΙΜΕΣ ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΕΣ ΙΕΚ

ΚΩΔΙΚΟΣ	ΤΟΜΕΑΣ	ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑ
2010110	ΧΡΗΜΑΤΟΠΙΣΤΩΤΙΚΩΝ & ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ	ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗΣ
2010210	ΧΡΗΜΑΤΟΠΙΣΤΩΤΙΚΩΝ & ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ	ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ ΝΟΜΙΚΩΝ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΩΝ
2010410	ΧΡΗΜΑΤΟΠΙΣΤΩΤΙΚΩΝ & ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ	ΤΕΧΝΙΚΟΣ ΔΙΑΝΟΜΗΣ
2019200	ΧΡΗΜΑΤΟΠΙΣΤΩΤΙΚΩΝ & ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ	ΕΙΔΙΚΟΣ ΑΥΤΟΜΑΤΟΠΟΙΗΣΗΣ ΓΡΑΦΕΙΟΥ
2019300	ΧΡΗΜΑΤΟΠΙΣΤΩΤΙΚΩΝ & ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ	ΕΙΔΙΚΟΣ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ
2020110	ΧΡΗΜΑΤΟΠΙΣΤΩΤΙΚΩΝ & ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ	ΕΙΔΙΚΟΣ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΩΝ ΕΡΓΑΣΙΩΝ
2020200	ΧΡΗΜΑΤΟΠΙΣΤΩΤΙΚΩΝ & ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ	ΕΙΔΙΚΟΣ ΤΡΑΠΕΖΙΚΩΝ ΕΡΓΑΣΙΩΝ
2020210	ΧΡΗΜΑΤΟΠΙΣΤΩΤΙΚΩΝ & ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ	ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ & ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟ ΣΤΕΛΕΧΟΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ
2020300	ΧΡΗΜΑΤΟΠΙΣΤΩΤΙΚΩΝ & ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ	ΕΙΔΙΚΟΣ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑΚΩΝ ΕΡΓΑΣΙΩΝ
2020310	ΧΡΗΜΑΤΟΠΙΣΤΩΤΙΚΩΝ & ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ	ΕΙΔΙΚΟΣ ΕΜΠΟΡΙΑΣ, ΔΙΑΦΗΜΙΣΗΣ & ΠΡΟΩΘΗΣΗΣ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ (marketing)
2020410	ΧΡΗΜΑΤΟΠΙΣΤΩΤΙΚΩΝ & ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ	ΕΙΔΙΚΟΣ ΕΜΠΟΡΙΚΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ
2020510	ΧΡΗΜΑΤΟΠΙΣΤΩΤΙΚΩΝ & ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ	ΕΙΔΙΚΟΣ ΜΗΧΑΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΟΥ ΛΟΓΙΣΤΗΡΙΟΥ
2020610	ΧΡΗΜΑΤΟΠΙΣΤΩΤΙΚΩΝ & ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ	ΕΙΔΙΚΟΣ ΠΩΛΗΣΕΩΝ
2020710	ΧΡΗΜΑΤΟΠΙΣΤΩΤΙΚΩΝ & ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ	ΕΙΔΙΚΟΣ ΦΟΡΟΤΕΧΝΙΚΟΥ ΓΡΑΦΕΙΟΥ
2020810	ΧΡΗΜΑΤΟΠΙΣΤΩΤΙΚΩΝ & ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ	ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ ΑΓΟΡΑΣ & ΔΗΜΟΣΚΟΠΗΣΕΩΝ
2021010	ΧΡΗΜΑΤΟΠΙΣΤΩΤΙΚΩΝ & ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ	ΣΤΕΛΕΧΟΣ ΚΟΣΤΟΛΟΓΗΣΗΣ ΣΤΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ - ΒΙΟΤΕΧΝΙΑ
2021110	ΧΡΗΜΑΤΟΠΙΣΤΩΤΙΚΩΝ & ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ	ΣΤΕΛΕΧΟΣ ΤΡΑΠΕΖΙΚΩΝ ΕΡΓΑΣΙΩΝ
2021210	ΧΡΗΜΑΤΟΠΙΣΤΩΤΙΚΩΝ & ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ	ΣΤΕΛΕΧΟΣ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑΚΩΝ ΕΡΓΑΣΙΩΝ
2021310	ΧΡΗΜΑΤΟΠΙΣΤΩΤΙΚΩΝ & ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ	ΣΤΕΛΕΧΟΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΕΦΟΔΙΑΣΤΙΚΗΣ ΑΛΥΣΙΔΑΣ (LOGISTICS)
2021410	ΧΡΗΜΑΤΟΠΙΣΤΩΤΙΚΩΝ & ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ	ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΠΡΟΜΗΘΕΙΩΝ & ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΑΠΟΘΗΚΗΣ
2021520	ΧΡΗΜΑΤΟΠΙΣΤΩΤΙΚΩΝ & ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ	ADMINISTRATIVE & FINANCIAL BUSINESS
		EXECUTIVE (ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ & ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟ ΣΤΕΛΕΧΟΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ)
2029300	ΧΡΗΜΑΤΟΠΙΣΤΩΤΙΚΩΝ & ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ	ΕΙΔΙΚΟΣ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑΚΩΝ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ
2039300	ΧΡΗΜΑΤΟΠΙΣΤΩΤΙΚΩΝ & ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ	ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΚΑΙ ΛΟΓΙΣΤΙΚΟ ΣΤΕΛΕΧΟΣ ΜΙΚΡΟΜΕΣΑΙΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ

ΖΗΤΟΥΝ ΟΙΚΟΝΟΜΟΛΟΓΟΥΣ

Το Athens GSM ζητά οικονομολόγους με μεταπτυχιακές ή διδακτορικές σπουδές στα Χρηματοοικονομικά, Marketing, Ανθρώπινους Πόρους, Πληροφοριακά Συστήματα ή Έρευνα και ανάλογη εργασιακή και διδακτική εμπειρία για διδασκαλία στα ακαδημαϊκά προγράμματα του NOTTINGHAM TRENT UNIVERSITY σε Αθήνα και Θεσσαλονίκη. Τηλ.: 2310 227119

1. Από Πολυεθνική Εταιρεία ΖΗΤΕΙΤΑΙ Προϊστάμενος Λογιστηρίου ηλικίας έως 40 ετών για μόνιμη απασχόληση σε Βιομηχανία Τρικάλων, Θεσσαλίας.

Απαραίτητα προσόντα:

■ Πτυχίο ΑΕΙ ■ Κάτοχος Αδειας Α' τάξης ■ Εμπειρία στην Κοστολόγηση Βιομηχανίας & την Αναλυτική Λογιστική ■ Γνώση προγραμμάτων UNISOFT/ALTEC ΚΕΦΑΛΑΙΟ & PAYROLL ■ Πολύ καλά Αγγλικά

Να αποσταλεί βιογραφικό σημείωμα στη διεύθυνση: ΤΘ 87, ΤΚ 42100 ή με FAX: 24310 38531 ή με e-mail: factory@ykk.gr

2. Εταιρεία ζητάει βοηθό λογιστή, πτυχιούχο ΑΕΙ ή ΤΕΙ με πενταετή τουλάχιστον προϋπηρεσία σε μηχανογραφημένο λογιστήριο, γνώση WORD, EXCEL, & ΕΓΛΣ, Φορολογίας εισοδήματος, ΦΠΑ, εργατικής νομοθεσίας, Αγγλικών. Θα προτιμηθεί ο έχων εμπειρία στη χρήση προγραμμάτων ERP.

ΖΗΤΟΥΝ ΕΡΓΑΣΙΑ

ΛΟΓΙΣΤΡΙΑ Α' ΤΑΞΗΣ, ΠΤΥΧΙΟΥΧΟΣ ΑΣΟΕΕ, ΜΕ 14 ΕΤΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ ΩΣ ΥΠΕΥΘΥΝΗ ΛΟΓΙΣΤΗΡΙΟΥ - ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΣΕ ΑΝΩΝΥΜΗ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ, ΖΗΤΕΙ ΑΝΑΛΟΓΗ ΘΕΣΗ (ΚΑΤΑ ΠΡΟΤΙΜΗΣΗ ΜΕ ΜΕΡΙΚΗ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ). ΞΕΝΕΣ ΓΛΩΣΣΕΣ: ΑΓΓΛΙΚΑ Η/Υ: WORD OFFICE, EXCEL ΤΗΛ.: 6972309664 2107622630 - 2104529027

ΑΠΟΦΟΙΤΟΣ ΠΟΛΙΤΙΚΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΠΑΝΤΕΙΟΥ, ΟΙΚΟΝΟΜΟΛΟΓΟΣ, ΜΕΛΟΣ ΤΟΥ ΟΕΕ, ΚΑΤΟΧΟΣ ΑΔΕΙΑΣ ΛΟΓΙΣΤΗ Α' ΤΑΞΗΣ, ΜΕ ΕΜΠΕΙΡΙΑ 31 ΕΤΩΝ ΣΕ ΠΟΛΥΕΘΝΙΚΕΣ ΑΝΩΝΥΜΕΣ ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ ΚΑΙ ΣΤΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟ, ΜΕ ΑΡΙΣΤΗ ΓΝΩΣΗ ΑΓΓΛΙΚΩΝ ΚΑΙ ΓΑΛΛΙΚΩΝ, ΖΗΤΑ ΕΡΓΑΣΙΑ ΑΝΑΛΟΓΩΣ ΠΡΟΣΟΝΤΩΝ ΣΤΗΝ ΠΕΡΙΟΧΗ ΤΗΣ ΑΤΤΙΚΗΣ. ΤΗΛ.: 2106808148 - 2105279335

ΛΟΓΙΣΤΡΙΑ ΦΟΡΟΤΕΧΝΙΚΟΣ Α' ΤΑΞΗΣ ΜΕ 20ΕΤΗ ΕΜΠΕΙΡΙΑ ΣΕ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΕΙΣΗΓΜΕΝΗ ΣΤΟ ΧΑΑ, ΖΗΤΑ ΝΑ ΑΠΑΣΧΟΛΗΘΕΙ ΜΕ ΣΧΕΣΗ ΕΞΑΡΤΗΜΕΝΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΣΕ ΘΕΣΗ ΥΠΕΥΘΥΝΟΥ ΛΟΓΙΣΤΗΡΙΟΥ ΚΑΤΑ ΠΡΟΤΙΜΗΣΗ ΣΕ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΜΕ ΕΔΡΑ ΤΑ ΒΑ ΠΡΟΑΣΤΙΑ ΑΤΤΙΚΗΣ. ΤΗΛ.: 2294050080 - 6974409521

ΠΤΥΧΙΟΥΧΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΟΛΟΓΟΣ ΤΟΥ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΑΘΗΝΩΝ, ΜΕ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΕΣ ΣΠΟΥΔΕΣ ΣΤΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ (ΕΑΠ) ΖΗΤΑ ΕΡΓΑΣΙΑ ΣΤΗΝ ΠΕΡΙΟΧΗ ΤΗΣ ΑΘΗΝΑΣ. 4 ΕΤΗ ΠΡΟΫΠΗΡΕΣΙΑ ΣΕ ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ, ΓΝΩΣΕΙΣ ΑΓΓΛΙΚΩΝ & ΓΕΡΜΑΝΙΚΩΝ, ΧΡΗΣΗ Η/Υ. ΤΗΛ.: 6974763038/6974792695-E-MAIL: FILIPPOS25@HOTMAIL.COM

ΒΟΗΘΟΣ ΛΟΓΙΣΤΗ, ΚΑΤΟΧΟΣ ΑΔΕΙΑΣ ΑΣΚΗΣΕΩΣ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΟΣ ΛΟΓΙΣΤΗ Γ' ΤΑΞΗΣ ΜΕ ΠΕΝΤΑΕΤΗ ΠΡΟΫΠΗΡΕΣΙΑ ΣΕ ΒΙΒΛΙΑ Γ' ΚΑΤΗΓΟΡΙΑΣ ΖΗΤΑΕΙ ΑΝΑΛΟΓΗ ΕΡΓΑΣΙΑ ΣΤΗΝ ΠΕΡΙΟΧΗ ΤΗΣ ΑΘΗΝΑΣ. ΤΗΛ.: 2108674962 - 6972866035

ΠΤΥΧΙΟΥΧΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΟΛΟΓΟΣ ΑΠΘ ΜΕ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΕΣ ΣΠΟΥΔΕΣ ΣΤΑ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ (MSC IN FINANCE ΜΕ ΓΕΝΙΚΟ ΒΑΘΜΟ ΑΡΙΣΤΑ) ΣΤΗ ΜΕΓΑΛΗ ΒΡΕΤΑΝΙΑ, ΑΡΙΣΤΗ ΓΝΩΣΗ ΑΓΓΛΙΚΩΝ ΚΑΙ Η/Υ ΚΑΘΩΣ ΚΑΙ 1 ΧΡΟΝΟ ΠΡΟΫΠΗΡΕΣΙΑ ΣΕ FINANCIAL ADVISORY SERVICES (FAS) ΖΗΤΑ ΕΡΓΑΣΙΑ ΑΝΑΛΟΓΩΣ ΠΡΟΣΟΝΤΩΝ ΕΙΤΕ ΣΤΗΝ ΑΘΗΝΑ ΕΙΤΕ ΣΤΗ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ. ΤΗΛ.: 6934 269052.

Απευθυνόμαστε στα μέλη του Οικονομικού Επιμελητηρίου της Ελλάδας και γενικά σε όλους τους οικονομολόγους, που είναι στελέχη επιχειρήσεων, διευθύνοντες σύμβουλοι, διευθυντές διοικητικού, προσωπάρχες, διευθυντές λογιστηρίων κλπ. και ζητάμε να αποστέλλουν τυχόν αγγελίες των εταιρειών ή των επιχειρήσεών τους, στη σύνταξη του περιοδικού, μέσω των οποίων αγγελιών ζητούν να απασχολήσουν οικονομολόγους.

Οι αγγελίες αυτές θα δημοσιεύονται στα «Οικονομικά Χρονικά» χωρίς καμία οικονομική επιβάρυνση.

Τρόποι επικοινωνίας:
FAX: 210-5229.167,
e-mail:ekdil_epik@oe-e.gr

Το Οικονομικό Επιμελητήριο της Ελλάδας, στην προσπάθειά του να διευκολύνει τους συνάδελφους οικονομολόγους και λογιστές στην εύρεση εργασίας, δίνει τη δυνατότητα σε όλα τα μέλη του, αλλά και όλους τους αδειούχους Λογιστές Φοροτεχνικούς, να υποβάλουν μέσω του site του Επιμελητηρίου την αίτησή τους για εύρεση εργασίας, σε ηλεκτρονική μορφή. Η υπηρεσία αυτή παρέχεται δωρεάν και η αγγελία για αναζήτηση εργασίας θα εμφανίζεται στις ιστοσελίδες του ΟΕΕ για 30 ημέρες.

Οι ενδιαφερόμενοι έχουν τη δυνατότητα να λάβουν περισσότερες πληροφορίες και να υποβάλουν ηλεκτρονικά την αγγελία τους στη διεύθυνση: www.oe-e.gr

ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ

Απευθυνόμαστε στα μέλη του Οικονομικού Επιμελητηρίου της Ελλάδας και γενικά σε όλους τους οικονομολόγους, που είναι στελέχη επιχειρήσεων, διευθύνοντες σύμβουλοι, διευθυντές διοικητικού, προσωπάρχες, διευθυντές λογιστηρίων κλπ. και ζητάμε να αποστέλλουν τυχόν αγγελίες των εταιρειών ή των επιχειρήσεών τους, στη σύνταξη του περιοδικού, μέσω των οποίων αγγελιών ζητούν να απασχολήσουν οικονομολόγους.

Οι αγγελίες αυτές θα δημοσιεύονται στα «Οικονομικά Χρονικά» χωρίς καμία οικονομική επιβάρυνση.

Τρόποι επικοινωνίας:
FAX: 210-5229.167,
e-mail: ekdil_epik@oe-e.gr

Το Οικονομικό Επιμελητήριο της Ελλάδας, στην προσπάθειά του να διευκολύνει τους συνάδελφους οικονομολόγους και λογιστές στην εύρεση εργασίας, δίνει τη δυνατότητα σε όλα τα μέλη του, αλλά και όλους τους αδειούχους Λογιστές Φοροτεχνικούς, να υποβάλουν μέσω του site του Επιμελητηρίου την αίτησή τους για εύρεση εργασίας, σε ηλεκτρονική μορφή. Η υπηρεσία αυτή παρέχεται δωρεάν και η αγγελία για αναζήτηση εργασίας θα εμφανίζεται στις ιστοσελίδες του ΟΕΕ για 30 ημέρες.

Οι ενδιαφερόμενοι έχουν τη δυνατότητα να λάβουν περισσότερες πληροφορίες και να υποβάλουν ηλεκτρονικά την αγγελία τους στη διεύθυνση: www.oe-e.gr

ΛΟΓΙΣΤΗΣ - ΦΟΡΟΤΕΧΝΗΣ Α' ΤΑΞΗΣ ΜΕ 20ετή ΕΜΠΕΙΡΙΑ ΑΝΑΛΑΜΒΑΝΕΙ ΤΗΝ ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΚΑΙ ΕΠΙΒΛΕΨΗ ΛΟΓΙΣΤΗΡΙΩΝ. ΤΗΛ.: 2102401390 ΑΠΟ 10:00-14:00 ΤΗΛ.: 2107794604 ΑΠΟ 17:00-20:00

ΟΙΚΟΝΟΜΟΛΟΓΟΣ ΠΤΥΧΙΟΥΧΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΑΘΗΝΩΝ ΜΕ ΑΔΕΙΑ ΛΟΓΙΣΤΗ - ΦΟΡΟΤΕΧΝΙΚΟΥ Γ' ΤΑΞΗΣ ΜΕ ΔΙΕΤΗ ΕΜΠΕΙΡΙΑ ΣΕ ΜΗΧΑΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΟ ΛΟΓΙΣΤΗΡΙΟ ΜΕΓΑΛΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ, ΖΗΤΕΙ ΑΝΑΛΟΓΗ ΕΡΓΑΣΙΑ ΣΤΗΝ ΠΕΡΙΟΧΗ ΤΗΣ ΑΘΗΝΑΣ. ΤΗΛ.: 2105556904 - 6977329855

ΚΑΤΟΧΟΣ ΑΔΕΙΑΣ ΑΣΚΗΣΕΩΣ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΟΣ ΛΟΓΙΣΤΗ - ΦΟΡΟΤΕΧΝΙΚΟΥ Γ' ΤΑΞΗΣ ΜΕ ΔΙΕΤΗ ΕΜΠΕΙΡΙΑ ΣΕ ΒΙΒΛΙΑ Β' & Γ' ΚΑΤΗΓΟΡΙΑΣ (ΩΣ ΒΟΗΘΟΣ) ΖΗΤΕΙ ΑΝΑΛΟΓΗ ΕΡΓΑΣΙΑ ΣΤΗΝ ΠΕΡΙΟΧΗ ΤΗΣ ΑΘΗΝΑΣ. ΤΗΛ.: 2109828617 - 2109847443 - 6974665232

ΕΙΜΑΙ ΕΤΩΝ 26, ΑΠΟΦΟΙΤΟΣ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΠΑΤΡΩΝ. ΕΙΜΑΙ ΚΑΤΟΧΟΣ ΤΟΥ ΠΤΥΧΙΟΥ ΑΓΓΛΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ LOWER CAMBRIDGE. ΓΝΩΣΤΗΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ WORD, EXCEL, ACCESS, POWER POINT. ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΜΑΙ ΓΙΑ ΤΗ ΘΕΣΗ ΒΟΗΘΟΥ ΛΟΓΙΣΤΗ ΣΤΗΝ ΠΕΡΙΟΧΗ ΤΗΣ ΑΘΗΝΑΣ Ή ΤΩΝ ΒΟΡΕΙΩΝ ΠΡΟΑΣΤΙΩΝ. ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΕΚΠΛΗΡΩΜΕΝΕΣ. ΤΗΛ: 2106857154 6976794937.

ΛΟΓΙΣΤΗΣ, ΚΑΤΟΧΟΣ ΑΔΕΙΑΣ Α' ΤΑΞΗΣ, ΜΕ ΣΗΜΑΝΤΙΚΗ ΕΜΠΕΙΡΙΑ ΣΕ ΑΕ & ΕΠΕ, ΑΝΑΛΑΜΒΑΝΕΙ ΤΗΝ ΕΠΟΠΤΕΙΑ ΚΑΙ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΛΟΓΙΣΤΗΡΙΩΝ ΑΕ & ΕΠΕ. ΤΗΛ.: 693-2724850, 210-9374257, ΦΑΞ: 210-9374816.

ΚΟΠΕΛΑ ΠΤΥΧΙΟΥΧΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΑΘΗΝΩΝ, ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΟΔΕ ΜΕ ΓΝΩΣΕΙΣ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗΣ (ΚΒΣ, ΕΓΛΣ, ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ), ΚΑΛΗ ΓΝΩΣΗ ΑΓΓΛΙΚΩΝ (LOWER), Η/Υ ΚΑΙ ΜΙΚΡΗ ΕΜΠΕΙΡΙΑ ΣΕ ΛΟΓΙΣΤΗΡΙΟ, ΖΗΤΑ ΕΡΓΑΣΙΑ ΣΕ ΑΝΑΛΟΓΗ ΘΕΣΗ. ΤΗΛ.: 6972087029 - e-mail: lucy_manesi@hotmail.com

ΛΟΓΙΣΤΗΣ - ΦΟΡΟΤΕΧΝΙΚΟΣ, ΚΑΤΟΧΟΣ ΑΔΕΙΑΣ Α' ΤΑΞΕΩΣ, ΜΕ 15ΕΤΗ ΠΡΟΫΠΗΡΕΣΙΑ ΩΣ ΠΡΟΪΣΤΑΜΕΝΟΣ ΛΟΓΙΣΤΗΡΙΟΥ, ΓΝΩΣΤΗΣ ΜΗΧ/ΝΗΣ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗΣ (ΚΕΦΑΛΑΙΟ - SAP), ΓΕΝΙΚΗΣ - ΑΝΑΛΥΤΙΚΗΣ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗΣ, ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗΣ ΚΟΣΤΟΛΟΓΗΣΗΣ, ΦΟΡΟΤΕΧΝΙΚΩΝ (ΕΙΣΟΔΗΜΑ - ΦΠΑ - ΚΒΣ - ΠΑΡ/ΝΟΙ, ΕΡΓΑΤΙΚΩΝ, ΑΣΦ/ΚΩΝ, ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΩΝ ΝΟΜΩΝ, ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΘΕΜΑΤΩΝ (ΤΡΑΠΕΖΙΚΩΝ - ΤΑΜ/ΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜ/ΜΟΥ), ΖΗΤΑ ΑΝΑΛΟΓΗ ΕΡΓΑΣΙΑ ΣΤΗΝ ΠΕΡΙΟΧΗ ΤΗΣ ΑΤΤΙΚΗΣ ΤΗΛ.: 6937108307 - 2104631629).

ΟΙΚΟΝΟΜΟΛΟΓΟΣ ΜΕ 2,5 ΧΡΟΝΙΑ ΕΜΠΕΙΡΙΑ ΣΤΟ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ ΖΗΤΕΙ ΑΝΑΛΟΓΗ ΕΡΓΑΣΙΑ ΣΤΗΝ ΠΕΡΙΟΧΗ ΤΗΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ ΤΗΛ.: 6946503322

ΠΤΥΧΙΟΥΧΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΟΛΟΓΟΣ ΑΠΘ ΜΕ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΕΣ ΣΠΟΥΔΕΣ ΣΤΑ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ (MSC IN FINANCE ΜΕ ΓΕΝΙΚΟ ΒΑΘΜΟ ΑΡΙΣΤΑ) ΣΤΗ ΜΕΓΑΛΗ ΒΡΕΤΑΝΙΑ, ΑΡΙΣΤΗ ΓΝΩΣΗ ΑΓΓΛΙΚΩΝ ΚΑΙ Η/Υ ΚΑΘΩΣ ΚΑΙ 1 ΧΡΟΝΟ ΠΡΟΫΠΗΡΕΣΙΑ ΣΕ FINANCIAL ADVISORY SERVICES (FAS) ΖΗΤΑ ΕΡΓΑΣΙΑ ΑΝΑΛΟΓΩΣ ΠΡΟΣΟΝΤΩΝ ΕΙΤΕ ΣΤΗΝ ΑΘΗΝΑ ΕΙΤΕ ΣΤΗ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ. ΤΗΛ.: 6934 269052.

ΛΟΓΙΣΤΗΣ, ΚΑΤΟΧΟΣ ΑΔΕΙΑΣ ΑΣΚΗΣΕΩΣ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΟΣ ΛΟΓΙΣΤΗ - ΦΟΡΟΤΕΧΝΙΚΟΥ Γ' ΤΑΞΗΣ, ΑΔΕΙΑ ΟΙΚΟΝΟΜΟΛΟΓΙΚΟΥ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΟΣ, ΜΕ ΤΡΙΕΤΗ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΕΜΠΕΙΡΙΑ ΣΕ ΒΙΒΛΙΑ Γ' ΚΑΤΗΓΟΡΙΑΣ, ΑΛΛΑ ΚΑΙ ΣΕ ΘΕΜΑΤΑ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ ΚΑΙ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ (ISO 9001) ΖΗΤΕΙ ΑΝΑΛΟΓΗ ΕΡΓΑΣΙΑ ΣΤΗΝ ΠΕΡΙΟΧΗ ΤΗΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ. ΤΗΛ.: 6977 405913 - 23104804

ΠΤΥΧΙΟΥΧΟΣ ΤΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΚΑΙ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΤΟΥ ΠΑΝΤΕΙΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ, ΜΕ ΠΡΟΫΠΗΡΕΣΙΑ ΣΕ ΛΟΓΙΣΤΗΡΙΟ ΜΕΓΑΛΗΣ ΚΑΤΑΣΚΕΥΑΣΤΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ ΜΕ ΓΝΩΣΕΙΣ ΑΓΓΛΙΚΩΝ ΚΑΙ Η/Υ, ΖΗΤΑ ΕΡΓΑΣΙΑ ΣΕ ΛΟΓΙΣΤΗΡΙΟ Ή ΣΕ ΟΠΟΙΟΔΗΠΟΤΕ ΑΛΛΟ ΤΟΜΕΑ ΣΧΕΤΙΚΟ ΜΕ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ Ή ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ (ΕΥΡΥΤΕΡΗ ΠΕΡΙΟΧΗ ΑΘΗΝΩΝ) ΤΗΛ.: 2106521931 - 6976201700.

Πανελλήνια Αγωνιστική Συνδικαλιστική Κίνηση Οικονομολόγων και Συνεργαζόμενοι (ΠΑΣΚΟ-Σ)

Συναδέλφισσες - Συνάδελφοι

Η ΠΑΣΚΟ, η παράταξη που χρόνια τώρα δραστηριοποιείται στο χώρο των Οικονομικών Επιστημόνων, συνεπής στη μακρόχρονη λειτουργία της, με τις υπεύθυνες θέσεις, τις παρεμβάσεις και τη συνεχή μαχητικότητά της, θα συνεχίσει να υπηρετεί τους οικονομικούς επιστήμονες και με τις απόψεις και προτάσεις της, θα συνεχίσει επίσης να συμβάλει στην εξειδίκευση και εφαρμογή της Οικονομικής Επιστήμης για το καλό των μελών μας, της κοινωνίας και της χώρας μας γενικότερα.

Οι πολίτες της χώρας μας, και ειδικότερα οι οικονομικοί επιστήμονες, παρακολουθούν με ανησυχία τους γενικότερους χειρισμούς της κυβέρνησης, αλλά και ειδικότερα την πολιτική της στα οικονομικά και δημοσιονομικά θέματα. Η ασκηθείσα μέχρι σήμερα κυβερνητική πολιτική στα παραπάνω θέματα δημιουργεί ανησυχίες και αβεβαιότητα. Συνέπεια αυτής είναι η αδρανοποίηση των υγιών δυνάμεων της κοινωνίας που τέθηκαν σε στάση αναμονής και η παρατηρούμενη απορύθμιση της κοινωνικής συνοχής, με αποτέλεσμα τη μείωση των επενδύσεων, ιδιαίτερα στο χώρο των μικρομεσαίων επιχειρήσεων. Οι οικονομικές εξελίξεις, όπως αυτές διαπιστώνονται από τους διάφορους οικονομικούς δείκτες, ενισχύουν καθημερινά τις αρνητικές εξελίξεις στην ανάπτυξη και στην οικονομική πρόοδο της χώρας μας.

Οι προχειρότητες, οι ανεπάρκειες, οι απειρίες και οι σκοπιμότητες έχουν δημιουργήσει ανεκπλήρωτο κόστος στην αξιοπιστία της χώρας μας και, απ' ό,τι διαπιστώνεται, μη ανατρέψιμο κλίμα στην πρόοδο και ανάπτυξη της εθνικής μας οικονομίας.

Αναφερόμαστε επιλεκτικά σε δύο - τρία σημαντικά θέματα, που αφορούν στην άσκηση της κυβερνητικής πολιτικής στους φορολογούμενους πολίτες, στους χαμηλόμισθους, στους μικροεπιχειρηματίες και τους επενδυτές.

Η Νέα Δημοκρατία προεκλογικά και η κυβέρνησή της μετεκλογικά, αναφερόμενη με έμφαση στη φορολογική μεταρρύθμιση, υποσχέθηκε καινοτόμες ρυθμίσεις στις αναπτυξιακές προοπτικές, ελαφρύνσεις στους φορολογούμενους με χαμηλά εισοδήματα (εργαζόμενοι - συνταξιούχοι), ενισχύσεις των επενδύσεων, κίνητρα και ελαφρύνσεις στους μικρομεσαίους επαγγελματίες. Δυστυχώς, έχουν μείνει στα λόγια και στην ανέξοδη επικοινωνιακή κυβερνητική τακτική.

Οι συνεχείς και αλλοπρόσαλλες ανακοινώσεις και προφορικές αναφορές (επικοινωνιακή τακτική της κυβέρνησης) έχουν παραπλανήσει και απογοητεύσει τις όποιες επενδυτικές πρωτοβουλίες, με αποτέλεσμα οι επενδύσεις να μειώνονται συνεχώς και ο ρυθμός ανάπτυξης να μειώνεται επίσης δραματικά (από 4,5% - 5% σε 3,5%).

Ο ρυθμός αύξησης των εσόδων μέσα στο 7μηνο του έτους είναι μειωμένος κατά 50%. Τούτο οφείλεται κυρίως σε δύο λόγους: Στις παλινωδίες της πολιτικής ηγεσίας του υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών με την κατάργηση των ελεγκτικών κέντρων και την αποδυνάμωση του ελεγκτικού μηχανισμού και στη χωρίς στρατηγική και σχεδιασμό λειτουργία της πολιτικής του ηγεσίας.

Οι αλληπάλληλες αναφορές στα Δημοσιονομικά, όπως αυτές ανακοινώνονται από τους αρμόδιους υπουργούς, οι αμφισβητούμενοι επιστημονικά και οι λογιστικοί χειρισμοί στις δημοσιονομικές απογραφές έχουν δημιουργήσει φόβους και σοβαρές επιφυλάξεις και στους πιο καλοπροαίρετους επενδυτές. Το δημοσιονομικό έλλειμμα μετά από λογιστικούς χειρισμούς της κυβέρνησης και διόγκωσης των δημοσίων δαπανών έχει εκτιναχθεί στο 5,3% από 2% - 2,5%.

Οι κακοί, κατά την άποψή μας, λογιστικοί χειρισμοί της πολιτικής ηγεσίας του υπουργείου Οικονομίας στα Δημοσιονομικά έχουν προκαλέσει αποπληξία ακόμη και στους αρμόδιους των Βρυξελλών.

Για να έχουμε διαφάνεια στα οικονομικά στοιχεία που ανακοινώνονται και προκειμένου να είναι αξιόπιστα και πραγματικά, προτείνουμε:

- Ταχύτατη εφαρμογή της διπλογραφικής απεικόνισης της οικονομικής λειτουργίας του κράτους συνολικά.
- Αναβάθμιση των πάσης φύσεως ελεγκτικών μηχανισμών, για διασφάλιση διαφάνειας και αξιοπιστίας.
- Συνεισφορά του ΟΕΕ στα οικονομικά θέματα με γνωμοδοτήσεις του (κατόπιν ανάθεσης από την πολιτεία και, αν τούτο δε συμβαίνει, με οίκοθεν παρεμβάσεις).
- Συμμετοχή του ΟΕΕ με εξειδικευμένα μέλη του σε συμβούλια και επιτροπές οικονομικής φύσεως.

Συνάδελφοι

Η ΠΑΣΚΟ θα παρακολουθεί από κοντά την άσκηση της οικονομικής πολιτικής από την κυβέρνηση, τις σχετικές πρωτοβουλίες και αποφάσεις της, ασκώντας υπεύθυνη κριτική και καταθέτοντας τις απόψεις και προτάσεις της στο διάλογο, που πρέπει να είναι συνεχής για το καλό της κοινωνίας μας και την πρόοδο της εθνικής μας οικονομίας.

Τηλέφωνα επικοινωνίας: 210-3890.111, FAX: 210-3890.332.

Με συναδελφικούς χαιρετισμούς
Η Γραμματεία της ΠΑΣΚΟ-Σ

Δημοκρατική
Κίνηση
Οικονομολόγων

είναι η άλλη επιλογή

ΣΤΗ ΣΗΜΕΡΙΝΗ ΔΙΑΜΟΡΦΩΜΕΝΗ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ ΓΙΑ ΤΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΚΑΝΕΙΣ ΔΕΝ ΕΧΕΙ ΤΟ ΔΙΚΑΙΩΜΑ ΝΑ ΑΡΝΗΘΕΙ ΤΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΤΟΥ, ΩΣΤΕ ΝΑ ΒΕΛΤΙΩΘΕΙ Η ΘΕΣΗ ΤΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΟΛΟΓΩΝ

➔ ΜΕ ΟΡΑΜΑ, ΕΝΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ
ΕΠΑΝΕΓΓΡΑΦΟΜΑΣΤΕ
& ΕΓΓΡΑΦΟΜΑΣΤΕ ΜΑΖΙΚΑ ΤΟ ΑΡΓΟΤΕΡΟ ΜΕΧΡΙ
ΤΗΝ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ 29 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 2004
ΓΙΑ ΝΑ ΕΧΟΥΜΕ ΔΙΚΑΙΩΜΑ ΨΗΦΟΥ

ΖΟΥΜΕ Σ' ΕΝΑΝ ΚΟΣΜΟ ΑΛΛΑΓΩΝ ΚΑΙ ΕΞΕΛΙΞΕΩΝ
ΤΟ ΑΥΡΙΟ ΚΑΘΟΡΙΖΕΤΑΙ ΑΠΟ ΤΟ ΧΘΕΣ ΚΑΙ ΤΟ ΣΗΜΕΡΑ

➔ ΓΥΡΙΖΟΥΜΕ ΟΛΟΙ ΜΑΖΙ ΣΕΛΙΔΑ ΣΤΟ ΧΘΕΣ

➔ ΓΙΑ ΝΑ ΑΠΟΚΤΗΣΕΙ ΟΝΤΟΤΗΤΑ ΤΟ ΟΙΚΟΝΟΜΟΛΟΓΙΚΟ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑ
ΚΑΙ ΤΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ

ΕΙΜΑΣΤΕ Η ΑΛΛΗ ΕΠΙΛΟΓΗ

ΣΥΣΤΡΑΤΕΥΟΜΑΣΤΕ ΟΛΟΙ ΜΑΖΙ ΟΙ ΟΙΚΟΝΟΜΟΛΟΓΟΙ ΜΕ ΤΗ ΔΗΚΙΟ
ΓΙΑΤΙ ΕΙΝΑΙ Η ΔΥΝΑΜΗ ΕΜΠΙΣΤΟΣΥΝΗΣ ΚΑΙ ΕΛΠΙΔΑΣ

ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΗ ΚΙΝΗΣΗ ΟΙΚΟΝΟΜΟΛΟΓΩΝ

ΜΕΧΡΙ ΠΟΤΕ ΘΑ ΑΝΕΧΟΜΑΣΤΕ

- ΑΥΤΟΥΣ ΠΟΥ ΕΚΔΙΔΟΥΝ ΠΑΡΑΝΟΜΕΣ ΑΔΕΙΕΣ ΛΟΓΙΣΤΗ - ΦΟΡΟΤΕΧΝΗ
- ΑΥΤΟΥΣ ΠΟΥ ΣΙΩΠΟΥΝ ΣΤΟ ΑΡΘΡΟ 38.
- ΑΥΤΟΥΣ ΠΟΥ ΕΠΙΤΡΕΠΟΥΝ ΝΑ ΑΛΩΝΙΖΟΥΝ ΤΟ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑ ΤΟΥ ΛΟΓΙΣΤΗ - ΦΟΡΟΤΕΧΝΗ, ΟΙ ΕΛΕΓΚΤΙΚΕΣ ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ.
- ΑΥΤΟΥΣ ΠΟΥ ΔΙΝΟΥΝ ΠΑΡΑΤΑΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΗ ΥΠΟΒΟΛΗ ΔΗΛΩΣΕΩΝ ΦΠΑ ΜΕΣΩ TAXIS.
- ΑΥΤΟΥΣ ΠΟΥ ΕΠΙΤΡΕΠΟΥΝ ΝΑ ΠΑΡΑΜΕΝΕΙ ΜΕΤΕΩΡΗ Η ΚΑΤΑΚΤΗΣΗ ΓΙΑ ΤΟΝ ΕΛΕΓΚΤΗ ΤΟΥ 2190 ΚΑΙ ΝΑ ΜΗΝ ΠΕΡΝΑΕΙ ΜΕΣΩ ΟΕΕ ΤΟ ΣΥΝΟΛΟ ΤΗΣ ΑΜΟΙΒΗΣ.
- ΑΥΤΟΥΣ ΠΟΥ ΑΝΑΒΑΛΛΟΥΝ ΓΙΑ ΤΟ ΜΕΛΛΟΝ ΤΗΝ ΕΚΚΑΘΑΡΙΣΗ ΤΟΥ ΜΗΤΡΩΟΥ ΤΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΟΛΟΓΩΝ ΚΑΙ ΤΟ ΜΗΤΡΩΟ ΤΟΥ ΛΟΓΙΣΤΗ - ΦΟΡΟΤΕΧΝΗ.
- ΑΥΤΟΥΣ ΠΟΥ ΔΕ ΔΙΕΚΔΙΚΟΥΝ ΤΗΝ ΚΑΘΙΕΡΩΣΗ ΕΛΑΧΙΣΤΩΝ ΑΜΟΙΒΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΟΛΟΓΙΚΩΝ ΕΡΓΑΣΙΩΝ.
- ΑΥΤΟΥΣ ΠΟΥ ΑΝΕΧΟΝΤΑΙ ΤΟΝ ΕΞΕΥΤΕΛΙΣΜΟ ΤΟΥ ΣΥΝΑΔΕΛΦΟΥ ΣΤΟ ΔΗΜΟΣΙΟ ΤΟΜΕΑ.
- ΑΥΤΟΥΣ ΠΟΥ ΔΕ ΔΙΕΚΔΙΚΟΥΝ ΓΙΑ ΤΟ ΣΥΝΑΔΕΛΦΟ ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΤΗΝ ΚΑΤΟΧΥΡΩΣΗ ΤΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ ΜΑΣ ΣΤΟ ΧΩΡΟ ΑΥΤΟ.
- ΑΥΤΟΥΣ ΠΟΥ ΑΝΕΧΟΝΤΑΙ ΚΑΙ ΕΠΙΤΡΕΠΟΥΝ ΤΟΝ ΕΞΕΥΤΕΛΙΣΜΟ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΗ ΤΩΝ ΣΥΝΑΔΕΛΦΩΝ ΣΤΙΣ ΤΡΑΠΕΖΕΣ.
- ΑΥΤΟΥΣ ΠΟΥ ΚΡΑΤΟΥΝ ΔΕΣΜΙΟ ΤΟ ΟΕΕ ΣΤΙΣ ΚΟΜΜΑΤΙΚΕΣ ΕΝΤΟΛΕΣ ΚΑΙ ΣΤΙΣ ΙΔΙΟΤΕΛΕΙΣ ΕΠΙΛΟΓΕΣ.
- ΑΥΤΟΥΣ ΠΟΥ ΘΕΩΡΟΥΝ ΤΟ ΟΕΕ ΒΗΜΑ ΚΟΜΜΑΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗΣ ΕΝΑΣΧΟΛΗΣΗΣ.
- ΑΥΤΟΥΣ ΠΟΥ ΞΕΣΚΟΝΙΖΟΥΝ ΤΑ ΓΡΑΦΕΙΑ ΤΩΝ ΥΠΟΥΡΓΕΙΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ κ.κ. ΓΕΝΙΚΩΝ ΚΑΙ ΤΟ ΒΑΠΤΙΖΟΥΝ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗ ΚΑΙ ΔΙΕΚΔΙΚΗΣΗ.

ΔΕΝ ΟΦΕΙΛΟΥΜΕ ΝΑ ΑΝΤΙΔΡΑΣΟΥΜΕ ΚΑΙ ΝΑ ΠΑΡΟΥΜΕ ΤΗΝ ΤΥΧΗ ΣΤΑ ΧΕΡΙΑ ΜΑΣ;
ΔΕ ΘΑ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΑΛΛΑΞΟΥΜΕ ΣΕΛΙΔΑ;

ΣΤΙΣ 5 ΤΟΥ ΔΕΚΕΜΒΡΗ ΟΛΟΙ ΕΜΕΙΣ ΠΟΥ ΖΟΥΜΕ ΑΠΟ ΤΟ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑ ΤΟΥ ΟΙΚΟΝΟΜΟΛΟΓΟΥ
ΜΠΟΡΟΥΜΕ ΝΑ ΑΛΛΑΞΟΥΜΕ ΣΕΛΙΔΑ ΣΤΟ ΟΕΕ.

Με συναδελφικούς χαιρετισμούς
Η Συντονιστική Επιτροπή
της
ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗΣ ΚΙΝΗΣΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΟΛΟΓΩΝ ΕΛΛΑΔΑΣ

Συνεργασία Ενότητα Παρέμβαση - Οικονομολόγων (ΣΕΠ-Ο)

Πού θα φτάσει η έλλειψη ευθύνης;;;

Πού θα φτάσει, λοιπόν, το έλλειμμα πολιτικής ευθύνης;

Ως τότε η ΠΑΣΚΟ με τη Δεξιά θα συγκαλύπτουν τις ευθύνες τους και ως τότε θα χρησιμοποιούν τις μικροφιλοδοξίες μικροπαραγόντων για να διατηρούν τους συσχετισμούς που τους ευνοούν;

Ο λόγος για την τεράστια οικονομική αιμορραγία που υφίσταται το Οικονομικό Επιμελητήριο, με τη διατήρηση του αμαρτωλού ΙΕΚΕΜ.

Η μαύρη οικονομική τρύπα των 300.000 ευρώ, στην οποία αναφερθήκαμε την προηγούμενη φορά, δεν είναι ένα κόστος το οποίο εφάπαξ θα το καταβάλει το ΟΕΕ, αλλά καθώς διατηρείται η σημερινή κατάσταση το ποσόν αυτό διαρκώς θα μεγαλώνει.

Κανείς σήμερα δεν μπορεί με ακρίβεια να διαβεβαιώσει για το ακριβές ύψος, το οποίο συντηρεί την οικονομική αιμορραγία.

Το ποσόν των 300.000 ευρώ που αναφέρουμε είναι το ελάχιστο. Κανείς δε γνωρίζει πού είναι και πού θα φτάσει η οροφή.

Σε κάθε συνεδρίαση επαναφέρουμε το θέμα και σε κάθε συνεδρίαση δίδεται η υπόσχεση πως το θέμα θα αντιμετωπιστεί στην επομένη, μετά από εισήγηση των υπευθύνων του ΙΕΚΕΜ. Η εισήγηση όμως, δεν έχει φτάσει ακόμη.

Μας δίδεται η εντύπωση ότι η μεν ΠΑΣΚΟ δε θέλει να τα «σπάσει» με αυτόν που της πρόσφερε την προεδρία του ΟΕΕ και ούτε θέλει να πάρει πίσω το αντάλλαγμα που του προσέφερε.

Από την άλλη, η ΔΗΚΙΟ ελπίζει να χρησιμοποιήσει την ίδια μέθοδο μετά τις εκλογές και να δώσει στους διαθέσιμους μικροπαραγόντες τα ίδια ή παρόμοια ανταλλάγματα.

Δε θα μας ενδιέφεραν οι δοσοληψίες τους, αν δε δημιουργούσαν τεράστια προβλήματα στο ΟΕΕ.

Παραιτήθηκαν για τρία χρόνια από τη δημιουργία επιστημονικού έργου και έριχναν τους πόρους του ΟΕΕ στη «μαύρη τρύπα του ΙΕΚΕΜ».

Ανέβαλαν την αποκέντρωση του ΟΕΕ και τη δημιουργία Νομαρχιακών Συμβουλίων με το επιχειρήμα ότι έχει οικονομικό κόστος, την ίδια στιγμή όμως σπαταλούσαν τους πόρους του ΟΕΕ, για να συντηρούν τις συνεργασίες τους με τους διαθέσιμους, οι οποίοι προσφέρουν τις υπηρεσίες τους, εξασφαλίζοντας την πολιτική επιβίωσή τους.

Το ΟΕΕ βρίσκεται σήμερα μπροστά σε ερωτήματα που δεν μπορεί να τα αποφύγει.

Θα αποφασίσει να σταθεί στο ύψος που του επιφυλάσσει ο θεσμικός του ρόλος ως επιστημονικός παράγοντας της κοινωνίας μας και ως ο κεντρικός μοχλός για την επαγγελματική αναβάθμιση των οικονομολόγων, ή θα παραμείνει στο τέλμα που καθημερινά διαψεύδει την προσδοκία των οικονομολόγων και τους κόπους όσων ανιδιοτελώς πάσχισαν και κοπίασαν στα προηγούμενα χρόνια, προκειμένου να υπάρξει το ΟΕΕ;

- Οι οικονομολόγοι έχουν και αυτοί λόγο.
- Ας κάνουν αισθητή την παρουσία τους με τη συμμετοχή τους στις εκλογές.

• Ας απορρίψουν τη συντηρητική συναίνεση ΠΑΣΚΟ - Δεξιάς - Διαθεσίμων.

• Εμπρός οι οικονομολόγοι της Αριστεράς να βγουν πιο δυνατοί και η Συνεργασία Ενότητα Παρέμβαση - Οικονομολόγων (ΣΕΠ-Ο) ενισχυμένη.

ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΗ

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜ

ΝΙΚΗ

ΚΙΝΗΣΗ

ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΗ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΚΙΝΗΣΗ - ΟΙΚΟΝΟΜΟΛΟΓΩΝ (ΔΠΚ-Ο)

Το ξεκίνημα της προεκλογικής περιόδου στο ΟΕΕ συνοδεύτηκε από την απότομη όξυνση μιας αποπροσανατολιστικής και ανούσιας αντιπαράθεσης, από «συμμαχίες, συνεργασίες και συνεννοήσεις» για το μοίρασμα μετεκλογικά της πίτας. Αντιπαραθέσεις ανάμεσα σε παρατάξεις, οι οποίες όλο το προηγούμενο διάστημα στήριξαν από κοινού τις αποφάσεις και την πορεία του Επιμελητηρίου. Δηλαδή:

- Την ενίσχυση των συντεχνιακών και γραφειοκρατικών χαρακτηριστικών του ΟΕΕ, την απόσπασή του από τις ανάγκες των συναδέλφων. Την ενίσχυση του εισφορο-εισπρακτικού του χαρακτήρα.
- Τη συμβολή του στην κατεδάφιση του δημόσιου χαρακτήρα της Κοινωνικής Ασφάλισης, στην ιδιωτικοποίησή της. Στη δημιουργία ενός ταμείου ιδιωτικής ασφάλισης για τους λίγους.
- Τη συμβολή του, μέσω του ΙΕΚΕΜ ΑΕ, στην εμπορευματοποίηση της κατάρτισης, της επιμόρφωσης.
- Την ανοχή, αλλά και τη συμμετοχή του, στην αφαίρεση εργατικών κατακτήσεων και δικαιωμάτων των μισθωτών συναδέλφων τόσο στο δημόσιο, όσο και στον ιδιωτικό τομέα, στη χειροτέρευση της θέσης των μισθωτών και ελευθεροεπαγγελματιών συναδέλφων.
- Τη στήριξη, με «επιστημονικά» κριτήρια, των αντιλαϊκών οικονομικών κυβερνητικών πολιτικών, τόσο του ΠΑΣΟΚ, όσο και της ΝΔ.
- Την υπονόμευση, ουσιαστικά, οποιωνδήποτε αποφάσεων κινούνται σε αντίθετη κατεύθυνση.

Η ΔΠΚ-Ο καλεί τους συναδέλφους να μη συμπράξουν με τη στάση τους στην ενίσχυση και ενδυνάμωση αυτών των πολιτικών αποφάσεων και πρακτικών, να αποδυναμώσουν τις παρατάξεις, οι οποίες τις στηρίζουν.

Η πορεία αυτή δεν είναι μονόδρομος. Το αποδεικνύει η κατάργηση των εξετάσεων για τους πτυχιούχους Φ-Λ, που την επιβάλαμε με τους αγώνες μας.

Απέναντι στη συνδιαλλαγή, στο συμβιβασμό και την υποταγή πρέπει να δημιουργήσουμε το δικό μας, πόλο, το δικό μας αγωνιστικό Μέτωπο.

Καλούμε τους συναδέλφους να συμπαραταχθούν με τη ΔΠΚ-Ο, να συμμετέχουν και να ενισχύσουν στη δημιουργία ενός πλατιά αγωνιστικού ψηφοδελτίου με στόχο:

- Τη ριζική αλλαγή της πορείας του ΟΕΕ, τον εκδημοκρατισμό και την ουσιαστική αναβάθμιση της λειτουργίας του μέσα από την ενεργό συμμετοχή και τη συλλογική δράση των συναδέλφων.
- Την προώθηση στόχων και αιτημάτων, τα οποία θα απαντούν στις σύγχρονες διευρυμένες ανάγκες των συναδέλφων.
- Την ουσιαστική παρέμβαση του ΟΕΕ στις οικονομικές εξελίξεις από τη σκοπιά της στήριξης των λαϊκών αναγκών.

ΔΠΚ-Ο

ΣΕΠΤΕΜΒΡΗΣ 2004

47

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ
ΧΡΟΝΙΚΑ
ΙΟΥΝΟΣ -
ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ 2004

ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΑ ΔΥΝΑΜΙΚΗ ΕΝΩΣΗ ΦΟΡΟΤΕΧΝΩΝ - ΟΙΚΟΝΟΜΟΛΟΓΩΝ (ΠΑΔΕΦΟ)

Αρχισαν τα όργανα

Όλοι γνωρίζουμε ότι στις προεκλογικές περιόδους δημιουργούνται αντιπαραθέσεις μεταξύ των παρατάξεων, με ωραιοποίηση από τους απερχόμενους και σκληρή κριτική από τους «αντιπάλους», προκειμένου να κερδίσουν τη φθορά των διοικήσεων.

Στο Οικονομικό Επιμελητήριο, όμως, δεν υπάρχουν αντίπαλοι, λόγω του συστήματος της απλής αναλογικής, όλοι έχουν συμμετάσχει στη διοίκηση και όλοι έχουν ευθύνη για την κατάντια του. Η παράταξη μας που έλαβε μέρος, για πρώτη φορά, στις περασμένες εκλογές απέδειξε στην πράξη ότι είναι μακριά από εξυπηρέτηση ιδίων συμφερόντων, αφού εφάρμοσε με απόλυτα δημοκρατικό τρόπο τη διαδοχή τριών εκλεκτών συναδέλφων στην Κεντρική Διοίκηση.

Με την ίδια ηρεμία, λοιπόν, και με γνώση των ευθυνών της πρωτοβουλίας μας, μαζευτήκαμε εμείς οι απλοί πολίτες του Οικονομικού Επιμελητηρίου που δεν είχαμε και δε διεκδικούμε θέσεις, γιατί έχουμε ήδη φθάσει στο ζενίθ της επαγγελματικής μας σταδιοδρομίας, για να σταματήσουμε τον κατήφορο που έχει ξεκινήσει στις ακομμάτιστες παρατάξεις με την αλληλοφαγομάρα τους και να τις ενώσουμε, με το σκεπτικό ότι τρεις ανεξάρτητες παρατάξεις με τρεις εκπροσώπους στην Κεντρική Διοίκηση θα μπορούσαμε, αφού έχουμε τους ίδιους στόχους, να ενωθούμε και να πετύχουμε τον έλεγχο του προεδρείου, που είναι η μοναδική ελπίδα για να κινηθεί κάτι στην Κεντρική Διοίκηση προς όφελος των οικονομολόγων.

Από την πρώτη στιγμή, οι προσπάθειές μας ξεκίνησαν μέσα στην αίθουσα που συνεδριάζει η Κεντρική Διοίκηση, γιατί δεν έχουμε παρελθόν, για να κατακριθούμε, έχουμε μόνο μεράκι να θέσουμε τις βάσεις για να λειτουργήσει ο φορέας μας και να έχουν οι νέες γενιές καλύτερη τύχη από εμάς.

Πιστεύαμε και πιστεύουμε ότι οι κομματικές παρατάξεις είναι δέσμιες του κομματικού μηχανισμού και γι' αυτό μόνο αδιέξοδα δημιούργησαν στο Οικονομικό Επιμελητήριο.

Πιστεύαμε και πιστεύουμε ότι αυτό το έχει αντιληφθεί η βάση του εκλογικού σώματος των οικονομολόγων και θα τους βάλε στο περιθώριο.

Πιστεύαμε και πιστεύουμε ότι η βάση δεν παρασύρεται και δεν παραπλανάται ούτε με ύβρεις ούτε με ωραιοποιήσεις, γιατί οι συνάδελφοι το μόνο που ξέρουν είναι ότι πληρώνουν συνεχώς περισσότερα και η ζωή τους χειροτερεύει χωρίς καμιά βοήθεια. Μακριά από εμάς, λοιπόν, οι ύβρεις, τα κοσμητικά και οι αλληλοκατηγορίες, γιατί δεν πιστεύουμε ότι αυτά ωφελούν κανέναν, απεναντίας, μας κάνουν όλους να ντρεπόμαστε.

Η παράταξη των ΟΕΕ ανταποκρίθηκε από την πρώτη στιγμή στο κάλεσμά μας, που, όπως αναφέρθηκε πιο πάνω, έγινε μπροστά σε όλους στη συνεδρίαση της Κεντρικής Διοίκησης και συνέχισε στον ίδιο χώρο πάντα μπροστά σε όλους για ένα εξάμηνο περίπου και έτσι δημιουργήσαμε από μηδενική βάση την ΕΝΩΜΕΝΗ ΠΑΡΑΤΑΞΗ ΟΙΚΟΝΟΜΟΛΟΓΩΝ (ΕΠΟ) και, όπως έχουμε αναφερθεί και σε προηγούμενα σημειώματά μας, το ενδιαφέρον μας δεν εστιάζεται μόνο στους φοροτεχνικούς λογιστές, αλλά σε όλους τους συναδέλφους οικονομολόγους, τους οποίους πρώτο μέλημά μας θα είναι να κατατάξουμε ανάλογα με την ειδικότητα που ασκούν, για να μπορέσουμε να καταγράψουμε στη συνέχεια και τις ανάγκες τους.

Η ΑΚΙΟΕ παρότι γνώριζε δεν προσήλθε. Εμφανίστηκε μόνο στην υπογραφή της Διακήρυξης, για να μας εκφράσει την αντίθεσή της. Τους είπαμε πως λυπούμαστε για τη στάση τους, αλλά σεβόμαστε την απόφασή τους. Ελπίζουμε ότι το εκλογικό αποτέλεσμα θα κρίνει ποιοι πήραν τις σωστές αποφάσεις.

Με συναδελφικούς χαιρετισμούς
ΠΑΔΕΦΟ

ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΟΛΟΓΩΝ

3ης Σεπτεμβρίου 36, 10432, ΑΘΗΝΑ - ΤΗΛ: 2105202266, FAX: 2105229167, e-mail: etao@oe-e.gr

ΑΙΤΗΣΗ ΕΓΓΡΑΦΗΣ ΜΕΛΟΥΣ

(Συμπληρώνεται με ΚΕΦΑΛΑΙΑ γράμματα)

ΕΠΩΝΥΜΟ			
ΟΝΟΜΑ			
ΟΝΟΜΑ ΠΑΤΡΟΣ			
ΟΝΟΜΑ ΜΗΤΡΟΣ			
ΤΟΠΟΣ ΓΕΝΝΗΣΗΣ	ΗΜ/ΝΙΑ ΓΕΝΝΗΣΗΣ		
ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ	ΑΓΑΜΟΣ ☐	ΕΓΓΑΜΟΣ ☐	ΑΡ. ΠΑΙΔΙΩΝ ☐
ΥΠΗΚΟΟΤΗΤΑ	Α.Δ.Τ.		
Α.Φ.Μ.	Δ.Ο.Υ.		
ΑΡ. ΑΔΕΙΑΣ ΟΙΚΟΝΟΜΟΛΟΓΙΚΟΥ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΟΣ ή ΑΡ. ΑΔΕΙΑΣ ΛΟΓΙΣΤΗ ΦΟΡΟΤΕΧΝΗ			

ΜΟΝΙΜΗ ΚΑΤΟΙΚΙΑ

ΧΩΡΑ	ΝΟΜΟΣ	ΔΗΜΟΣ
ΟΔΟΣ	ΑΡΙΘΜΟΣ	Τ.Κ.
ΤΗΛΕΦΩΝΑ	e-mail	

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ

ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΠΡΟΫΠΗΡΕΣΙΑ (ΕΤΗ)	
Δ/ΝΣΗ ΕΡΓΑΣΙΑΣ	
ΤΗΛΕΦΩΝΟ	e-mail

Πίνακας Εισφορών

Συμπληρώστε το ποσό εισφορών που επιθυμείτε, με βάση τον πίνακα

ΔΙΚΑΙΩΜΑ ΕΓΓΡΑΦΗΣ	20,00 €
ΓΙΑ ΤΟΝ ΚΛΑΔΟ ΑΛΛΗΛΟΒΟΗΘΕΙΑΣ	50,00 € ΕΤΗΣΙΩΣ
ΓΙΑ ΤΟΝ ΚΛΑΔΟ ΕΦΑΠΕ	ΕΛΑΧΙΣΤΟ ΠΟΣΟ ΕΙΣΦΟΡΩΝ 20,00 € ΜΗΝΙΑΙΩΣ
	ΑΝΩΤΑΤΟ ΠΟΣΟ ΕΙΣΦΟΡΩΝ 500,00 € ΜΗΝΙΑΙΩΣ

ΔΙΚΑΙΩΜΑ ΕΓΓΡΑΦΗΣ	20,00 €	(1)
ΓΙΑ ΤΟΝ ΚΛΑΔΟ ΑΛΛΗΛΟΒΟΗΘΕΙΑΣ	50,00 € ετησίως	(2)
ΠΟΣΟ ΕΙΣΦΟΡΩΝ ΓΙΑ ΤΟΝ ΚΛΑΔΟ ΕΦΑΠΕ	..... € μηνιαίως	(3)
ΣΥΝΟΛΟ ΚΑΤΑΘΕΣΗΣ	..... €	(1+2+3)

ΤΡΟΠΟΣ ΚΑΤΑΒΟΛΗΣ ΕΙΣΦΟΡΩΝ

- A. ΜΕ ΠΑΡΑΚΡΑΤΗΣΗ ΑΠΟ ΤΗΝ ΥΠΗΡΕΣΙΑ
- B. ΜΕ ΠΑΓΙΑ ΕΝΤΟΛΗ

Ο Αιτών – Η Αιτούσα (υπογραφή)
Ημ/νία:

Συμπληρώνονται από την Υπηρεσία

Αρ. Πρωτ.	
Ημ/νία Παραλαβής	

Εγκρίνεται
Ημ/νία:

ΤΟ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ & ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΗΣ ΤΩΝ ΜΕΛΩΝ
ΤΟΥ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΥ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟΥ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ

σας παρουσιάζει το πρόγραμμα

START

"Από την **ΘΕΩΡΙΑ** στην **ΠΡΑΞΗ**"

το οποίο περιλαμβάνει 3 ξεχωριστούς κύκλους
Ολοκληρωμένης Επαγγελματικής Εξειδίκευσης:

- Λογιστής-Φοροτεχνικός
- Λογιστής Ναυτιλιακών Επιχειρήσεων
- Sales Manager

Το πρόγραμμα **START** απευθύνεται σε νέους δραστήριους
Οικονομολόγους, που φιλοδοξούν να εισέλθουν άμεσα
στον κόσμο των επιχειρήσεων

Για περισσότερες πληροφορίες τηλεφωνήστε στο 210 9249 508
ή επισκεφθείτε την ιστοσελίδα
του Οικονομικού Επιμελητηρίου της Ελλάδας, <http://www.oe-e.gr>

Ινστιτούτο Εκπαίδευσης
και Επιμόρφωσης
Μελών Οικονομικού
Επιμελητηρίου Ελλάδας
Θυγατρική του Οικονομικού Επιμελητηρίου Ελλάδας